

Městská knihovna v Praze

BIOMANŽELKA

**MICHAL
VIEWEGH**

e-kniha • Praha • 2019

Hledáte místo, kde...

... můžete celý den studovat nebo pracovat?

... seženete knížku pro zábavu, do školy, k poučení?

... stahujete e-knihy, posloucháte hudbu, tisknete 3D?

... osobně potkáte české i světové autory?

... můžete zajít na koncert, filmy artové i 3D?

Právě jste ho našli!

Městská knihovna v Praze

43 poboček, **3** pojízdné knihovny, **4 000** akcí ročně,
2 000 000 dokumentů, **60** Kč za registraci

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.e-knihovna.cz

www.facebook.com/knihovna

Biomanželka

Michal Viewegh

Znění tohoto textu vychází z díla [Biomanželka](#) tak, jak bylo vydáno nakladatelstvím Druhé město v Brně v roce 2010. Pro potřeby vydání Městské knihovny v Praze byl text redakčně zpracován.

§

Text díla (Michal Viewegh: Biomanželka), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), je vázán autorskými právy a jeho použití je definováno [Autorským zákonem](#) č. 121/2000 Sb.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uveďte autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 z 29. 1. 2019.

OBSAH

I.....	8
II.....	18
III.....	21
IV.....	37
V.....	40
VI.....	53
VII.....	57
VIII.....	74
IX.....	77
X.....	86
XI.....	90
XII.....	100
XIII.....	104
XIV.....	111
XV.....	114
XVI.....	122
XVII.....	124
XVIII.....	130
XIX.....	133
XX.....	141
XXI.....	144
XXII.....	150

Veronice, s láskou

Nikdy nepíšu o věcech tak, jak se staly. Všechny mé práce jsou sice kapitoly mých nejosobnějších zážitků, nicméně to nejsou příběhy mého života... Líčit věci tak, jak se staly, znamená stát se otrokem své paměti, která je v tvůrčím procesu jen prvek podřadný.

PHILIP ROTH

I

Jsem stařena. La Loba. Nejsem královna, kouzelnice ani amazonka; jsem dula. Tančím se životem i se smrtí. Jsem žena, která odhodila lodičky a nyní běhá s vlky. Poběžte se mnou, sestry moje, vezmu vás zpět na duševní území, která nám kdysi patřila.

Od začátku jsem přesvědčena, že Mojžírovo manželství s Hedvikou je moderní soft verzi pradávného příběhu o Modrovousovi, který vraždí své ženy. Jistě jej znáte: nezkušená kráska se provdá za chlupaté bohaté monstrum, které jí naoko poskytuje svobodu, ale ve skutečnosti zabíjí její přirozenou krásu, talent a nespoutanost.

Mojmír přirozeně tvrdí, že Hedvice umožnil prožít pohádku novodobé Popelky. Když tu typicky mužskou domýšlivost vyslovil poprvé, Hedvika s ním údajně souhlasila (schválně se jí na to při nejbližší příležitosti zeptám), ale slyší-li tohle přirovnání dneska, většinou se pouze neurčitě zasměje, popřípadě ironicky prohodí něco jako: Máte dozajista pravdu, princí.

Paralele s Popelkou nelze nicméně upřít jistou logiku – mužskou logiku, pochopitelně. Hedvičin otec je kočí, že ano, já jsem samozřejmě zlá macecha... Chichi! Pravda ovšem je, že když Mojmír Hedviku na podzim roku 2000 poprvé potkal, pracovala v dětském oddělení jedné z poboček Městské knihovny v Praze, brala necelých jedenáct tisíc hrubého a bydlela se dvěma kamarádkami v pronajaté přízemní garsonce v paneláku na samém okraji města. Její životní prostor měřil devět metrů čtverečních, spočítal Mojmír, což jej – jak jinak – dojalo. Hedvičin tehdejší jídelníček se skládal výlučně z jogurtů, zeleniny, levných těstovin, mražených ryb a instantních polévek. Nikdy v životě nebyla u moře (napadá mě, jestli by se Mojmír byl schopen zamilovat do dívky, která každoročně

jezdí třeba na Kanárské ostrovy). Nejdražší láhev vína, kterou si Hedvika v životě koupila, stála devadesát korun. A tak dále.

Ale domnělý princ už byl na cestě. Doslova.

Náhoda (prohlašuje Mojmír) či osud (věří Hedvika) je před deseti lety svedl dohromady vcelku banálním způsobem: Mojmír se vracel z jakéhosi čtení v Německu a mezinárodní rychlík Eurocity zastavil na tomtéž nástupišti, kde Hedvika onoho deštivého říjnového podvečera čekala na příměstský vláček do svého podnájmu na periferii. Tehdy šestatřicetiletý Mojmír – samozřejmě v ležérním lněném saku od Armaniho – se vyklonil z okna kupé první třídy a svou oběť měl přímo pod sebou.

„Jedete špatně, slečno,“ oznámil Hedvice podnapile (většinu cesty jako vždy strávil v jídelním voze) a rukou máchl směrem k pražskému centru, „život je tímhle směrem.“

Budiž řečeno, že už tenkrát byl dostatečně známý, aby ho Hedvika poznala. Četla sice jen dvě jeho knihy, avšak v čítárně knihovny, která ji zaměstnávala, byly k dispozici veškeré tuzemské noviny a časopisy, v nichž Mojmířův nezaměnitelný obličej občas vídávala. Zmínit je třeba také to, že v té době s nikým nechodila a že se v neposlední řadě necítila vzniklou situací nijak ohrožena, neboť výpravčí právě dával pokyn k odjezdu – i proto se mohla na Mistra usmát, a dokonce prý s postřehnutelnou koketerií pokrčit rameny (Hedvika si nic takového nepamatuje, ale Mojmír je ochoten to odpříisáhnout). Průvodčí přibouchl dveře.

„Musíte se rozhodnout: chcete žít uvnitř života, nebo mimo něj?“ zadrmolil Mojmír (na tuhle větu si vzpomínají oba).

„Uvnitř,“ odpověděla ta důvěřivá laňka.

„Tak si nastupte!“

Vlak sebou cukl a pomalu se rozjel. Hedvika nerozhodně zavrtěla hlavou. Sama v kupé s přiožralým spisovatelem být nechtěla, ale na druhé straně jí jeho nepokrytý zájem bohužel zalichotil. Mojmír musel její zaváhání postřehnout, protože jen tak si lze vysvětlit,

že následující tři podvečery přijížděl na nádraží autem a pátral po Popelce na peroně.

Co jej přimělo uprostřed dopravní špičky třikrát projet přes celou Prahu? Co jej přimělo – když Hedviku konečně zastihl – pozvat ji na večeři? A nazítří znovu?

„Musels mít nějaké podprahové vnuknutí, jenom si to odmítáš přiznat, protože na tyhle věci nechceš věřit,“ je přesvědčena Hedvika. „Poslechl jsi svůj vnitřní hlas.“

„Jasně! A ten vnitřní hlas mi šeptal: ‚opíchej ji! opíchej ji!‘“ šklebí se Mojmír a sáhne si do rozkroku. „Jediný vnuknutí jsem cejtíl tady!“

Ano, stejně jako miliony ostatních mužů, ani Mojmír není schopen vidět skutečnou záři ženské osobnosti, ale pokaždé jenom prsa a zadek... I Hedvika jej vzrušovala tím nej povrchnějším způsobem.

„Ten její ohrnutej horní ret, ty hustý tmavý vlasy!“ popisoval Felixovi nadšeně.

Avšak dokonce i primitiv jako Mojmír chápal, že jen tělesnou touhou všechnu tu seznamovací překotnost vysvětlit nejde. Kdyby v tom byl jen chtíč (takových holek už bylo), sotva by Hedvice po čtrnácti dnech známosti nabídl, aby se k němu přestěhovala. Co si Mojmír nemohl nepřiznat, bylo tohle: zamiloval se. Zatoužil tu chudou dívku chránit. Toužil jí koupit šaty od Kláry Nademlýnské a vzít ji na červený koberec svého života. Dělal mu to dobře. Jí pochopitelně také. Naivní touha po ráji činí z ženy snadnou kořist. Viděla jsem to tisíckrát.

První měsíce jejich společného bydlení byly – jak jinak – idylické. Ráno společně snídali a navečer se princ už nemohl dočkat, až uslyší Popelčin klíč v zámku. Pripadalo mu, že je středobodem jejího života. Zdálo se mu, že neexistuje nic, co by pro Hedviku znamenalo víc. Když jí nečekaně zavolal a pozval ji na premiéru Hřebejkova filmu, zrušila schůzku s kamarádkami. Dávala mu bez rozmyšlení přednost před jógou. Pozorně mu naslouchala. Vymýšlela pro něho

překvapení. Kupovala mu drobné dárky. Vařila mu. Oblékala si pouze věci, o kterých věděla, že se mu líbí. Nosila boty na podpatcích. Líčila se! Chodila k holiči! Cha!

Nebyla v tom přirozeně žádná rafinovanost, o nějaké vypočítavosti, či snad dokonce cynismu tu nemůže být ani řeči. Bezpochyby upřímně věřila, že se hezky obléká a líčí kvůli Mojmírovi – ale ve skutečnosti to dělala kvůli mláďatům. Věřte nebo ne, Hedvika dělala jen to, co dělají všechny samičky, když se chtějí zahrnout. Ano, možná si myslela, že jí jde o Mojmíra, avšak to jediné, co její vaječníky ve skutečnosti zajímalo, byl jeho genofond. K holiči chodila kvůli jeho spermiím. (Tyhle trpké pravdy je samozřejmě nutné mužům zatajit.)

Vyhýbali se Hedvika a Mojmír, jako všichni zamilovaní, instinktivně tématům, která by do jejich idyly mohla přinést spory? Ne, tvrdí Mojmír, žádná taková témata prý neexistovala. Mezi jejími a jeho představami o společném životě nebyl údajně žádný rozpor. Hedvika toužila po hodném manželovi, venkovském domečku se zahrádkou a třech zdravých dětech. Tři děti připadaly Mojmírovi moc, ale jinak byl tou vizí okouzlen.

„Stačily by ti dvě?“ zeptal se. „Já už totiž jedno mám.“

(Tohle je pro muže typické: své děti milují až hystericky, jsou pro ně to nejdůležitější na světě a tak dále – ale to všechno platí pouze za předpokladu, že mají maximálně tři děti. Při čtyřech, pěti nebo dokonce šesti dětech už to kupodivu neplatí.)

„Ale jo.“

Mojmír je nadšený. Má pocit, že konečně našel tradiční ženu.

Pod pojmem tradiční žena si – tak jako mnoho jiných mužů – odjakživa představuje někoho, kdo rád dostává ve dveřích přednost a komu nevadí, když mu pomůže do kabátu. Životním snem tradiční ženy v Mojmírově pojetí je hodný manžel, venkovský domek se zahrádkou a dvě zdravé děti. Vyjadřování tradiční ženy není

infikováno požadavky genderové korektnosti, její myšlení není indoktrinováno bezuzdným liberalismem ženských časopisů (*Nechte se od svého milence rozmazlovat!*), natožpak nejrůznějšími pseudofeministickými výstřelky (*Proč bychom nemohly čůrat vstoje?*). Tradiční žena je věrná, čůrá vsedě a nepovažuje teplý oběd o dvou chodech za maloměšťácký přežitek. Dobrovolně, ba ochotně manžela následuje na jeho životní cestě. Necítí potřebu celonárodní mediální rozpravy o menstruaci a Halasovy verše *Slečno, řekněte mi, jak to děláte, že hodiny neoněmí, když se svlékáte* nepovažuje za sexistické. Tradiční žena umí odstraňovat skvrny. Pod tradiční ženou si Mojmír v zásadě představuje někoho jako svou dávno zesnulou babičku. A Hedvika – zdá se – taková je (Mojmír netuší, že nejenže neumí skvrny odstraňovat, ale naopak je na jeho košilích a tričkách bude – paradoxně během praní – nevysvětlitelným způsobem množit). A tak dále.

Všimněte si: ani v jedenadvacátém století nás tihle praještěří v kravatách nepřestanou posuzovat podle toho, jak pereme... Protože se chtějí považovat za moderní muže, netrvají na tom, abychom byly báječné pradleny či kuchařky, ale pokud báječnými pradlenami a kuchařkami nejsme, musíme jim naše chybějící dovednosti nějak kompenzovat; výmluvně to vystihuje známý stupidní vtip: Dnešní ženy neumějí šít, ale o to lépe předou... Musím být ještě konkrétnější? Nedávno jsem zaslechla, jak si dva výrostci povídají v tramvaji o svých dívkách: „Vaření nedá, ale zase polyká...“

Aby bylo jasno, milé sestry: do těchhle opolidí se zamilováváte. Tyhle neandertálce si berete za muže.

Na to, co v devadesátých letech následovalo po rozpadu jeho prvního manželství, Mojmír sice naoko pyšně vzpomíná jako na nonstop pánskou jízdu, ale ve skutečnosti byl ze všech těch večírků, pijatik, nevěstinců a vztahů na pár nocí otrávený a unavený. Chtěl žít jinak. Po rozvodu sice neustále prohlašoval, že podruhé se rozhodně

ženit nebude, ale při zařizování nového bytu si pořídil hned několik věcí, které jeho rádoby kategorické rozhodnutí žít po zbytek života sám (takhle to říkal přátelům) poněkud zpochybňovaly. To velké dvojlůžko do ložnice mohl snad ještě sám sobě vysvětlovat potřebou pohodlného spaní, avšak nákup horkovzdušné trouby (vezmeme-li v úvahu, že nikdy v životě nic neupekl) a především více než pětimetrové šatní skříň, zabírající celou postranní stěnu rozlehlé předsíně, výmluvně svědčil o Mojžírově nevykořenitelné touze po párovém soužití. Náš malý skautík prostě nechtěl usínat sám... Nerad se, chudáček, probouzí v prázdném bytě... Jak kdysi napsala Gertruda Steinová o Hemingwayovi: *Literatura umělých chlupů na prsou...* Chápete? Tohle je ta jejich statečnost! Ta jejich mužnost! Navenek bicepsy a tricepsy, vespod deprex a diazepam. Věřte, sestry, že nás potřebují víc, než si myslíme.

Potřebují nás mnohem víc než my je.

Když se k němu počátkem listopadu Hedvika na jeho výslovné přání nastěhovala, Mojžír jí polovinu té obrovské skříň vyklidil a podobně se s ní rozdělil i o prádelník v ložnici a poličky v koupelně.

Každý den pak s maloměšťáckou podezřívavostí sledoval, zda se Hedvičiny šaty a toaletní potřeby nezačínají rozlézat přes stanovenou hranici – avšak překvapeně zjišťoval, že Hedvika je velmi pořádkumilovná a vymezený prostor dodržuje s dojemnou důsledností.

Jinými slovy: Modrovous ji ještě nemohl zabít, neboť mu neposkytla dostatečnou záminku.

Popelka byla totiž chytrá. Pokud se odvážila koupit do princova zámku třeba jen prostírání na stůl, neřkuli pak závěsy do obývacího pokoje, samozřejmě s ním výběr předem konzultovala a barvu či vzor si pokaždé nechala schválit. Přečtené časopisy (tehdy si bohužel ještě kupovala Marianne a Elle, zatímco dnes už díky mně čte

výlučně jen ty časopisy, v jejichž redakcích není zakázáno používat mozek) ukládala do své části skříně. A tak dále.

„Nezabrala ani centimetr navíc,“ vypráví Mojmír. „Působila tak skromně, tak nerozpínavě – a já jí na ten trik naletěl!“

Shrnuto: pan spisovatel ve své sebevzhlíživosti věřil, že Popelku pozdvihl z prachu vlakového nástupiště a ukázal jí svět. Nepředstavil jí snad Karla Gotta? Nevzal ji na Mauricius? Neubytoval ji na filmovém festivalu v Karlových Varech v Grandhotelu Pupp? Ale především (budme objektivní, i mužští trotlové jako Mojmír dokážou výjimečně rozlišit podstatné od nepodstatného): Nepostavil snad pro ni dům se zahradou? Nepočali dvě zdravé děti? Nesplnil jí snad její životní sen?

Takhle naivní a krátkozraký může být opravdu jenom muž.

Mojmír nechápe, že splnil svou jepičí roli a stal se zbytečným. Nechápe, že byl pouhým katalyzátorem, který uspíšil Hedvičin emancipační proces. Nechápe, že jí sice pomohl nalézt cestu k sobě samé, ale že právě tím si pod sebou podřízl větev.

Hedvika už totiž není nešťastná. Už ji není nutno zachraňovat. Už Mojmíra ke svému životu nepotřebuje. Už se mu tolik neobdivuje.

Už mu tak pozorně nenaslouchá. Dnes je to Mojmír, kdo potřebuje zachránit.

„Hrdina, který si nárokuje trvalý potlesk, žádný hrdina není,“ cituji mu u oběda z jeho oblíbené knihy o mužích (s chutí ji používám proti němu).

Modrovous na mě pohlédne s neskrývaným odporem. Nenávidí mě od samého začátku, ale protože jsem pro Hedviku cosi jako náhradní matka, musel se s mou přítomností v jeho domě smířit. Hedvika se na mě usměje a potom pomůže mladší dcerce Báře rozkrájet bylinkový karbanátek z ovesných vloček (Mojmír bylinkové karbanátky nenávidí, ale Hedvika, já i děti je milujeme).

„Já nežádám trvalej obdiv, takovej idiot nejsem,“ odsekne. „Úplně bych se spokojil s mírnou přízní, a dokonce jsem dočasně ochotnej tolerovat i minimální přízeň – ale odmítám se smířit s absolutním nezájmem. To je to celý.“

Hedvika se takticky vyhýbá jeho obviňujícímu pohledu.

„Popelka ignorující svýho zachránce, to mi připadá fakt nespravedlivý!“

Promiňte, Mojmíre, ale nedokážu se nesmát. Takhle dopadají všichni samozvaní princové. Muži a jejich věčné bolístky! Pojď sem, chlapečku, maminka ti to pofouká! Ale ty trucuješ, no to se podívejme!

Ano, truceje, protože v říjnu roku 2000 byl v Hedvičině hodnotovém žebříčku první, zatímco dneska je desátý. Nedávno sepsal následující *chronologický seznam Hedvičiných zájmů*, který to jasně dokazuje:

1. Dům
2. Zahrada
3. Děti
4. Duly
5. Laktační poradenství
6. Mateřské centrum
7. Bioklub
8. Domácí vyučování
9. Charita
10. Mojmír

Cha! Modrovous si připadá odstrčený! Pán tvorstva se cítí ukřivděný! Nutí Hedviku k myšlenkovým saltům, která vydává za racionální uvažování. Pokrytecky poukazuje na Hedvičin občasný shon, stres a vyčerpanost a namlouvá jí, že takový objem práce není při nejlepší vůli v silách jednotlivce. Tendenčně tvrdí, že to, co pů-

vodně mělo být rozptýlením, příjemným zpestřením její manželské a mateřské všednosti, se stalo každodenní vysilující povinností.

„Co je tady vlastně cílem: seberealizace, nebo sebedestrukce?“ ptá se demagogicky a s teatrálním odporem odstrčí talíř s nedojedeným karbanátkem.

„Žena je jako voda,“ říkám a usměju se na Sárku. „Jejím úkolem je zaplavovat.“

„Podemílat! Podmáčet!“ čertí se Mojmír. „Jo, to máte pravdu!“ Cokoliv rozumného prý pracně postaví, je do rána spláchnuto přílivem její a Hedvičiny údajné iracionality.

„Co máte pořád s tím vaším ráciem? Srdce má důvody, které rozum nezná,“ odcituji mu známý Pascalův výrok.

V duchu si představuji protrženou přímořskou hráz – a Mojmíra jako vyčerpaného dobrovolníka vlekoucího pytle s pískem.

„Žena je oceán – a vy se jí pokoušíte stanovit hranice?“ hihňám se, což (společně s dalším vyzváněním Hedvičina mobilu) Mojmíra jako vždycky rozzuří.

„Kecy!“ rozkřikne se. „Kecy!“

Praští příborem, vstává od stolu a odchází. Po chvíli se vrací, už s taškou a v kabátě. V ruce drží klíčky od auta. Hedvika, která stále ještě telefonuje (tentokrát s Lindou z Mateřského centra), je jeho náhlým výbuchem očividně překvapena (zřejmě zapomněla, že muži s sebou nosí neviditelné nádoby, které mohou kdykoli přetéct).

„Kam jedeš, tati?“ ptá se otce nechápavě Sára.

„Nevím.“

Mojmír obě dcerky políbí, jako kdyby je měl vidět naposled. Jsme svědky další ochotnické scény; tentokrát s názvem Útěk z domova... Jako bychom to neznaly: za dva dny je zpátky a bude plakat steskem... Bylo by to legrační, kdyby to nebylo tak smutné. Doslova jsem se zhrozila, když jsem se od Hedviky dozvěděla, že Mojmír jí vážně doporučoval, aby si ze svých aktivit vybrala jednu

nebo maximálně dvě a těm se pak věnovala naplno... Hele ho, Modrovouse! Nenabízí ženě skutečnou svobodu, ale iluzi svobody! Můžeš si dělat, co chceš, ale jenom v těchhle pokojích... Do pokoje nahoře nesmíš! Lstivě jí navrhuje, že k životnímu naplnění lze dojít prostřednictvím koníčku... Je otřesné, že i relativně vzdělaný spisovatel počátkem jedenadvacátého století ještě věří, že moderní emancipovaná žena může najít smysl života na hodině aerobiku nebo v dětském dramatickém kroužku...

Ale to se fatálně mýlí.

II

Říká se, že řízení uklidňuje; Mojmírovi dnes psychicky pomáhá dokonce už jen samotný pohled na palubní desku: ryzí účelnost, přehlednost, každé tlačítko má jasně definovanou funkci. Tohle musel vymyslet chlap, říká si. Po deseti letech života s Hedvikou nevěří, že by palubní desky mohla navrhovat ženská. Hedvika. Nebo Xenie. Nebo Lída. Hlavně mu připadá skvělé, že všechna ta elektronika funguje pokaždé naprosto stejně – bez ohledu třeba na lunární cyklus. Člověku to dává vzácný pocit jistoty, ušklíbne se. Představuje si, že by na fázích měsíce byly závislé například válce motoru nebo stěrače... Počítač ukazuje dojezdovou vzdálenost čtyři sta deset kilometrů, takže benzin mu vystačí až do Bratislavy. Nebo do Mnichova. Uvědomí si, že uvažuje, jako kdyby z nějakého důvodu nemohl natankovat. Což samozřejmě může. Může jet klidně až do Říma. Nebo do Petrohradu. Když Sherwood Anderson opustil rodinu, usadil se v Chicagu. Tolstoj se naopak daleko nedostal; šel chudák pěšky, dokonce snad po kolejích. Gauguin na útěku před ženou skončil až na Tahiti. Mohl by jet do Mnichova, nechat auto na letišti a odletět na Mauricius, říká si. Současně se snaží přesvědčit sám sebe, že jede našťvaně, a tudíž riskantně, ale dobře ví, že pokud by se chtěl dotknout skutečného nebezpečí, musel by o dost zrychlit. Vždycky byl a bude Pan Opatrný. Pan Odpovědný. Právě opustil svou rodinu, ale na stole v kuchyni jim nechal kreditku (přestože všichni vědí, že nejpozději do týdne bude zpátky). Po výjezdu ze zatačky si pohrává s myšlenkou (zcela nezávazně), jaké by to bylo, kdyby od Hedviky odešel navždy. Představuje si tu svobodu – i tu bolest. Vzpomíná na krach svého prvního manželství, na sklepní garsonku paneláku v Krči. Už ví, že by to dokázal. Už z té desetimetrové věže jednou skočil. Ano, bolelo to, ale zvládl to. Podruhé by navíc skočil líp.

Vjede do lesa, slunce probleskující větvemi stromů vytváří do-slova stroboskopické efekty: světlo, tma, světlo, tma. Kdesi četl, že pro mimořádně senzitivního člověka může tohle být spouštěcím mechanismem epilepsie, ba snad i šílenství. Mojmír rouhavě, zešířena otevře oči, ale šílenství se nedostavuje, pouze má co dě-lat, aby udržel vůz na silnici. Když nezešířel z toho, že se o svou manželku musí léta dělit s tlustou padesátiletou feministkou, těžko se zblázní kvůli střídání slunce a stínu, připomíná si trpce. Před dvojicí nájezdů na dálnici se v několika vteřinách rozhoduje mezi východem a západem a potom dle očekávání (zná se) zvolí Prahu; ospravedlňuje se tím, že musí psát novou knihu a druhý počítač má tam – ale proč by vlastně musel? Copak se už dávno nerozhodl, že bude nadřazovat život nad psaní? Jenže, přemítá Mojmír trpce, zaslouží si jeho současný život tuhle protekci? Stojí to za to? Den co den rozlomí čokoládu veškeré své tvůrčí energie a větší část odevzdá ženě a dcerkám – a ony ji pokaždé schroustají, jako by se nechumelilo. Žádné z nich jeho každodenní oběť obvykle nestojí ani za zmínku. Pokud ho někdo výjimečně pochválí, je to většinou pětiletá Bára. („Vybrals hezkou dovolenou, tati,“ řekla mu loni na Mauriciu, když se vraceli palmovým hájem k pětihvězdičkovému bungalovu, a spontánně ho políbila.) Hedvika Mojmíra pochválí obvykle jen tehdy, když si o pochvalu řekne. I to pětileté dítě má víc taktu a empatie než ona. Každý rok Mojmír odjíždí (metaforicky řečeno) na několik měsíců do lité bitvy, z níž se zatím pokaždé vrátil jako vítěz: padesát, osmdesát, sto tisíc prodaných výtisků! Rozdává válečné trofeje (například dovolené na Mauriciu) a logicky před-pokládá, že bude oslavován – ale to se plete. Jak Hedvika nedávno reagovala, když jí oznámil, že díky úspěšnému prodeji nové knihy do rodinného rozpočtu právě přispěl více než dvěma miliony ko-run?

„Teda!“ pravila.

Mojmír rozdychtěně čekal, co přijde dál. Těšil se na jásot. Těšil se na vavřínový věnec, který mu jeho žena posadí na hlavu. Samolibě se usmíval. Chtěl slyšet, že tak velkého mamuta nikdo jiný z tlupy neuložil. Chtěl, aby se k němu Hedvika přitiskla a aby řekla hlubším hlasem než jindy: „To už stačí i na příplatek za orál, fešáku.“

Jenže ona řekla: „To je vážně skvělý! Jo a prosím tě, kape bojler, nezavolať bys na to někoho?“

Před deseti lety byl pro ni jednička. Před deseti lety bylo v seznamu jejích životních úkolů na prvním místě manželství. Dneska se jeho žena domnívá, že úkol splnila, a tak si jej jednoduše odškrtnula. Dneska se musí věnovat dalším položkám: biosvačinkám, grantům na dětská hřiště, výrobě pomůcek pro domácí vyučování a dětskému bazárku, říká si nakvašeně Mojmír. Jemu, manželovi, už se věnovat nemusí... Jemu už se přece věnovala, copak se nepamatuje?

Právě že pamatuje. Pro něj není minulost prázdná dóza od pleťového krému, kterou člověk vyhodí, nebo ji maximálně vymyje a nasype do ní kancelářské svorky. Říkala, že ho miluje. Že je na něj hrdá. Dneska mu tohle už téměř nikdy neříká. Nechala si od něj udělat dvě děti – a potom ho odložila jako kteroukoli jinou věc, již přestala potřebovat. Jako tu světlemodrou vaničku na koupání miminek. Nebo jako ten dětský nočník. V jistém smyslu ho pohlavně zneužila, napadne Mojmíra. Kdyby to vyslovil nahlas, všichni by se domnívali, že si dělá legraci. Na Lince bezpečí by se s ním bezpochyby odmítli bavit. Tvrdili by mu, že je směšný.

Právě proto musel dneska odjet: aby si aspoň na chvíli přestal připadat směšný.

III

Kdo z té sympaticky plaché knihovnice (já bych řekla zbytečně zakřiknuté) čekající na příměstský vláček udělal bezmála nejznámější středočeskou ženskou aktivistku?, ptává se Mojmír svého přítele Felixe. Kdo mu ji zkazil?

Vytáhne deset let staré fotografie z jejich první společné dovolené: objímají se na pláži, v tyrkysovém přílivu, oba usměvaví, opálení... Mojmír i Felix bezpochyby vidí zamilovanou, ba oddanou dívku (nahore bez), já se dívám na nikým nepoučenou samičku v době páření.

„Kdo ji posadil do toho emancipačního rychlíku, v němž dojela až k vlastnoručně šitým menstruačním vložkám, sójovým bio-paštikám, zánětům cizích prsů, ezoterice, obnově keltských tradic, charitě a dalším podobným nechutnostem?“ ptá se řečnický (Felix se směje, ale měl by si uvědomit, že vršení nesmyslů na sebe ještě není komická nadsázka). „Kdo ji připravil o nevinnost?!“

Mojmír hledá viníka. Potřebuje někoho, vůči komu by mohl naměřovat svůj domněle spravedlivý hněv. Ne, kupodivu to nejsem já. Podle Mojmírových pokřivených morálních měřítek sice nesu strašlivý kus odpovědnosti, avšak pokud jde o Hedvičinu iniciaci, mám neprůstřelné alibi: když se moje a Hedvičiny životní dráhy protály, byla už dávno načatá (Mojmírův termín). Celou indoktrinaci (opět Mojmír) začali Architekt a Zahradník (psát obě povolání s velkými písmeny mě přiměla Mojmírova nenávistná intonace); já jsem prý ve svém anarchistickém (sic!) předporodním centru dílo zkázy pouze dovršila... No není pan spisovatel k zulíbání?

„Víš, kdo?“ opakuje Mojmír.

Felix krčí rameny.

„Řeknu ti to: Já!“

Ano, byl to paradoxně on sám, kdo Hedviku zavedl do míst, kde se navždy nakazila *virem mystiky* (mystickým nazývá náš malý Einstein všechno, co nedokáže pochopit). Byl to Mojmír, kdo oslovil architekta, jehož moderní hrázděné domy se mu líbily – ale copak mohl předvídat, že ty odlehčeně působící, a přitom bytelné dřevostavby jsou postaveny ve stylu feng-šuej nebo že sám architekt je aktivním stoupencem hnutí Hare Krišna? Copak mohl předpokládat, že na tyhle duchovní kraviny (ach, Mistře, jak obdivuji váš smysl pro přesné pojmenování) narazí v architektonickém studiu, to jest na místě, kde člověk právem doufá v důsledně věcné uvažování? Copak Mojmíra mohlo napadnout, že by v debatách o konstrukci domu či optimálním využití prostoru mohl být prostor pro jing a jang a podobné *píčoviny*? Copak mohl tušit, že i v technických výkresech základové desky se mohou skrývat *bakterie iracionality*?

Ale bohužel tam byly.

Kdyby prý považoval schůzku s architektem za potenciálně nebezpečnou, nikdy by s sebou Hedviku nevzal – ale copak si mohl uvědomovat jakékoli nebezpečí?

„Nešli jsme do slumu v Rio de Janeiru, ale za pražským architektem, doprdele!“

Vyčítá si nicméně, že měl být víc ve střehu. Kdyby údajně nebyl takový slepý vůl, všechno mohlo dopadnout jinak. Možná by dnes v hodnotovém žebříčku své ženy byl druhý (hned za dětmi), a nikoliv desátý. A tak dále.

V zájmu objektivity je třeba uvést, že v zařízení architektovy kanceláře nebylo téměř nic, co mohlo vzbudit jeho ostražitost. Malé Buddhovy sošky na polici si Mojmír sice všiml, ale nepřikládal jí valný význam. Architekt, nakrátko ostříhaný a zcela evropsky oblečený padesátník, mu údajně byl sympatický. Seznámili jej se svými představami o domě (limitovanými výší hypotéky): chtěli velkou halu spojenou s kuchyní, krb, ložnici, dětský pokoj, samostatnou pracovnu pro Mojmíra a našťestí i pokoj pro hosty (ten už

léta obývám já, takže pokud Mojžíra přijede navštívit Felix, musí spát na pohovce v obýváku, chichi!). Architekt načrtl tužkou několik možných variant a pro lepší představu jim ukázal fotografie již stojících domů. O feng-šuej se zmínil zcela okrajově: dostatečný prostor, čisté, přehledné linie, žádné *šípy ostrých rohů* ani sezení zády ke dveřím a tak dále. Mojžírovi to znělo rozumně, ba přitažlivě. Měl nicméně pocit, že by měl promluvit.

„Víte, pane inženýre, že mnohé ptačí samičky hodnotí samečka ještě před spářením podle toho, jaké dokáže postavit hnízdo?“

„Slyšel jsem o tom.“

„Čili váš dům půjde, abych tak řekl, do veřejné soutěže, tak si prosím dejte mimořádně záležet. Jistě chápete, že musím zvítězit.“

A tak dále.

„Mohu znát vaše data narození?“ požádal je v samém závěru schůzky architekt se svým typickým mírným úsměvem.

Mojmír chtěl vědět, k čemu to bude.

„Dělám trochu do numerologie. Vždycky si zákazníky nejdřív proklepu.“

Hedviku přirozeně zajímalo, jak to dělá, takže architekt jí vysvětlil princip tzv. numerologické tabulky – od níž byl už jen krůček k čínskému zvěrokruhu a čínské medicíně (nemusím zdůrazňovat, že když mi to Hedvika vyprávěla, architekt okamžitě vzbudil mé sympatie; ano, zaplatpánbůh existují i muži, jejichž pohled na svět je širší než škvíra v hledí středověkého brnění). Ale zpět k Hedvice a našemu tragikomickému hrdinovi: po krátké přednášce o akupunktuře a meridiánech (to jest drahách, kudy v lidském těle proudí energie čchi) svěřila Hedvika tomu charismatickému muži své občasné urologické problémy.

„O svym močáku vypráví Architektovi!“ zuří dodnes Mojmír.

Architekt jí obratem nadiktoval telefonní číslo čínského lékaře, který se usadil v Praze, a český název originální bylinné směsi, která vždy pomohla jeho manželce (Projasnění temné tůňky).

„A bylo to! Tady se to stalo,“ je přesvědčen Mojmír.

Do Hedvičiny středočeské mysli vtrhla celá Čína, tvrdí. Pěšák jejího zdravého selského rozumu byl napaden armádou východního duchovna! Tenkrát to ovšem ještě netušil, a tak si Hedviku pouze přátelsky dobíral. Její poněkud čerstvý obdiv k orientálním učením rozhodně nesdílel.

„Pokud jsem někdy pocítil onen módní hlad po Číně,“ tvrdil, „vždycky jsem jej dokázal uspokojit ve vršovické restauraci Huang-He.“

Ano, tak tohle je Mojmír. Maximum ochoty otevřít se něčemu neznámému pro něj představuje kuře s bambusovými výhonky. Smažené nudle s černými vejci, to už je samotný vrchol spirituality...

„Jaks to říkala? Tao rodí jedno, jedno rodí dvě, dvě rodí tři, tři rodí vše?“ posmíval se Hedvice. „Vážně? A já zas říkám: jedna a jedna jsou dvě a dvě a dvě jsou čtyři – a všechno ostatní jsou kecy!“

Mojmír odmítá žít v iracionálních zmatcích. Miluje řád a nenávidí chaos. Žádné rádobykultovní prostory mezi řádem a chaosem neuznává.

„Ale co když je právě tenhle prostor jediné místo, kde může existovat lidská komplexnost?“ namítám.

„Než mít na mozku nějaký mystický šváby, to budu radši lidsky nekompletní.“

Když o tom tak přemýšlím, Mojmír vlastně celých těch deset let nedělal nic jiného, než že nutil Hedviku, aby jej následovala na území Řádu. Pokud s ním chce sdílet život, pak jediné tam, sděloval jí (nepřímo) nekompromisně. A než vstoupí, ať laskavě použije rohožku a setře si z podrážek ten duchovní bordel! (Hle, Mistrova představa rovnosti pohlaví!)

Po další schůzce je architekt zve na oběd do vegetariánské indické restaurace Govinda (tuhle historku opravdu zbožňuji; vyprávěli mi ji oba, takže znám celý ten křečovitý dialog zpaměti). Mojmír

sice ihned pochopí, že k Číně tím jaksi přibude celá Indie, ale ani tváří v tvář stamilionům nových ideologických nepřátel neztrácí sebevědomí.

„Dobře, proč ne?“ souhlasí.

(Dneska už to ví.)

Své vstřícnosti ostatně lituje už o půl hodiny později. Restaurace je k jeho překvapení beznadějně plná. Všichni tři sedí v ponožkách na vyvýšeném dřevěném pódiu a v poněkud nepohodlném polosedu jedí cosi, co podle Mojžíra dokáže ocenit jen ten, kdo – řečeno s Buddhou – nalézá potěšení i v pustém lese, protože po ničem netouží.

„Například po dobrém obědě,“ doplní vždy Mojžír.

Pivo ani jiný alkohol tu pochopitelně nemají, takže se skrytým odporem usrkává jakýsi neslazený čaj. Přemýšlí, zda za všechny ty nezvyklé vůně a pachy může jídlo, nebo skutečnost, že se návštěvníci musejí vyzout. Pozoruje obsluhující mladíky s vyholenými hlavami a začíná pochybovat, zda se jeho život ubírá správným směrem. Má neodbytný pocit, že minulý týden někde špatně odbočil. Vyhlíží z okna (naštěstí pro něj je vidět na rušnou pražskou ulici) a pozoruje tramvaje, pekařskou dodávku a skupinu asfaltérů. Hedvice naopak jídlo velice chutná. Celá září.

„To je lilek?“ ukazuje architektovi kus zeleniny na své vidličce.

„Ne, to je slimák,“ utrousí Mojžír.

Její okázalé nadšení ho irituje. Většinou nerad vyvolává spory, ale tentokrát si nedokáže pomoci.

„Takže meditace je stav bez myšlenek?“ namítá. „To mě překvapuje. Logicky bych předpokládal, že meditace je něco jako zklidnění a vyčištění mysli. Stav, kterej člověku umožní přemyslet o tom, co je v životě podstatný.“

„Ne,“ nesouhlasí architekt. „Správná meditace je, když vědomí zůstane zcela bez obsahu.“

„Takže něco jako umělé spánek? V podstatě takovej vegetativní stav?“

Mojmír slyší sbíječky, skřípění brzd, zvonění tramvají, sanitku – a je za ty zvuky rád. Ještě vděčnější by byl, kdyby si mohl dát biftek. Jeho vděčnost by byla nekonečná.

„Mistr Osho říká, že meditace je zrcadlo, v němž se nic neodráží,“ pokračuje architekt.

Mojmír spolkne něco rozvařeného, co vypadá jako okurka, ale chutná jako kaktus (samozřejmě neví, jak chutnají kaktusy, ale má pocit, že nějak takhle).

„Takže hřbitovy jsou vlastně plný meditujících,“ zasměje se. Jeden z vyholenců mu věnuje nepřátelský pohled.

(„Asi zapomněl, že podle Buddhy nenávist nemůže být nikdy překonána nenávistí,“ vypráví se smíchem Mojmír.)

Architekt se navzdory Mojmírovým invektivám tváří i nadále pobaveně. Hedvika tiskne kolena k sobě, ale stejně jsou jí vidět kalhotky. Mojmír touží vypadnout.

„Něco jsem vám přinesl,“ říká architekt Hedvice a předává jí dárek (původně byl patrně určen i pro Mojmíra, ale vzhledem k vývoji situace se architekt rozhodl dát jej pouze jí). 53 meditačních karet s texty súter k navození vnitřního klidu a ticha, přečte si Mojmír.

„Co je sútra?“ zeptá se s urážlivým chladem.

Ptá se jako celník, kterého obsah vašeho zavazadla osobně vůbec nezajímá, ale přesto je povinen se zeptat. Ptá se jako rodič dítěte, které právě dostalo pamlssek od nepříteli důvěryhodných lidí. Je pevně rozhodnut nenechat se oblbovat.

„Základní výrok,“ říká architekt. „Holé, snadno zapamatovatelné jádro nějaké konkrétní moudrosti.“

Listuje kartami (příliš dlouho na to, aby ho Mojmír v duchu neobvinil z cenzury) a konečně jednu vytáhne.

„Tak třeba tahle,“ říká architekt a ukáže mu ji.

*Neposuzující mysl
pozoruje a chápe.*

Mojmír se domnívá, že ví, proč to tak dlouho trvalo. Zatváří se příslušně sarkasticky. Hedvika je naopak tou myšlenkou okouzlena, a přestože napětí mezi oběma muži její ženské intuici neuniklo, poněkud netakticky se přidá na stranu architekta (a Buddha).

„Přesně o to jsem se tady snažila!“ zvolá. „Neuměla bych to samozřejmě tak říct, ale dělala jsem to! Fakt!“

Její bezelstná tvář i věčnému pochybovači Mojžírovi dokazuje, že mluví pravdu. Architekt se usmívá. Mojžírovi pochopitelně připadá, že samolibě.

Následující bohužel nevyhnutelné pracovní schůzky s tím buddhistickým šamanem plánuje Mojmír vždy tak, aby se jich Hedvika nemohla zúčastnit. Muži jak známo žárlí na všechno větší, mozek nevyjímaje.

Další schůzku proto zorganizuje na středeční odpoledne, kdy (jak ví) se Hedvika nemůže uvolnit z práce, a v následujícím týdnu se s architektem domluví na hodinu, kdy je objednána k čínskému lékaři. Hedvika se ovšem Mojžíra nečekaně zeptá, zda nechce jít k lékaři s ní – třeba by mu dal něco na hemoroidy?

„Mast rudé jeskyně?“ posmívá se čtyřtisícileté tradici čínské medicíny náš český mudrc a snaží se získat čas, aby mohl vymyslet nějakou výmluvu. „Ne, díky.“

„Balzám doutnající rokle,“ opraví ho klidně Hedvika, která už nastudovala knihu Na frekvenci čínské medicíny.

Mojmír pochopí, že pokud jde o Hedvičiny názory na zdraví, došlo k nezvratným škodám. Uchýlí se k banální výmluvě: tvrdí, že s ní k lékaři nemůže, neboť jde na oběd s Felixem.

Dovolte, milé sestry, kratičkou vsuvku o Felixovi. Je to Mojžírovův takzvaný nejlepší kámoš. Předpokládám, že víte, o čem mluvím: nejlepší kámoš je pro muže nejvyšší karta, trumf (manželka je sice také nejvyšší karta, ale z jiné hry; jestliže nejlepší kámoš je řekněme žaludské

eso, pak manželka je žolík – a kanastu a mariáš najednou hrát nelze). Dva nejlepší kámoše obvykle nerozlučně pojí tyto osudové shody: když přijdou o panictví na stejném večírku, když jsou vyhozeni od maturity ze stejného předmětu, když si oblíbili stejnou značku alkoholu, když si jdou na svatbě vzájemně za svědky nebo když si ve stejný den koupí motorku. Občas bývá nejpevnějším svorníkem jejich vztahu fakt, že oba chodili s toutéž dívkou (aby se nemuseli zabít, rozhodnou se, že budou nejlepší kámoši, povznesení nad primitivní žárlivost). A tak podobně. Celoživotní přátelství Felixe a Mojmíra je založeno (kromě společné gymnaziální minulosti) na trapně přeceňované příslušnosti k vyšší střední třídě, na snobské zálibě v drahých vínech a jednosladových whisky a konečně na primitivním mužském šovinismu, který drze vydávají za světonázor.

(Felix bude též svědčit Mojmírovi na svatbě, ale nepředbíhejme.)

Jakmile je Hedvika z doslechu, Mojmír Felixovi zavolá, aby měl v případě potřeby potvrzené alibi (v minulosti už si tuhle službu vzájemně poskytli mnohokrát). Přítel však slyšitelně váhá.

„Neříkals, že je to Žena tvého života?“

„Říkal,“ souhlasí Mojmír. „Je to Žena mého života.“

„Hedvika, nebo ta co s ní obědváš?“

Mojmír marně přemýšlí, jak to kamarádovi vysvětlit.

„Není na tohle trochu brzo? Po pár měsících vztahu?“ ptá se Felix nekompromisně.

I Felixovi se Hedvika líbí, ale především se považuje za jejího přítele (ještě že to není oboustranné) a nerad by ji zradil... (Žádné ukvapené závěry o Felixově charakteru, prosím! Lepší já se občas probudí i v prevítovi.)

„Nejdu s ženskou, ale s chlapem,“ odkašle si Mojmír.

„Chápu,“ promluví po pauze Felix. „Ale měls mi to říct dřív. Před dvaceti lety. Mohli jsme si dost užít.“

A tak dále (nakonec si to hoši se smíchem vysvětlí).

Možná si kladete otázku, jak mohu znát obsah rozhovorů Mojžíra s Hedvikou nebo jeho telefonát s Felixem? Vysvětlení je prosté: Hedvika má výbornou paměť a intuitivní ženský smysl pro detail – a pokaždé mi všechno převypráví do nejmenších podrobností. Navíc ze svého hostovského pokoje mnohé zaslechnu a díky těm obrovským skleněným oknům i leccos zahlédnu, takže když své informační zdroje zkompletuji, mohu bez přehánění prohlásit, že jsem permanentním přímým svědkem toho nepříliš šťastného manželství. A ten telefonát? Budu k vám upřímná: pokud mi výjimečně nějaká informace či replika unikne, dokážu si ji snadno představit. Takhle to je. Mojžír je totiž až komicky jednoduchý člověk. Jako každý misogyn je předvídatelný. Opravdu nepotřebuji všechny jeho žvásty slyšet, protože je umím odhadnout. Nikdy jsem mimochodem nechápala, proč se kolem spisovatelství dělá takový humbuk. Na spisovatelství není nic těžkého – mně to můžete věřit.

Téhož večera v milostném duetu Hedviky a Mojžíra poprvé zazní disharmonický akord. Cha! Mojžír ji zastihne nevysvětlitelně zasmušilou, sotva mu odpoví na pozdrav. Sedí u malé lampičky v obývacím pokoji, na stolku před ní leží dvě meditační karty. Mojžír se shýbne, aby si přečetl text.

*Radost, či smutek –
ať člověka potká cokoli,
kráčí dál nedotčený, odpoutaný.*

Mojžír se chystá ty kokotiny Gautamy Buddhy s příslušným sarkasmem okomentovat, jenže sdělení druhé karty je poněkud znepokojivé:

*Jste jako žlutý list.
Poslové smrti jsou nablízku.*

*Budete putovat daleko.
Co si vezmete s sebou?*

První, co Mojmíra napadne, je, že ten *Mao medicíny* (po Pekingu a pánvi Wok je Mao třetí – a poslední – čínské slovo, které náš intelektuál zná) Hedvice mylně diagnostikoval nějakou strašlivou chorobu. Podrobí ji necitlivému výslechu, který vydává za starostlivý zájem – a dozví se, že jedinou Hedvičinou zdravotní obtíží je banální svědivá mykóza, kterou do týdne vyléčí Krém rodinného štěstí.

Tak proč ten smutek? Mojmír si její náladu neumí vysvětlit. Hedvika mlčí.

V půl třetí ráno Mojmíra probudí tichý pláč. Rozsvítí lampičku, dojde si vyčistit zuby, učeše se, vrátí se do ložnice a posadí se naproti Hedvice. Mírně, ale důrazně trvá na tom, aby mu poskytla nějaké rozumné vysvětlení. Po nekonečném vrtění hlavou a dvou dalších kolech pláče se mu ho dostane: když šla od čínského doktora, potkala ve městě Felixe. Na obědě s Mojmírem nebyl. Nepřesvědčivě cosi blábolil o posunutém čase a feng-šuej.

„S kým jsi tedy obědval?“ ptá se Hedvika a v očích má slzy. „A hlavně: proč jsi mi to zatajil? Musels mít nějaký důvod a já si ten důvod bojím představit.“

„Tehdy ještě byla schopná žárlit,“ tvrdí Mojmír. „Dneska by si nepamatovala, s kým jsem na ten oběd měl jít. Zapomněla by to ve stejný vteřině, kdy jsem jí to řekl. Dal bych půl království za to, kdyby na mě aspoň trochu žárlila – a víte proč, milostivá? Protože žárlivost je důkaz zájmu!“

No comment.

Mojmír tedy nemá jinou možnost, než Hedvice předložit důkazy své nevinности: ukáže jí definitivní studii domu, kterou od architekta dnes dostal, a do nejmenších detailů jí vylíčí dnešní schůzku (za otřesný zážitek v Govindě se architektovi pomstil obědem v Ambiente, kde si záměrně objednal ten největší a nejkrvavější

kus krávy, jaký mohl dostat, a k němu celou láhev červeného...). Kajícně přizná svou averzi vůči architektovi i strach, že by mu mohl Hedviku odvést do duchovních krajin, kam už by za ní nemohl.

Samička je dojatá. Její oči se zase smějí.

A tak dále.

Na poslední (doufá pevně Mojmír) schůzku s architektem tudíž nemůže Hedviku nepřizvat. Výslovně jej však žádá, aby tentokrát laskavě vynechal Východ a držel se spíše Západu.

„Čili abych byl zcela konkrétní,“ praví Mojmír nelítostně, „méně Buddhy a reinkarnací, a naopak víc plovoucích podlah, sádrokartonů a dlaždiček, jestli si rozumíme?“

„Ale jistě,“ říká architekt.

Zní to uraženě, nicméně architektovy dotčené city jsou to poslední, co by Mojmíra trápilo. Miluje Hedviku, nikoli pana architekta. Ten sice Mojmírovo přání formálně dodrží a na moudrosti Orientu opravdu nezavede řeč ani jedinkrát, avšak už po půlhodině – zjišťuje Mojmír rozladěně – se s Hedvikou začíná bavit o homeopatii. Já toho chlapa zabiju! vzteká se v duchu (úspěšnost homeopatické léčby Mojmír nedokáže racionálně pochopit, takže je to pro něj jen další mystika). Až v příštím životě bude stavět dům, rozhodně neosloví žádného architekta, ale vybere si z katalogu dům typový, v němž už bydlí desítky jiných rodin, umíná si Mojmír. Než aby ještě jednou poslouchal tohle, bude klidně bydlet třeba v okálu.

„Na homeopatii mám vcelku jasný názor,“ promluví.

Pokud Hedvika a pan inženýr chtějí, rád jim ho řekne.

„Prosím,“ vybídne ho zdvořile architekt a pohlédne na Hedviku.

„Popíšu vám přípravu homeopatik: vezmete dva miligramy síry, například, vhodíte je do osmdesátilitrového sudu s vodou, pořádně zamícháte – a sud vylejete.“

Koutky Mojmírových úst zacukají. Architekt vzdychne.

„Potom sud důkladně vypláchnete,“ pokračuje s gustem Mojmir, „a znova ho vylejete – ale tak, aby na dně zůstala trocha vody. Řekněme dvě deci. Z těch pak vyrobíte čtyři palety homeopatik Sulfur.“

„Obávám se, že to poněkud zjednodušujete,“ odváží se namítnout architekt.

Je vidět, že i on sám by už raději zvolil nějaké jiné, neutrální téma – jenže Hedvika hned vzápětí stočí řeč k celostní medicíně.

„Ale jistě,“ souhlasí naoko Mojmir. „Pacienta je nutný vidět jako celek, a ne jenom jako žlučník nebo slezinu... Není to přece žádný orgán, ale zcela konkrétní pan Novák se zcela konkrétní historií svých minulých nemocí, rodinných anamnéz, s určitým životním stylem, zaměstnáním, psychikou a tak dále.“

Architekt na krátký okamžik pošetile uvěří, že by z Mojmirů mohlo poprvé vypadnout něco kloudného. Mojmir ovšem na Hedviku zamrká, čímž jeho naději zmaří.

„Takže když si pan Novák zlomí holeň, neměli by mu léčit jenom tu holeň, ne? To je překonaný přístup. Měli by ho zasádrovat celýho!“

Mojmir se (představuji si) směje vlastnímu hloupému vtipu. Hedvika mu pohladí hřbet ruky – což je, jak všechny víme, tradiční způsob, kterým žena vyjadřuje partnerovi nesouhlas.

Ještě je však čeká měření patogenních zón, na kterém architekt trvá. Nanejvýš trpělivě Mojmirovi vysvětlí, o co jde – koneckonců už ví, s kým má tu čest (s ignorantem).

„Patogenní zóny lze změřit i exaktně,“ přesvědčuje ho. „Obvykle se kryjí s místy výskytu podzemní vody – a tu zcela přesně nacházejí i přístroje.“

Architekt slovo přístroje zdůrazní, neboť ví, že je to slovo, které má v omezeném světě fanatických racionalistů Mojmirova typu respektované místo.

„Mojmíre,“ říká co nejmírněji, a dokonce se svého problematického klienta zlehka dotkne, „nechte mě ty patogenní zóny změřit. Znáám jednoho šikovného kluka –“

„S přístrojem?“

„Bez přístroje, ale je to... Nebude vás to nic stát, uděláme to zadarmo. Nemůžete nic ztratit. Jenom získat.“

Hedvika samozřejmě horlivě přikyvuje, což je jen další důkaz její poctivosti: kdyby měla špetku smyslu pro taktiku, přikyvovala by méně. Tvářila by se stejně skepticky jako Mojmír.

„Co konkrétně získáme?“ ptá se nedůvěřivě spisovatel.

„Lepší spaní třeba. Nebudete pak stěhovat postele po celém domě. Takových případů znám spoustu.“

„Proč bychom to dělali? Postele dáme do ložnice a tam je navždycky necháme. Slyšel jsem, že některý lidi maj postele v kuchyni nebo v koupelně, ale já jsem spíš tradicionalista. Jak se říká: Starýho psa novejm kouskům nenaučíš.“

Architekt si beze slova stiskne kořen nosu a druhou rukou si prohrábne prošedivělého ježka. Mojmírova numerologická tabulka sice naznačovala jisté problémy, ale že to bude takhle zavilý beran, to architekt netušil.

„Moment,“ říká. „Dejte mi minutku.“

Hledá cosi v nadité aktovce a vytahuje hlavní trumf: plánec původního uspořádání staré slezské vesnice. Je tu náves, rybník, kostelík, jednotlivé domky. Patogenní zóny jsou vyznačeny červeně. Všechny domy stojí mimo červené území.

„Wow!“ předstírá ohromení Mojmír. „A kdo jim to tenkrát změřil – aby to postavili správně?“

„Šikovný proutkař by to sice dokázal, ale na něj lidé většinou neměli peníze. Šlo to ostatně udělat jednodušeji.“

„Vyprávějte. To mě vážně zajímá.“

Architekt se uchechtne.

„Na celé území, kde chtěli stavět, nahnali stádo dobytka.“

„A vy sem naženete toho šikovnýho kluka.“

„Kde krávy polehají, patogenní zóny nejsou. Psi nebo ovce je samozřejmě vycítí taky.“

„Takže do patogenní zóny si může lehnout jenom vůl.“

„Vy jste zkrátka nevěřící Tomáš!“ zvolá architekt.

Hedvika se k Mojmírovi konečně přitiskne (taky ji to mohlo napadnout dřív) a udělá na něho prosebné oči. Mojmír dlouze přemýšlí. „Tak jo. Tak nám ty patogenní zóny změřte.“

Domluví se na čtvrtek 5. července – jde sice o cyrilometodějský svátek, a tudíž o volný den, ale architekt Mojmíra ujistí, že kluci jej pro slavného spisovatele rádi obětují (spíš jej coby buddhisté neslaví, napadne možná Mojmíra, ale naštěstí si to nechá pro sebe).

Dne 5. července roku 2001 se Hedvika poprvé otevřeně vzepře Mojmírově vůli. Mojmír ten slunečný čtvrtek dodnes nazývá Den zrady (když jsem to slyšela poprvé, nevěřila jsem vlastním uším; muži o ženách rádi mluví jako o hysterkách, ale řekněte samy, milé sestry, dopustila by se některá z nás takhle afektovaného patosu?). Počasí se ovšem vyvede: nebe je bez mráčku, fouká příjemný větřík, mezi stébly trávy neslyšně poskakují kobylky. Stavební parcela na samém okraji městečka je překvapivě rozlehlá (ono *překvapivě* vztahuji k velikosti Mistrova talentu, chichi). Hedvika, Mojmír a architekt sedí na kostkované „piknikové“ dece, kterou Mojmír od nepaměti vozí v autě (vzhledem k jeho známé promiskuitní minulosti jistě chápete, proč to nevinné slovo zpochybňuji uvozovkami; když se seznámil s Hedvikou, měl naštěstí aspoň tolik vkusu a soudnosti, aby nechal všechny ty nechutné fleky vyčistit). Hedvika rozděluje sendviče, zatímco Mojmír z cestovní lednice vyndává láhev růžového vína a dvě sklenice (architekt je abstinent a pije vodu). Bukolická idylka. Jediné, co narušuje Mojmířův pocit letní pohody, je ten mladý, štíhlý, do sněda opálený ezoterik Láďa, který o padesát metrů dál popochází po parcele s napřaženýma rukama, občas se zastaví a oranžovým sprejem označuje

posekanou travu. Dlouhé vlasy má stažené vyšívanou čelenkou. Nemá virguli ani proutek. Jeho tvář – alespoň podle Mojžíra – neodráží žádné mentální úsilí. Kdyby aspoň mumlal abrakadabra, mýslí si Modrovous. Na nebi se objeví letadlo mířící k Praze.

„Z vejšky to možná vypadá jako Pollock,“ prohodí Mistr. „Třeba nám za chvíli zavolaj z Ruzyně, že nějaký Amík chce naši parcelu koupit.“

A tak dále.

Když jsou patogenní zóny vyznačeny, senzibilní mladík se vrací. Celý se leskne potem. I on odmítne víno a lačně pije vodu. Potom modrýma očima pohlédne k nedalekému třešňovému sadu a vyjádří naději, že tam najde pár suchých větví, aby si mohl zapálit malý ohýnek.

„Ohýnek? K čemu?“ nechápe Mojžíra.

„Musím dostat z rukou tu negativní energii,“ odpovídá Láďa s orientálním klidem (vypráví mi později Mojžíra).

Architekt souhlasně přikývne. Hedvika se tváří neutrálně. Mojžíra se domnívá, že se přeslechl.

„Malý oheň?“ opakuje. „Abyste si opálil negativní energii?“

Láďa se usmívá. Mojžíra není první zajatec racionalismu, s nímž se v životě setkává.

„Z dlaní?“ hlesne Mojžíra.

Pohlédne na architekta.

„Moment,“ říká. „Co kdybysme se na tohle vykašlali? Vážně se bez toho neobejdem? Nekažme si den podobnejma opičárnama.“

Mladík rezolutně zavrtí hlavou a míří k sadu. Jde velmi rychle, skoro běží.

„Kolik vteřin mu zbývá?“ ptá se Mojžíra architekta. „Aby se stihl detoxikovat? Než zemře?“

A pak to přijde: Hedvika věnuje Mojžírovi krátký pohled obsahující němou výčitku a vydá se za mladíkem. Považte: řadová knihovnice se postaví slavnému spisovateli! Společně s mladíkem sbírá větve a zapaluje oheň. Láďa se rukama jako by mazlí s plameny. Hedvika nadšeně přihlíží.

„V den, kdy si celý náš národ připomíná příchod křesťanských věrozvěstů,“ křičí Mojžíš, „se moje snoubenka demonstrativně spolupodílí na černé magii!“

Chichi!

Převažující část Hedvičiny osobnosti si však navzdory Mojžíšovým pochmurným vizím i nadále zachovává smysl pro praktičnost – důkazem budiž například to, že nepřestává kupovat ryze komerční časopisy o domech a o nábytku. Netouží po domě z hlíny nebo ze slámy, její představy jsou vcelku tradiční.

„Nádor alternativnosti v té době zabíral jen malou část jejího mozku, a dokonce se zdálo, že není zhoubný,“ líčí to dnes s obvyklou žvanivostí Mojžíš.

Tehdy ho trápí jiný (samozřejmě nanejvýš komický) problém: Hedvika zmíněným časopisům věnuje stále víc času. Mojžíš sice oceňuje její návrat k materialismu, ale na druhé straně ho začíná znepokojoval, že nad články o dřevostavbách tráví Hedvika víc času než s ním. Povídají si třeba jen deset dvacet minut, ale časopisy o domech si pak Hedvika prohlíží celý večer.

„Vždycky jsem si myslel, že ten dům bude ulitou naší lásky – ale teď mě malověrně napadá, jestli naše láska není spíš ulitou pro ten barák?“

Zábavné! Náš univerzitně vzdělaný ptáček vážně věří, že je pro samičku důležitější než hnízdo a vejce! Naivně doufá, že až bude dům hotový, zlepší se to, jenže ono se to přirozeně zhorší: Hedvika sice už tolik nečte časopisy, ale o to víc ji začínají zajímat kachličky do koupelny, záclony a kuchyňské skřínky. Mojžíš sice chápe, že všechny ty nové a krásné věci, které v dokončeném domě denně přibývají, dokážou Hedvice udělat větší radost než on, starý a okoukaný Mojžíš, ale současně ho jaksi mrzí, že zajímavější než on jsou pro ni i záclony nebo centrální vysavač.

A to ho ještě čeká zahrada.

IV

Před Nuselským mostem odbočí Mojmír z magistrály a důvěrně známou cestou jede do svého pražského bytu. Takhle končí všechny vzpoury, kterým chybí vize. I revoluce musí mít plán. Mojmír nemá žádný, jeho takzvaný útěk od rodiny řídí zvyk a pohodlnost.

Byt je relativně uklizený, ale samozřejmě plný dětských stop: hned v předsíni je polovina zelenobílého trupu letadla z lega, zmuchlaná stránka z časopisu *Mateřídouška* a několik barevných sponek a gumíček do vlasů; na židli v kuchyni leží kabátek od Bářina pyžamka. Mojmíra to dojde. Pochopitelně se mu hned začne stýskat. Možná pražský byt nebyl dobrý nápad, zapochybuje, ale protože si nechce přiznat prohru, předstírá sám před sebou, že je tu báječné ticho a klid a že je tu spokojený (uvědomuje si, že se i tady v Praze často chová, jako by jej ta praštěná baba, která léta okupuje jeho dům, mohla vidět). Zkouší si číst, ale nedokáže se soustředit. Je příliš v zajetí vlastního příběhu, takže není schopen vnímat nějaké fikce. Navíc má hlad; polovina karbanátku z ovesných vloček dospělého člověka nezasytí. Krátce přemýšlí, kde by se dobře najedl. Uvažuje o drahém obědě o několika chodech, kterým by se pomstil rodinnému rozpočtu za všechna ta nesnesitelně zdravá jídla. A za všechny ty dny, kdy si jeho vlastní žena vůbec nevzpomněla, že on, její muž, nic nejedl... Ne, nepatří k těm manželům, kteří si poněkud prehistoricky nárokují jedno, nebo dokonce dvě teplá jídla denně. O tom nemluví. Nevyžaduje ani obědy, ani večeře, natožpak teplé – jenom si přál, aby si jeho žena aspoň uvědomila, že ještě neobědval nebo nevečeřel, chápete? Nejde tu vůbec o jídlo, Mojmír si leccos umí uklohnit sám nebo si zajde do restaurace – jde o to, aby se zeptala. Aby nezapomínala, že existuje. Jde o tu otázku, která je pro Mojmíra – a na tom s dovolením trvá – metaforou Hedvičina zájmu o jeho maličkost.

Tak co třeba Holiday Inn, ten je nejbližší? Možná by se tam pak mohl i ubytovat. Každá pokojská bude vřelejší než moje vlastní žena, říká si Mojmír kysele (ale ví, že je vůči Hedvice nespravedlivý). Anebo by mohl zajet do nějakého wellness centra a zaplatit si dvouhodinovou masáž. Konečně by o něj někdo pečoval. Kdy jej naposledy namasírovala jeho žena? Před svatbou a pak ještě asi dvakrát. Dneska už masíruje jenom kojence, manžel ztratil nárok. Mojmír se podívá do lednice a potom si představí, jak sedí sám v hotelové restauraci. Nakonec zavolá Felixovi.

„Máš doma něco k jídlu?“

„Je tu několik francouzských sýrů, španělská šunka, sušená rajčata a olivy. Mám též delikátní kachní paštiku. Pečivo jest včerejší, ale mohu ti je případně rozpéct.“

Ve Felixově hlase je slyšet, že má z Mojmírovy chystané návštěvy radost. Samota tíží, psávalo se v inzerátech.

„Za hodinu jsem u tebe.“

Při sprchování si vzpomene na králíka. Dostal ho od výstřední kolegyně spisovatelky jako svatební dar; po návratu ze svatební hostiny tu pročůranou papírovou krabici s králíkem postavil do vany – a ráno se samozřejmě při vstupu do koupelny lekl. Králík ostatně nebyl na svatbě jediným zvířetem: díky Mojmírovu tchánovi pochopitelně nechyběli ani koně... Tchán je vykartáčoval a do hřívý jim zapletl mašle; potom naleštil kočár a přijel, aniž předtím cokoliv komukoli řekl. Měl smoking a na hlavě lesklý cylindr (původní profesí je učitel dějepisu). Mojmír už si na jeho osobitý komunikační styl zvykl, ale tenkrát se nedokázal rozhodnout, zda skutečně jde o milé překvapení. Tchyně po obřadu pro změnu všem vyprávěla, že odjíždí na dva roky na Nový Zéland (tchán poslouchal a jeho obličej byl zcela bez výrazu; Mojmír to dodatečně musel ocenit). V pohledech některých svatebčanů byla zjevná otázka: Proč si známý spisovatel bere dceru kočího? Nestačilo mu se s ní vyspat? Proč

tu nestojí – když už si musí někoho brát – nějaká herečka, modelka, nebo alespoň mladá poslankyně? Proč knihovnice?

Pro Mojmíra byly všechny odpovědi v Hedvičině tváři. V jejích očích. V jejím úsměvu. Stačí se podívat na kteroukoli ze svatebních fotek. Mojmír si obléká župan, vychází z koupelny a otvírá svatební album. Třeba hned tahle: krásná, jakoby trochu plachá dívka v náručí sebejistého muže středních let.

Kde ta sebejistota je? říká si Mojmír.

V

Nejsem jasnovidka, ale jsem ta, která ví. Žiji s vámi, ve vás. Jsem vaše tlustá prabába, vaše matka, dcera i vnučka. Jsem vaše přirozenost, vaše zapomenutá divokost, váš prazákladní ženský instinkt. Je mi padesát pět a je mi dva miliony let. Jsem mladá jako včera narozené vydří mládě. Jsem stará jako hory, jako voda, jako země. Všimly jste si, milé sestry, jak nápadně rády se koupete nebo s jakou chutí se prsty dotýkáte vlhké hlíny na vaší zahradě? To hledáte mě. Můj klid a mou moudrost.

I Hedvika mě hledala.

Když se na podzim roku 2002 přestěhovali z Prahy na venkov, Hedvika se o to zablácené prostranství kolem novostavby domu, rozryté koly nákladáků a pásy bagrů, zprvu téměř nezajímala: Mojmír si sice všiml, že po večerech čte knihy s názvy jako Nová zahrada, ale přímo na zahradě ji ani jednou neviděl (co by tam v listopadu taky dělala). Tušil sice, že až na jaře zahradník a jeho lidé pozemek srovnají, zasadí trávu, květiny, keře a stromy, její zdrženlivý postoj se změní, avšak ve své nekonečné mužské hlouposti si Hedvičin probuzený zájem představoval asi jako procitnutí Šípkové Růženky: otevře oči, třikrát půvabně zamrká – a potom ho vezme za ruku a půjdou si do zahrady přičichnout k rozkvétajícím magnoliím... (Musím se přiznat, že mě spisovatelství začíná čím dál víc baví.) Jenomže brzký příchod jara probudil v Hedvice doslova sopku.

První erupce její vášně pro zahradu zastihnou Mojmíra zcela nepřipraveného. Jednoho dubnového rána vstane – a sotva stihne utéct před rozžhavenou lávou Hedvičiných nápadů, přání a (světe, div se) i požadavků. Ještě si ani nestačí udělat čaj, a ona už výslovně

trvá na zahradě bez chemických postřiků. Zatímco Mojžíš zaraženě snídá, Hedvika překotně mluví o jiném, novém typu zahrady. O zahradě, která bude v souladu s přírodou (oba shodně tvrdí, že slovo biozahrada tenkrát ještě nepadlo, to přišlo až později). Mojžíš rozespale poznamená, že si umí představit elektrárnu, která není v souladu s přírodou, nebo spalovnu odpadu, která není v souladu s přírodou – ale ne zahradu; popravdě řečeno prý vlastně neví, proč by jakákoli zahrada měla být s přírodou v rozporu. Hedvika mu obratem vysvětlí jeho školácký omyl: viděl snad někde v přírodě ty absolutně rovné řady tují, které lemují ploty většiny českých zahrad? Nebo hubí snad příroda bělásky, aby housenky nesežraly zeleninu? Zbavuje se sedmikráska a pampelišek v trávě? Seká snad příroda dvakrát týdně trávník, takže v něm zničí veškerý život? Zakládá příroda trávníky doslova od plotu k plotu, takže chudák ježek se pak nemůže nikam schovat? Používá příroda herbicidy, insekticidy a fungicidy, a zabíjí tak každý den miliardy nevinných broučků?

A tak dále.

Mojžíš pokyvuje hlavou. Když si odmyslí ten romantizující opar, zní to koneckonců docela rozumně. Není takový tupec, aby to neuznal. Bělásky a sedmikrásy nepovažuje za nebezpečné (na rozdíl od Buddhy a mladých senzibilů). Pokud ví, běláskové ani sedmikrásy nezakládají žádné alternativní komuny, do kterých by mu mohli Hedviku odlákat. Bez herbicidů a podobných sraček se bezpochyby taky obejde. Jí se to? Nejí. No tak. Ale hlavně: kdo si hraje, nezlobí...

„Dobře, miláčku. Jsem pro přírodní zahradu.“

Hedvika ho obejmě a políbí. Už kvůli tomu to stálo za to, myslí si Mojžíš.

„Kdo zabije jediného broučka, bude mít co do činění se mnou,“ šeptá své ženě do ouška (ano, v té době už jsou svoji, o svatbě bude ještě řeč).

A tak dále.

Mojmír netuší, že za svůj lehkomyšlný souhlas brzy zaplatí daň. Ještě neví, že už za pár měsíců bude mít pocit, že i ty blbé azalky má Hedvika raději než jeho. Především však nepředpokládá, že i v obyčejné přírodní zahradě – stejně jako v technických výkresech domu – se mohou skrývat nebezpečí ohrožující jejich maloměšťácky spořádaný svazek; nechápe totiž, že od nové zahrady je to už nebezpečně blízko k novému manželství.

Dnes už to ví.

„Stejně jako nový zahrádkář žije v přátelské harmonii se slimáky, housenkami a mšicemi, ani nový manžel nepovažuje bezpočetné manželčiny kamarádky za škůdce, nýbrž za své sestry,“ vysvětluje později Felixovi trpce. „Zvláště pak její dulu...“

(Ale to předbíhám.)

Od toho dne každý volný prostor v domě okupují desítky výstřižků z časopisů o zahradách, nákresy okrasných jezírek, barevné plánky rosarií, zeleninových záhonků a ovocných sadů. Hedvika odloží sukně, značkové halenky a lodičky do skříně, oblékne si staré tepláky, obuje holínky, nasadí si slamák (sluší jí) a vyjde na zahradu, kterou – obrazně řečeno – až do zimy neopustí.

„A pokud výjimečně ano, jede buďto do OBI, nebo do dendrologické zahrady v Průhonicích,“ vypráví Felixovi Mojmír.

Zde se seznámí se Zahradníkem.

Zahradník je kultivovaný sedmdesátiletý pán, kterého by si Mojmír snad i oblíbil – ale to by prý nesměl prohlašovat, že kdo zaměňuje roztoče a svilušky, nejednotí ředkvičky a dává do kompostu ořechové listí, zničí sobě i celé své rodině život.

„Je těžké respektovat někoho, kdo smeká před žízalou,“ vypráví Felixovi Mojmír.

Zahrádkář je zároveň samozřejmě i bylinkář a k Mojmírově smůle tak trochu i amatérský léčitel.

„Vlastně by mě spíš překvapilo, kdyby nebyl,“ konstatuje Mojmír. „Hedvika tyhle typy doslova přitahuje. Letěj za ní jak slepice po flusu.“

Pokud jde o nechutná přirovnání, nemá pan spisovatel samozřejmě konkurenci. Nezpochybnitelné léčivé účinky rostlin ve své zabeđenosti bagatelizuje a bylinkářství prohlašuje za lidové tmářství, které sice moc nepomůže, ale – doufejme – ani příliš neuškodí.

„Řeknu ti to takhle,“ vysvětluje Hedvika. „Když mě bolí hlava, vezmu si brufen. Paralen účinkuje asi pětkrát míň, ale i tak je neskonale lepší než trnky a jeřabiny. Ty mi nezabíraj vůbec.“

Hedvika má naštěstí dost rozumu, aby se Mojmírovým pyšným diletantstvím nenechala zvíkat. Diktuje zahradníkovi další a další bylinky, které by chtěla vysázet.

„Určitě tymián a třezalku. A měsíček, samozřejmě!“ vypočítává nahlas. „Měsíček úžasne hojí odřeniny a spáleniny. I hemoroidy!“

„Měsíčkový čaj je výborný na žaludek a na játra. A při kašli,“ doplňuje zahradník.

„A při menstruaci.“

Mojmír hlasitě zívne. Nekonečné debaty jeho ženy se zahradníkem jej od začátku otravují. Přestane poslouchat.

„Hej!“ probouzí Hedvika jeho pozornost. „Říkám, že v zimě bys vůbec neměl jíst citrusy,“ informuje ho. „Protože citrusy ochlazují.“ „Správně!“ chválí ji zahradník.

„Mně to nevadí,“ říká Mojmír. „Dostatečně mě rozpaluje tvá přítomnost. Jíst můžu cokoliv. Neochlazují mě citrusy, ale debata o citrusech.“

Zahradník i Hedvika se usmívají. Povídají si už jen spolu, Mojmír a z konverzace vynechají. Mojmír – jak jinak – žárlí.

„Šalvěj a hloh mě nudí,“ přeruší je po chvíli nezdvořile. „Můžeme změnit téma?“

Navrhuje mluvit o rajčatech a bazalce (s olivovým olejem a mozzarelou), rucole (s olivovým olejem, piniovými oříšky a parmazánem)

a rozmarýnu (s jehněčím). Nebo o nakládaných liškách. Nebo o sladu z pšenice, proměněném v jednosladovou whisky.

A tak dále.

Zahradník, který podle Mojžírovy paranoidní domněnky trpí stařeckou satyriázou a který se údajně do jeho ženy zamiloval, Hedvice věnuje dvě knihy: velkou fotografickou publikaci Moudrost stromů a předvídatelný titul Bylinky pro děti a maminky.

V první zmiňované knize jsou sice krásné celostránkové snímky stromů celého světa, ale když se Mojžíra začte do doprovodných textů, dozví se například, že původní obyvatelé Severní Ameriky nazývali stromy *stojícími bratry a sestrami*. Obává se, že až si jeho žena knihu přečte, do její už beztak početné spirituální rodiny obratem přibudou celé háje zbrusu nových bratrů a sester: stromy. Ten zcela nekontrolovatelný růst jejího duchovního příbuzenstva ho začíná děsit. Přinutí se listovat dál: olše podle knihy symbolizuje osvobození, habr ostrahu, zatímco bříza obnovu a buk pochopení.

„Takže bych asi měl začít žrát bukvice, abych to všechno pochopil,“ stěžuje si Felixovi.

Jeho malý racionální mozeček zkrátka odmítá přijmout všechno, co nelze zvážit nebo změřit.

„Důvěru nebo přátelství taky nemůžete změřit skládacím metrem – a znamená to snad, že důvěra nebo přátelství neexistují?“ ptám se ho po letech, když mi příběh se zahradníkem líčí.

„Ale dokážu je popsat!“ zvyšuje hlas Mojžíra. „Já vím, proč k jednomu člověku mám důvěru, zatímco k druhému ne – ale absolutně netuším, proč je jasan symbolem mistrovství a síly, zatímco vrba představuje rezonanci a harmonii. Proč to není obráceně? Vysvětlete mi to! Ať mi ksakru někdo vysvětlí, z jakýho konkrétního důvodu pistácie symbolizuje zjevení! Pro mě zjevení už navždy symbolizuje ten zatracenej Zahradník!“

Ano, tenkrát je Zahradník v Mojmírových očích hlavní viník (brzy bude ovšem razantně vystřídán mou maličkostí).

„Copak nemůže posekat trávník, vostříhat růže a vypadnout?“ vzteká se. „Musí ještě vymejvat můj ženě mozek?“

Druhá kniha není v Mojmírových očích o nic lepší. Chytí se několika citátů vytržených z kontextu a s jejich pomocí autorku (a nepřímo i Hedviku) zesměšňuje.

„Palčivost řeřichy seté nám dává možnost k duchovnímu probuzení, zvláště podlehneme-li iluzi bezpečí našich ‚zlatých klecí‘ a upadá-li naše duchovní bdělost,“ předčítá nahlas. „Ta ženská, co to napsala, si podle mě nakládá na zimu lysohlávky.“

Hedvika namítá, že její babička používala řeřichovou šťávu na plet', ale Mojmíra mezitím zaujala pasáž o třezalce.

„Byla pokládána za mocnou bylinu proti čarodějnictví a nečistým silám,“ čte nevěřičně. „Třezalka se dávala kojencům do kolébky, aby se neděsili. Odtud lidový název zděšenec.“

Hedvika na tak průhledný pokus o diskreditaci třezalky pochopitelně odmítá přistoupit. Klidně Mojmírovi vyjmenuje její bezpočtukrát ověřené účinky. Třezalka se používá na psychické zklidnění, na nejrůznější pohmožděniny a na ekzémy, říká – jenže Mojmír je jako vždy beze zbytku zaujat vlastní exhibicí.

„Já se taky děsím! To já jsem zděšenec! Okamžitě mi vystel postel třezalkou!“

Nalije si panáka jednosladové whisky a naráz jej vypije. Hedvika chce cosi říct, ale Mojmír ji vztyčenou dlaní zarazí a fascinovaně pokračuje v četbě.

„Třezalka trhaná o svátku Jana Křtitele a zavěšená nade dveřmi ochraňovala dům před hromem, bleskem, požárem i vstupem zlých duchů. Třezalková šťáva přilítá tajně do nápoje měla získat lásku milované osoby. Lilas mi někdy něco do pití?“

Hedvika se s Mojmírem dál nepře, neboť intuitivně cítí, že to nemá smysl. Jako každá moudrá žena ví, že až se zpupné mužské ego vybouří, bývá natolik zemdlené, že si s ním pak může dělat, co bude chtít.

„Anebo kontryhel, poslouvej!“ chechtá se Mojmír. „Pokud ho žena sama natrhá za květnového úplňku bosá a nahá na znamení své čistoty, má prý magické účinky. V období renesance se věřilo, že kontryhel navrácí ztracené panenství. V 18. století si ženy pokládaly na prsa kontryhel, aby jim vrátil po kojení ztracený tvar.“

Hedvika se vědoucně usmívá. Správně tuší, že Mojmířův manifestační odpor k léčivým rostlinám vydrží sotva pár měsíců a poté z něj zůstane jen čím dál tišší remcání – a že nakonec Mojmír s tajným zahanbením přijme každý bylinný čaj či obklad, který mu připraví, třezalku nevyjímaje.

Zahradník se samozřejmě řídí všeobecně uznávanými poznatky o vlivu fází měsíce na zahradu a člověka vůbec.

„Jako by škod v Hedvičině mysli i bez toho nebylo dost,“ prohlašuje Mojmír.

Jak jinak. Člověk, jehož astronomické schopnosti se omezují na rozpoznání Velkého vozu a Severky, neváhá pohrdat tisíciletým učením mnoha vzdělaných národů, vycházejícím z každodenních pozorování souhvězdí a neuvěřitelně přesných výpočtů jejich pohybu. Dokonce ani tak zjevné důkazy měsíčního vlivu, jako je každodenní mořský příliv a odliv, Mojmírovi nestačí, aby uvěřil v reálnou sílu přírodních rytmy. Bezpočtukrát ověřená teorie o tajuplné moci luny ho naopak dovádí k nepřičetnosti. Cítí se doslova obklíčen nepřáteli-alternativci, kteří do jeho života vstoupili jen proto, aby mu zkazili ženu – nejdřív Architekt a po něm tenhle Zahradník.

A to ještě na scéně nejsem já.

Se mnou se o sílu měsíce hádá až ex post.

„Už od dob školní docházky je mi známo, že příliv způsobuje měsíc, jenom nevěřím, že – jak tvrdíte vy a seňor Zahradník – měsíční fáze ovlivňují i úspěšnost chirurgických zákroků, podepisování smluv nebo štípání dříví... To je kokotina!“ pře se.

„Nikoliv, Mistře, to je – jak s oblibou říkáte – objektivní realita.“

„Odmítám žít s někým, kdo luxuje nebo vaří jenom po úplňku... Prokristapána! Odmítám uvěřit, že v období, kdy měsíc ubývá, je při stejném množství pracího prostředku vypraný prádlo čistší! To není objektivní realita, madam, to je teleshoping!“

„Energie přírodních rytmů je všude,“ opakuji mu. „Ať se vám to líbí, nebo ne.“

„Takže i v bubnu automatický pračky?!“

„Je to energie těžko změřitelná – což vás jako každého technokrata, který se marně pokouší poroučet větru a dešti, pochopitelně irituje – ale to neznamena, že neexistuje.“

A tak dále.

Hedvika se jeho zuřivou skepsí nenechá vyvést z míry. I nadále se učí žít s přírodními cykly v harmonii – jen o tom před Mojmírem nemluví. Bylinky sbírá při dorůstajícím měsíci nebo při úplňku, při ubývajícím měsíci je plní do sáčků a sklenic (a uchovává v temnu). Nikdy nesklízí květy nebo listy, pokud je léčivá síla v plodech. Kořeny vykopává časně na jaře, když rostliny ještě nejsou ve stadiu plného růstu, nebo na podzim, kdy se bylina znovu stáhla. A tak dále. Vám to, milé sestry, jistě vysvětlovat nemusím. Nebudu přesvědčovat přesvědčené.

Mojmír je zcela jiný případ. Naneštěstí si všimne, že Hedvika zalévá květiny, keře, stromy i zeleninu pouze v prvních dnech po zasazení – a potom už vůbec.

„V našich zeměpisných šířkách je to zbytečné,“ vysvětluje Mojmírovi trpělivě.

„To nezáleží ani jahody? Ani rajčata?“

„Ne,“ trvá na svém Hedvika. „Jenom by zlenivěla.“

Představa líného, to jest personifikovaného rajčete očividně přesahuje limity páně spisovatelovy otrocky realistické obraznosti.

„Zalévat se má jenom při krátkém nebo slabém dešti,“ upřesňuje Hedvika.

„Ty zalejváš při dešti?!“ vyjekne Mojžíř.

Jeho žena se prokazatelně zbláznila, pomyslí si. Opatrně se rozhlíží po okolních zahradách. Bojí se, zda je sousedi neslyšeli.

Ale rajčata mohou být Mojžířovi koneckonců ukradená. Horší je, že podobně lunárně začne jeho žena údajně pojímat i sex.

„Vysledoval jsem, že dává přednost milování v době, kdy je měsíc ve znamení Štíra,“ oznamuje v kavárně Louvre Mojžíř Felixovi.

„A to jako proč?“

„Protože v tomto období jdou duševní energie spíš do hloubky, probouzej zvláštní tušení a city odváděj tajuplnými směry, chápeš?“

„Ne.“

„Tajuplná moc luny. Rytmus přírody.“

Mojžíř si dolije víno.

„Bylo by to docela zábavný – kdyby to nebyla moje žena, kdo se těmahle čarodějnickejma sračkama naprosto vážně řídí.“

Felixův pohled vyjadřuje soustrast.

„Měsíc je ve Štíru pouhý dva až tři dny,“ pokračuje Mojžíř. „Musím říct, že na druhý straně to pak stojí za to – pokud ovšem právě v těch dnech nemá buď menstruaci, nebo tu její svědivku.“

„Aha.“

„Víš, co vznikne, když zkombinuješ lunární kalendář, menstruační kalendář a sklon k mykózám?“

Felix přemýšlí.

„Nulovej sex?“

„Bingo. Něco ti řeknu.“

Mojžíř se rozhlédne po kavárně a ztiší hlas.

„Nikdy bych nevěřil, že budu před šukáním koukat z vokna a studovat lunu... Ale dělám to. Fakt jo. Když jsem nadrženej, zkoumám znamení zvěrokruhu... Tohle fakt dělám!“

Felix pozoruje Mojžíra starostlivým pohledem.

Hedvičina probuzená zahradnická vášeň má ovšem i důsledky zcela praktické: věci jako halenky, lodičky nebo kabelky jí rázem přestanou připadat důležité (a to zcela bez ohledu na fázi měsíce).

„Stalo se cosi neuvěřitelného,“ říkává v té době Mojžíra: „Popelku už nebaví oblékání.“

Je to svým způsobem logické. Kvůli sedmikráskám, břízám, mšicím a slimákům se ženy nestrojí.

„Nebo kvůli manželovi,“ dodává Mojžíra.

„Mazlíš se s Matkou Zemí?“ volává na ni, když Hedvika se zjevnou potěchou strká špinavé prsty do kypré vlhké hlíny, ale v jeho úsměvu je trpkost.

Nemůže vědět, že zahrada dává Hedvice hluboké duchovní lekce. Cokoliv se děje na zahradě, děje se i u lidí: nedostatek, krása, plevel, škůdci, úroda, sucho, smrt. Zahrada je skvělé místo pro meditaci. Hedvika vidí rostliny klíčit, růst i umírat – Mojžíra vidí jen Hedvičiny vlasy stažené šátkem, její nepromokavou, pytlovitě působící bundu, ty staré, šustící outdoorové kalhoty a samozřejmě i malý vybledlý batoh, *ten neodmyslitelný hrb jejího současného půvabu*. Posmutněle vzpomíná, jak během svatebních příprav věnovala Hedvika pozornost i tomu nejmenšímu detailu své hedvábné krémové róby. Ted' chodí sedm dní v týdnu oblečená jako vedoucí turistického oddílu, a ještě ke všemu neustále spěchá – právě ted' do zahradnictví v Čáslavi. Kam taky jinak? Mojžíra se dívá, jak Hedvika nasedá do svého neuvěřitelně špinavého auta (myčky z ekologických důvodů bojkotujeme) a přemítá, v jakém bermudském trojúhelníku se ztrácí přirozená ženská marnivost.

„Opravdu nevyžaduju, aby žena známého spisovatele chodila v modelech od Versaceho – ale na druhou stranu se snad probůh

nemusí oblíkat jako houbařka, ne?“ stěžuje si Felixovi (předstírá ironický nadhled, ale ve skutečnosti se bojí bulváru a jeho módní policie).

Muži si obvykle naříkají, že jejich manželky vyhazují peníze za kosmetiku a oblečení, avšak Mojmir paradoxně trpí tím, že Hedvika utrácí příliš málo. Upřímně by si přál, aby byla rozhazovačnější. Považte, dámy! Nostalgicky si připomíná doby, kdy mu Hedvika v časopisech jako Elle či Marianne (dnes už čte díky mně pouze Moji psychologii, Rodinu a školu a zpravodaj Hnutí Duha) nadšeně ukazovala džíny Diesel nebo nějaké nehorázně drahé italské kozačky, a po dlouhém přemlouvání mu dokonce dovolila, aby jí je koupil... Dnes už si žádné podobné potěšení dopřát nemůže, dobře ví, že její radost by byla pouze dočasná. Sebekrásnější kozačky by obula jednou nebo dvakrát – a pak by je navždy odložila do botníku. Proč by ji měly těšit letní šaty od Diora, když celé léto nosí vytahaná trička z biobavlny? Minulostí je i Hedvičino pravidelné docházení do známého kadeřnictví a kosmetického salonu; teď jí vlasy zdarma zkrátím já, na obličej nám oběma stačí bylinky a nehty si snadno zvládneme ostříhat samy (raději než pedikúru navštívíme čínského doktora).

Mojmir tudíž zuří. Veškeré jeho představy o ženském světě, ženských ambicích a touhách jsou totiž založeny na machistické ideologii filmu Pretty Woman; jsa osudově ovlivněn tímto stupidním americkým snímkem, Mojmir naivně věří, že věta, kterou ženy slyší nejraději, zní Kup si něco na sebe – samozřejmě nepočítá-li větu Vezmeš si mě? Každý honorář za čtení, který dostane v hotovosti, proto Hedvice pokaždé přímo vnutí.

„Něco si kup!“

„Ale proč mi to dáváš? Nepotřebuju teď žádné peníze.“

Mojmir jí přikáže bankovky přijmout – a znovu, nepoučitelně začne doufat v zázrak.

„Pravděpodobnost, že si místo plesovejch šatů nebo kabátu od Coco Channel koupí vzrostlý dub, který symbolizuje nadvládu

a moc, popřípadě křovinořez, je sice, uznávám, mnohem vyšší – ale člověk nesmí přestat snít, že?”

Minulý měsíc jí po návratu z literárního festivalu ve Slovinsku věnoval rovných tisíc euro.

„Opravdu ještě věříte, že se vaše žena vrátí z Prahy s prádélkem Palmers?” popichovala jsem ho.

Uhádnete, co si koupila?

Řeknu vám to: stan Big Family, pět spacích pytlů a pět karimatek (moc mě potěšilo, že myslela i na mě; ještě téhož odpoledne jsme stan na zahradě postavily, oblékly sebe i děti do tepláků a přespaly v něm. Mojmír přirozeně odmítl.).

Ale dvakrát třikrát ročně se ten přestárlý chlapec milující pohádkové příběhy přece jen dočká: jeho žena se na jedinou noc změní v Popelku. Když už nemůže vydržet Mojmírovo ustavičné protivné naléhání, uvolí se jej doprovodit na tu či onu divadelní nebo filmovou premiéru, popřípadě na nějakou snobskou předvánoční party. Poprosí mne o hlídání dětí, odjede s Mojmírem do Prahy a v někdejším hnízdečku jejich lásky si oblékne nové koktejlký za devět tisíc (které jí Mojmírovými slovy *fantasticky sluší*, a přitom je měla na sobě sotva jednou). Po půlroce použije rtěnku a řasenku a sama je příjemně udivena svou polozapomenutou podobou. Malý diamant, který právě vysvobodila z mnohaměsíčního zajetí sametové krabičky, odráží světelné paprsky se servilní ochotou psíka, kterého konečně vzali na procházku. Vyjde z koupelny. V předsíni stojí vůně Calvin Klein v obleku Hugo Boss. Modrovous. Jeho kočár je opentlený.

„Sluší ti to,” pochválí ho povinně Hedvika.

Pán všeho tvorstva je tak šťastný (představuji si), že málem neudrží moč.

„Tobě taky. Moc.“

Prívěsek s diamantem jí pomůže zapnout. Stále si ji prohlíží. Okouzlení a výčitka se v jeho pohledu nehlučně mísí jako martini

s vodkou. Hedvika se do něj zkusmo zavěsí. Vzájemně se pozorují v zrcadle.

„Proč si vlastně takhle nevyjdeme častěji?“ zeptá se Hedvika s bezelstností, která v jejím manželovi *okamžitě vzbudí chuť přerazit jí obě ruce baseballovou pálkou*. Mojmír v duchu napočítá do deseti a usměje se.

„Stačí kdykoliv říct.“

A tak dále.

V Popelku se naštěstí mění jen výjimečně a po návratu z Prahy se navíc všechno rychle vrátí do starých kolejí. Hedvika se odlíčí, sváže si vlasy šátkem, natáhne si staré tepláky a větrovku a jde hrabat listí nebo stríhat vřes.

Brzy přijde zima a veškeré práce na zahradě skončí. Jiřiny, chryzantémy a astry sice ještě kvetou, ale záhony s odkvetlými letničkami už Hedvika zrušila, přidala na ně kompost a přikryla je. Cibulky mečíků, begonií, sprekélií a tygřic vyndala a uložila do sklepa. Nakonec dosadí poslední trvalky a pár malých jehličnanů, všechny choulostivé rostliny přikryje chvojím – a začne se nudit.

Co bude Hedvika dělat celou zimu, až zahradu pokryje sníh? Děti, přece.

(Ale ještě předtím se samozřejmě musejí vzít.)

Jste zklamané, milé sestry? Očekávaly jste pohádkovou svatební scénu? Předem jste jihly? Těšily jste se na pětipatrový dort? Byly jste zvědavé, co měla nevěsta na sobě? Pouzdrové šaty. Stačí? Jestli měla závojíček? Myslíte tu otázku vážně? Přestaňte. Kdykoli si prohlížím jejich svatební album, chce se mi zakrýt si oči tlapami a výt. Žiju s nimi sedm let. Vidím jaksi závojíček odhrnutý. Každý den se dívám, co z toho obřadu vzešlo.

Všechny nešťastné ženy měly kdysi svatbu. I já.

Odmítám těm pomalým popravám dělat reklamu.

VI

Felix bydlí sám ve čtyřpokojovém mezonetovém bytě s výhledem na polovinu Smíchova. V omítce domu jsou nad vjezdem do garáže hluboké vrypy. Felix přichází Mojmírovi otevřít a zachytí jeho pohled.

„Soused zapomněl, že má na střeše kola.“

Mojmír si okamžitě představí ten pokažený návrat z rodinného výletu. Možná má soused taky starosti. Podá Felixovi ruku a pozdraví vrátného.

„Manželství je opium lidstva,“ pronese ve výtahu.

Felix jej pozoruje.

„Tento objev jsme s Alenou učinili již před lety,“ říká po chvíli. „A ona z něj vyvodila příslušné důsledky.“

Zout se Mojmír musí jako vždy ještě na chodbě. Podlahy z pravého dubu jsou naleštěné a ve všech místnostech je záviděníhodný pořádek (včera tu byla uklízečka). Felix je perfekcionista. Než podepsal převzetí bytu, nechal dvě místnosti znovu vymalovat a také vyměnit vypínače, dvoje dveře a žulovou desku na kuchyňské lince. Nyní chystá pro Mojmíra opožděný oběd.

„Lahvinku vína?“

„Tři.“

Mojmír prochází bytem a jako už tolikrát srovnává. Ať se podívá kamkoliv – do strany, nahoru nebo dolů – jeho pohled nikdy nezachytí nic rušivého, nic iritujícího. Nejsou tu nástěnky, na podlaze neleží dětské oblečení ani výkresy, v kuchyni není rozlité kakao ani rozšlapané kukuřičné lupínky. Nejsou tu vázičky, zvonečky ani dřevění andílci. Nikde není ani jediný psí chlup. Nesedí tu emancipované ženské. Je zde nádherné ticho.

Felix zastává názor, že čtyři místnosti jsou pro jednoho osamělého chlapa přesně tak akorát. Mojmír nemůže než souhlasit. V obývacím pokoji má Felix domácí kino a velkou vinotéku, v patře je ložnice a ve zbývajících dvou místnostech si zřídil pracovnu a tělocvičnu.

„Jedna z výhod samostatného bydlení je v tom, že víš, kde co máš,“ říká.

Mojmír mu závidí.

„Když jsem ještě bydlel s Alenou a dětmi, nikdy jsem nedokázal nic najít. Dovádělo mě to k šílenství.“

Otevře láhev barbaresca. Mojmír začne vypočítávat věci, které dohánějí k šílenství jeho. Je to obsáhlý seznam, ale Felix už jej zná nazpaměť.

„Především bys měl vyrazit tu tlustou bábu,“ poznamená. „To je zásadní krok.“

„Nemůžeš říct, že je tlustá, i když prokazatelně je. Nemůžeš jí říct, že se skoro nehejbe a moc žere, i když je to pravda. Odpoví ti, že duše se projevuje v různých formách a velikostech a že tys to nepochopil.“

Felix mlčky upije vína.

„Taky by ti určitě řekla, že napadat fyzickou stránku ženy znamená ničit její právoplatnou hrdost na sounáležitost s vlastními lidmi. Sounáležitost s mamkou kuličkou a strejdou cvaldou, chápeš?“

„Ne. Jenom bezpečně vím, že není normální, aby návštěva trvala sedm let.“

„Není to normální. Je to mimořádné, jak říká moje žena. Mimořádné přátelství, které jí nahrazuje matku. Ptal jsem se samozřejmě, jestli by jí madam dula nemohla nahrazovat matku jenom o víkendech, ale nějak se to neujalo.“

„Dej si pod tu skleničku prostírání.“

„Tvoje starosti bych chtěl mít.“

„Dělá to kroužky.“

Ticho začíná Mojžírovi připadat tísnivé.

„Pust' nějakou muziku. Nebo porno.“

„Pojed'me do Toskánska,“ navrhuje Felix. „Když už sis udělal volno.“ Mojžírovi připadá, že přítel bere jeho útěk od rodiny poněkud pragmaticky.

„Kdy? Dolej mi.“

„Zítra?“

Mojmír přemýšlí. Ne nad Toskánskem; ví, že nikam nepojede.

„Jenom v tý bábě to není. Tak jednoduchý to není.“

Vylíčí Felixovi scénku z poslední rodinné dovolené v Rakousku, která – tvrdí Mojmír – ve výmluvné zkratce vystihuje skutečný problém jeho manželství s Hedvikou: po obědě dají dcerky na jejich výslovné přání do hotelového dětského koutku, a mají tudíž nečekanou hodinku volna. Konečně si mohou v klidu popovídat, aniž by je děti pětkrát za minutu přerušily nějakou otázkou či požadavkem. Jdou si sednout na bar. Mojmír objedná dvě martini. Vychutnávají si klid a dočasnou svobodu. Mojmír začne ženě cosi veselého vyprávět, ale v téže chvíli jí přijde esemeska. Hedvika si ji přečte a odpovídá; píše rychle, ale přesto musí Mojmír čekat skoro celou minutu.

„To bylo kvůli účetnictví Mateřského centra,“ vysvětlí mu žena.

Přikývne a vypráví dál. Pocit idylly se vrací. Připíjejí si. Usmějí se na sebe. Pohladí svou ženu po ruce. Vzápětí přijde druhá zpráva, Hedvika dlouze odpovídá. Mojmír zmlkne. Manželka vycítí jeho podrážděnost.

„Promiň,“ říká. „To bylo taky důležitý. Děláme dětský bazárek.“ Odpouští jí. Znovu se pokoušejí začít konverzaci. Potom přijde třetí zpráva.

„Promiň, promiň,“ říká Hedvika a bleskurychle odpovídá. Mojmír sklouzne z barové židličky a beze slova odchází na pokoj. „Abych nebyl směšnej, chápeš?“ říká Felixovi.

„To jsem samozřejmě taky zažil,“ konstatuje Felix jakoby trochu pohrdavě. „Ty zprávy, co přicházely Aleně, navíc nebyly o účetnictví.“

„Takže jsem na tom ještě dobře.“

„Přesně tak. Vlastně nevím, na co si stěžuješ.“

„Dík za pochopení.“

„Kromě té strašlivé baby, samozřejmě.“

VII

Příběhy jsou lékem. Vyprávím příběh, který vám dodá sílu objevit nespoutané ženské já. Vyprávím příběh o statečné ženě, která našla cestu k řece proudící pod řekou. Cestu k Río Abajo Río. O ženě, která vzkvétá vlastní integritou a vlastní přirozeností.

„A o jejím manželovi, který se z toho málem zbláznil,“ dodal by nejspíš Mojmír.

Osud tomu chtěl, že Hedvika zaslechla píseň, kterou jsem pro ni zpívala. Vybrala si můj předporodní kurz, a dovolila mi tak vstoupit do jejího života.

„Píseň?! Osud?!“ opakoval po mně Mojmír nedávno posměšně. „To myslíte vážně, madam? Váš kurz vybrala moje žena ze dvou, který našla na internetu. Ujišťuji vás, že žádnou píseň nikdo neslyšel. To nebyl osud, ale smůla! Normální pech!“

Právě zjistil, že jsme mu s Hedvikou snědly čtvrt kila pršutu, který si chtěl dát k večeři, což jeho léty otupělému sarkasmu znovu nabrousilo hrot.

„Osud je, když na vás spadne meteorit. Nebo když vyhraje ve sportce jackpot. Nemusím dodávat, co bych vám přál víc.“

Přibouchne lednici a s demonstrativní nechutí se zakousne do dva dny staré housky (vypalovaly jsme s Hedvikou keramiku, takže jsme neměly čas nakoupit). Samozřejmě naschvál drobí a talířek, který mu Hedvika podává, ignoruje.

„To nebyla žádná náhoda, to byla padesátiprocentní pravděpodobnost,“ pokračuje s plnými ústy.

„Díky za vysvětlení, Mistře.“

„Bylo to prostě půl na půl, což je zoufale malá šance. Ale aspoň se nemusím obviňovat, že jsme měli bezpočet jinejch možností, jak se vám vyhnout. Aspoň to.“

Ano, nemohli se mi vyhnout. Moje setkání s Hedvikou bylo nevyhnutelné. Jejího drobného obličej, jehož nevšední půvab pokaždé naplno odkryje až zářivý úsměv, jsem si všimla okamžitě – a stejně rychle jsme si porozuměly. Dodnes nás spojuje cosi, co lze slovy jen těžko popsat.

„Zkusím to,“ řekl by patrně Mojmír (a zcela určitě by se na mě nehezky zašklebil). „Co třeba Věčné Ženství? Nebo přímý příbuzenský vztah k Matce Zemi? Nebo ne, počkejte: tušila jste, že se v ní brzo probudí žena, která běhala s vlky! Že před sebou máte ženu ještě schopnou najít zdánlivě ztracenou lesní pěšinu, na které se rozpomene na tu divokou a zároveň moudrou tvůrčí bytost, kterou před staletími byla!“

Paměť má Mistr dobrou, to se musí nechat. Ano, tušila jsem to – ať si o tom myslí, co chce. Už na první hodině jsem věděla, že mě Hedvika požádá, abych ji doprovázela při porodu – a nemýlila jsem se.

Jsem baba Jaga, k níž si přišla pro oheň poznání.

Pan spisovatel sice v sebekritičnosti nikdy nevynikal, ale na rozdíl od ještě samolibějších mužů, než je on sám (moc už jich není), si naštěstí alespoň uvědomoval, že nechce-li u porodu pouze překážet, měl by předporodní kurz absolvovat také – Hedvika ho o to ostatně prosila. Ujišťovala ho, že do kurzu budou se svými partnerkami chodit i další otcové (což se později potvrdilo), avšak na úvodní lekci byl Mojmír shodou okolností jediným mužem v sále. Fotbalová jedenáctka těhotných žen sedících na nafukovacích míčích – a vedle nich Mistr na rozvrzané židli... Chichi!

„Těžko je možné si představit děsivější vstup do života, než je ten, který porodnictví vymyslelo několika posledním generacím,“ zahájila jsem tradičně svou přednášku.

Naslouchal mi s větší pozorností, než jsem očekávala, ale v mých zkoumavých pohledech přesto zůstávala nedůvěra. Nedivte se, během let, co pracuji jako dula, jsem už viděla stovky otců, nejrozumnější pochybné celebrity nevyjímajíce. Celebrity jsou mimochodem hned po politikách druhí nejhorší otcové. Ani své největší nepřítelkyni bych nepřála hádat se nad sténající rodičkou s hercem nebo zpěvákem, který na vás řve, že Madonna už v téhle porodní fázi dávno dostala epidurál... Po podobných zkušenostech se ke slavným otcům chovám s apriorní skepsí; až si budu jistá, že mi pan spisovatel při prvních komplikacích nezačne předčítat scénu porodu z Johna Irvinga, ráda změním názor, říkala jsem si.

Změnila jsem ho dřív. Musím uznat, že mě vcelku příjemně překvapil. K Hedvice se choval láskyplně, ke mně zdvořile. Nevím, jak se mu podařilo mě oklamat, ale skutečně jsem byla přesvědčena, že patří k té hrstce moderních mužů, kteří dokážou ženu respektovat. Ano, věděla jsem, že je rozvedený, takže v některé z temných komnat jeho minulosti leží žena, jejíž city byly zavražděny – ale na druhé straně nic nenasvědčovalo tomu, že i on je zlým Modrovousem, který zabíjí v ženě její přirozené instinkty. Nevypadal jako někdo, kdo chce zničit světlo mladé ženské duše, místo aby posílil jeho záři.

Mojmířův postoj k takzvaně alternativním porodům, včetně porodu do vody, byl nanejvýš vstřícný. Proti mnou propagované demedikalizaci a rehumanizaci porodů nic nenamítal, a když jsem na přednášce prohlásila, že porod není nemoc a že je absurdní, aby v jednadvacátém století rodila žena vleže na zádech, s nohama v třmenech, souhlasně přikyvoval. Kladl mi zasvěcené otázky. Věděl, jak přirozený a nenásilný býval porod v mnoha minulých kulturách. Věděl, že antilopí mámy se po porodu přestávají starat

o svá mlád'ata, když se při něm nadechnou éteru a chloroformu. A tak dále.

S mou rolí duly coby průvodkyně těhotenstvím, porodem a šesti-nedělím (ano, připouštím, že se nám to trochu protáhlo, chichi) byl zpočátku plně srozuměn. Přečetl si příslušnou pasáž v mé knize, takže chápal, že dobrá dula se nesnaží pozitivní vliv otce u porodu popírat, ale naopak jej posílit. Uznával (nebo to úspěšně předstíral), že vlastní porodní zkušenost není pro práci duly tím nejdůležitějším, a že přestože sama nemám děti, jsem s budoucími matkami vnitřně biologicky i psychologicky spřízněna. Dobrovolně připouštěl, že role otce u porodu má spíše symbolický význam, ale jeho zájem o přítomnost na porodním pokoji to neumenšovalo. Bez nejmenších konfliktů, ba s humorem jsme si vzájemně vymezili kompetence.

„Jsme jako dva mexické drogové kartely, které si rozdělují sféry vlivu,“ žertoval tenkrát.

Když záhy po Hedvičině prvním porodu začaly být naše vzájemné vztahy napjaté, občas jsem si na tenhle jeho přírůstek vzpomněla. Dělal jsem si před Hedvikou legraci, že mi její manžel nejspíš brzy pošle zlomenou zápalku nebo prázdnou nábojnici – ale obě jsme cítily, že v našem vtipkování je cosi tísnivého.

Tušila jsem už tenkrát, že se s ním budu muset sedm let denně utkávat?

„Těžko je možné si představit děsivější lekci o těhotenství a porodu než tu, kterou jsem právě absolvoval,“ řekl mi Mojmír po skončení úvodní hodiny.

Ano, záměrně jsem ho vystavila zátěžové zkoušce, v níž byl jistý prvek mazácké šikany vůči nováčkovi (všimněte si laskavě, milé sestry, že se ve svých vzpomínkách snažím být objektivní). Škodolibě jsem využila přítomnosti dvou žen, které už matkami byly a které rodily (eufemisticky řečeno) v běžném zdravotnickém zařízení, a vyzvala jsem je, aby přítomným prvorodičkám a panu spisovateli povyprávěly o svých zážitcích. Věděla jsem, že Mojmír

tak bude nucen vyslechnout všechny ty známé historky o chemicky urychlených porodech, nešetrně nastřižených hrázích, rutinních klystýrech a holení, o usínajících lékařích, o tamponech zapomenutých v děloze, o násilném oddělování novorozenců od matek, zbytečných císařských řezech a stejně nesmyslných amniotomiích (dirupcích vaku blan) – a tak se také stalo. Jiné dvě těhotné ženy mu pak na můj popud z bezprostřední blízkosti předvedly orientální břišní tanec, nato jsem Mistra vystavila zážitku společné ženské meditace a nakonec jsem ho vyzvala, ať si vlastnoručně osahá kojící kloboučky a vložku používanou v šestinedělí. Ne, nešetřila jsem ho. Při výuce relaxačních masážních technik jsem ho nekompromisně oddělila od jeho atraktivní ženy a přidělila mu jinou rodičku, jejíž krása byla, abych tak řekla, spíše vnitřní, a Hedviku jsem masírovala sama (poddala se mým zkušeným prstům velmi ochotně).

A tak dále.

Musím uznat, že Mojmír ve výše zmíněných testech vcelku obstál. O autentičnosti příběhů z českých porodnic si nedovolil pochybovat a veřejně uznal, že „tradiční“ porod může být pro ženu mnohdy otřesný zážitek – v jeho tváři se přitom ani na okamžik neobjevil ten sarkastický škleb, kterému nyní čelím pokaždé, jakmile promluví. Při masírování těhotné ošklivky neztratil galantnost, břišní tanec dvou žen v sedmém měsíci nepřirovnával – jak by to bezpochyby udělal dnes – k pohybům velryb uvízlých na mělčině, a ovládl se dokonce i ve chvíli, kdy jsem hrála na didžeridu, hudební nástroj australských Aboridžinců (když jsem prohlásila, že děloha je pro dítě první hudební škola, zdvihl ironicky obočí, ale nechal to bez komentáře). Pokud prohlédl, že se na něm tak trochu mstím za všechny ty arogantní porodníky, zpupné úředníky a uzurpátorské manžely, s nimiž bojuji celý život, nedal to nikterak najevo.

Po skončení hodiny mě s Hedvikou pozvali na oběd. Mojmír byl mile obřadný. Jeho historky nebyly tak zábavné, jak se možná do-

mníval, ale nenudila jsem se. Nenápadně jsem je pozorovala: jejich vztah ani po dvou letech očividně ještě neopustil stadium vzájemné zamilovanosti, což jsem jim mohla jen (přejícně) závidět. Hedvika Mojmírovi naštěstí občas jen pohladila ruku nebo si na pár vteřin opřela hlavu o jeho rameno, ale Mojmír trpěl nutkavou potřebou dotýkat se Hedviky prakticky neustále; přesto mi naslouchal se zájmem, který (připadalo mi) nebyl jen zdvořilý. Zaplatil za mě a pomohl mi do kabátu.

Obstál. Nevzbuzoval podezření. Ukolébal mou vlčí ostražitost.

Jak to dokázal? Kdo ho naučil takovému sebeovládání? říkáte si. Kdybych si nevšimla meditační karty, která při odchodu z restaurace šťastnou náhodou vypadla z Mojmírova koženého diáře, možná ani já bych si tuhle otázku nedokázala zodpovědět.

*Neposuzující mysl
pozoruje a chápe.*

Chápete? Jako skuteční mistři bojových umění využil Modrovous energie jednoho protivníka (buddhismus) a obrátil ji proti druhému (alternativní porody). V jistém smyslu to byla fascinující lekce. Toho dne jsem si poprvé uvědomila, jak může být nebezpečný. Pochopila jsem, že budu potřebovat veškerou svou erudici a zkušenost, abych ho mohla porazit.

Pochopila jsem, že v sobě musím vzbudit divokou ženu.

Pan spisovatel se stejně jako podobní hystericky starostliví otcové obával, že s Hedvikou do porodnice nepřijede včas. Jakmile se Hedvika na mé doporučení definitivně rozhodla родit ve Vrchlabí, romanopiscova bezbřehá fantazie začala ihned malovat velká apokalyptická plátna s námětem porodu na krajnici silnice před Novou Pakou, v lepším případě na špinavém zadním sedadle pražského taxíku. Marně jsem jej ujišťovala, že první signály přicházejícího

porodu a porod samotný dělí obvykle celé hodiny času, a že tudíž výše zmíněné riziko je téměř nulové.

„Problém je právě to téměř,“ odpovídal mi s úsměvem. „Téměř nulové totiž bohužel neznamená nulové – a to je pro nás pedanty rozhodující.“

Přes mé (v té době ještě obezřetné) posměšky trval na tom, že do Vrchlabí odjedou minimálně týden před Hedvičiným termínem a že na porod budou čekat v nějakém útulném penzionu, vzdáleném maximálně deset minut jízdy od zdejší porodnice.

„Bude to spíš taková dovolená na horách,“ pravil.

Jakmile se na chvíli vzdálil, Hedvika mě tiše požádala, zda bych v onom krkonošském penzionu nemohla bydlet s nimi. Moje srdce explodovalo divokou radostí, ale díkybohu jsem se dokázala ovládnout. Naoko jsem zaváhala a potom jsem pravila, že hlavním úkolem duly je zajistit, aby se rodička ani na okamžik necítila sama, takže pokud je to Hedvičino přání, samozřejmě jí ráda vyhovím a poskytnu jí svou emoční náruč.

První zářijový pátek si pro mě přijela. Řídil samozřejmě Modrovous: osmiválcové ego. Vespod fuj, navrch metalíza. A tak dále. Pozorovala jsem je pokradmu zpoza záclony. Zaparkoval a pomohl Hedvice vystoupit. Zvedla řasy a okamžitě našla mé okno. Pokud možno konvenčně jsem jí zamávala, ale má duše přetékala dojetím a soucitem. Snad nepřicházíš pozdě, děvenko, myslela jsem si. Spisovatel zadumaně pozoroval průčelí činžáku, jako kdyby mu ta omšelá fasáda mohla poskytnout odpověď na otázku, proč má celý týden, nebo dokonce víc, strávit s porodní bábou (Mistr sice chápe rozdíl mezi dulou a porodní asistentkou, ale schválně ty odlišné role zaměňuje; porodní bába má tak trochu středověký zvuk, což mu umožňuje lépe naznačit míru mé údajné zaostalosti). Slyšela jsem, jak se výtah rozjíždí. Věděly jste, milé sestry, že delfíni mají v těle sonar, s jehož pomocí si snadno vytvoří libovolný ultrazvukový snímek? Věděly jste, že v přítomnosti těhotné ženy delfíni vidí a slyší

nejen srdce matky, ale i tep plodu? Lidé a delfíni mají jak známo hodně společného – ale věřte mi, že dobrá dula je skoro delfín. No nic. Nevydržela jsem to a vyšla jsem jim k výtahu naproti. Beze slova jsme se objaly, a přesto ke mně obě celou tu krásnou chvíli mluvily – ona i její nenarozená dcerka. Vtáhla jsem je dovnitř, popadla housle a ze samého nadšení té maličké zahrála několik ukolébavek. Potom jsem jim pustila své oblíbené cédéčko s nahrávkou tibetských mís, což obě komentovaly s radostným vděkem. Modrovous mezitím odnosil má početná zavazadla do auta. Když se vrátil, záměrně jsem ho pozvala dál, aby mé konspirativní úsilí nevyšlo nazmar – celý předchozí den jsem se totiž snažila dodat svému bytu zdání spořádané domácnosti: schovala jsem většinu talismanů a amuletů, asi tři desítky knih, taky všechny sošky a obrazy s lesbickými motivy i tu velkou japonskou perokresbu porodu pánevním koncem; odklidila jsem rovněž památeční pupeční šňůry, tarotové karty, sbírku léčivých kamenů, Bachovy esence a samozřejmě i vlčí lebku, vlčí zuby a tu grafiku malovanou menstruační krví. Z šuplíků jsem naopak vyndala kopii daňového přiznání a několik nedávno zaplacených složenek a rozložila jsem je po kuchyňském stole.

Mojmír se předpokládaně postavil před knihovnu a očima přejížděl tituly naaranžovaných knih. Jeho pohled se náhle zastavil na objemné publikaci na šicím stroji, kterou jsem bohužel přehlédla: *Ženy, které běhaly s vlky*.

Chyba, blesklo mi hlavou. Jak jsem stará, tak jsem občas hloupá. „Dovolíte?“

Vzal svazek do ruky a přečetl si úryvky z pochvalných recenzí na obálce. Jeho výraz zůstával neutrální, ale byla jsem si jistá, že v duchu knihu přezíravě hodnotí (což se brzy potvrdilo). Rozhodla jsem se využít výhody domácího prostředí a nastoupila jsem k nečekanému protiútoku.

„Opravdu vám nevadí, Mistře, že tam budu celou tu dobu s vámi?“

„Samozřejmě že ne. Je to přece přání mé ženy,“ odpověděl s dvojnásobným úsměvem pokerového hráče.

Klepl na obálku dvakrát nehtem.

„Mohu si ji půjčit? Vzal bych si ji s sebou.“

„Proč ne?“ pravila jsem co možná nenuceně.

Snažila jsem se být ohleduplná: na vycházky po horách, na nákupy i do kina jsem sice chodila s nimi, ale pochopitelně jsem měla vlastní pokoj (platil ho Mojmír) a po desáté hodině jsem plně respektovala jejich soukromí. Pokud Mojmíra má přítomnost (nakonec více než dvoutýdenní) přesto iritovala, nedával mi to najevo. V jeho poznámkách se už sice tu tam objevil nesouhlas a někdy i sarkasmus, ale žádnou skutečnou neuctivost si vůči mně až do porodu nedovolil.

V našich vzájemných slovních potyčkách to ještě nejiskřilo natolik, aby vznikl nezvladatelný požár; ty občasné malé ohníčky se nám s Hedvikou zatím vždycky podařilo uhasit. Musím říct, že mě to špičkování docela bavilo, neboť dodávalo naší konverzaci milou pikantnost (asi jako wasabi podávané k suši, řekl by nejspíš Mojmír; já tyhle věci nejím).

Nejvíce jsme se – jak asi tušíte – přeli o zmíněnou knihu, kterou Mojmír přečetl hned během prvních dnů pobytu.

„Tak co tomu říkáte?“ vyzvala jsem ho neuváženě na souboj, když mi ji vracel. Proč neuváženě? Protože jsem ho opět podcenila. Byl perfektně připraven.

„Myslíte tomu Lexikonu kouzel? Té Kytici jungovských pohádek?“

„Zřejmě mluvíte o jiné knize,“ opáčím.

Sedíme na zahrádce útulné hospůdky a číšník nám právě přinesl Krkonošské kyselo.

„Za prvé: začala to psát v sedmdesátých letech – a obávám se, že je to na té knize vidět.“

Mojmír ukáže na svůj talíř.

„Kdybych tu knihu měl přirovnat k polívce, byl by to takovej vystydelej vývar z korálků hippies.“

„Myslíte?“

Jsem zaskočena jeho příkrostit.

„Samozřejmě je to zároveň poznamenaný typicky americkou schopností – dámy prominou – udělat z prdu kuličku. Kdyby to zkrátila řekněme o čtyři pětiny, nedozvěděli bysme se míň. To jsou hotový menuety žvanivosti! Samý otočky do míst, kde jsme stokrát byli.“

„Chtěla bych si to taky přečíst,“ poznamená Hedvika.

Přesně toho se ovšem Mojmír bojí, takže ještě zvýší obrátky.

„Ale já to chápu. Když žena mluví, odpočívá. Když mluví muž, sděluje informace. Když si chci odpočinout já, letím třeba na Kanáry. Mlčky.“

Oběma nám věnuje baziliščí úsměv.

„Čili podle vás je to příliš dlouhé a rozvláčné,“ říkám co možná klidně. „Dobře. Odmyslete si rozsah knihy, jakož i autorčinu údajnou neschopnost vyjadřovat se stručně, a řekněte nám, co si myslíte o obsahu.“

„To jsou ale neoddělitelné věci. Chápu, že se paní Clarissa Pinkola Estés, pí ejč dý, snaží vyjadřovat metaforicky, takže všechna ta absurdní slovní spojení nelze brát doslovně, ale jestliže si při té tovární výrobě přirovnání nepřetržitě plete přesnost a úspornost poezie s lyricko-hysterickou ukecaností, nevyhnutelně to poznamenává i dojem z toho, co se nám snaží sdělit.“

Tyhle věty, které před námi naoko pracně soustruží, si určité vyrobil předem. Ty přemýšlivé odmlky, to hledání co nejpresnějších slov – to všechno je jenom komedie.

„Což je podle vás co?“

„Například to, že světlo života – luz de la vida – se nenachází ani v ženském srdci ani v hlavě, nýbrž v los ovarios, vaječnících. Nebo že místo nejhlubšího ženského poznání je tamtéž.“

„To jste to poněkud zredukoval, nemyslíte?“ namítám chabě.

„Nebo že žena-divoška je inkubátorem nevybroušených nápadů. V inkubátorech se nic nebrousí, to víte líp než já. Nebo že žena je zadní nohou lišky. Proč ne přední? To mi vysvětlíte!“

Imituje údiv, zatímco dravec v něm jásá: ví, jak bolestivou ránu mi právě uštědřil.

Ale až do porodu se v podobných výpadech vůči mně musel držet zpátky – uvědomoval si totiž, že mě bude potřebovat. Ještě nikdy u porodu neasistoval; jeho první žena rodila na počátku osmdesátých let, kdy přítomnost otců na porodním sále bylo něco zcela nemyslitelného (většinou nesměli ani do budovy a na své ženy opile hulákali zpod oken). S jeho zvyšující se nervozitou rostla moje převaha. Dovoľovala jsem si čím dál víc. Navrhl třeba krátkou procházku po okolí, jenže já mu sebrala mapu a vláčela je oba devět kilometrů lesem (ženy jak známo neumějí číst v mapách).

Podle očekávání začal panikařit.

„Od nejbližší civilizace nás dělí minimálně hodina!“ upozornil mě. „Klid, tatínku.“

„Já jsem relativně klidný. Jenom bych rád věděl, co budete dělat, když to na ni přijde teď.“

„Poradím si.“

„Jak konkrétně? Odpustíte mi mou zvědavost.“

„Popojdeme z této značené turistické cesty, aby nás nikdo nerušil, vyhrabeme si v jehličí malý suchý důlek a v něm beze spěchu porodíme.“

„Výborně! To se mi ulevilo! Nedokážu ani slovy vyjádřit, jak jsem rád, že vás tu máme. Vůbec nevím, co bych dělal, kdybyste tu nebyla. Bez vaší zkušenosti a erudice bychom rodili třeba támhle někde v jehličí!“

Korunami smrků nad našimi hlavami probleskuje slunce. Prskyřice horce voní. Hedvika se na mě usměje. Obě nad Mojmiřem

cítíme kosmickou převahu – já vím, pánové, že si podobné duševní rozpoložení neumíte představit. Pokusím se vám to přiblížit pomocí přirovnání, které byste snad pochopit mohli: je to jako poloviční gravitace. Jako kdyby zákon zemské přitažlivosti v některých chvílích pro ženy platil jen z poloviny. Už chápete? Takhle si někdy připadáme.

„Okamžitě mi vraťte tu mapu!“ žádá mne Modrovous.

Bojí se úplně zbytečně. Až to na Hedviku přijde, budu to vědět.

Vzbudím se přesně ve chvíli, kdy Hedvika zaznamená první bolesti. Můj sonar ve tmě pokoje registruje každý její pohyb. Vnímám její vůni, slyším její těžký krok, cítím pulz těch dvou vzrušených, nezkontrolovaných srdcí: velkého i malého. Hedvika škrtla zápalkami a založila rudý oheň svého tvořivého života. Ležím a čekám, až mě její vlasy zašimrají ve tváři (jistě, dámy, víte, že ženská pokožka je až desetkrát citlivější než ta mužská). Ted’.

„Tak asi už,“ pošeptá mi.

Otvírám svou náruč. Pohladím ji po vlasech a po břicho a zjistím, nakolik je otevřená. V příští minutě přibíhá Mistr. Dupe jako slon a nesmyslně křičí. Rozsvěcuje světla. Bojuje proti tmářství. Apeluje na náš rozum. Inženýr lidských duší v akci.

„Jedeme! Rychle!“

Na sobě má bundu i boty. Nepřekvapilo by mě, kdyby spal oblečený. Spisovatelé, znalci života...

Během porodu ovšem vzorně spolupracuje: namáčí žínku a přikládá ji své ženě na čelo. Povzbudivě s ní hovoří a usmívá se na ni. Masíruje ji a větrá místnost. Změří teplotu vody ve vaně a hlásí výsledek. Uvaří mi mátový čaj, kterému nelze nic vytknout, a primáře pobaví rádoby veselou historkou. Nepřekáží. Do magnetofonu založí nové cédéčko se zpěvem velryb. Když s Hedvikou tančíme břišní tanec, na rozdíl od přítomné sestry se zdrží komentáře.

Primář mě zná léta a především je na správné straně barikády (moc dalších doktorů – jak asi tušíte – tam s námi není), takže v téhle porodnici se opravdu nestane, aby rodička s vypětím všech sil tlačila a dvě sestry se nad ní bavily o posledním dílu Rodinných pout... Jsme tu ušetřeni klystýrů a nástřihů, jakož i obvyklého nechutného paktování doktora a manžela proti rodičce a dule. A tak dále a tak dále. Porod je dost dlouhý, ale tady naštěstí nikdo (kromě stále nervóznějšího Mojmíra) na nic nespěchá. Letní bouřka taky netrvá pět minut. Hedvika je na pokraji sil, ale v přestávkách mezi kontrakcemi se na mě nepřestává usmívat. Primář i já se také usmíváme. Jediný, kdo se neusmívá, je Mojmír.

V půl třetí ráno je Sára na světě. Už dávno jsem neviděla tak krásného novorozence. Kde je tu nějaká spravedlnost? myslím si v duchu, neboť díky Hedvice znám okolnosti početí: Mistr na jakési degustaci vypije dva litry vína, sežere tři čtvrtě kila šunky od kosti – a doma pak s funěním vyleze na tu nebohou dívku, která ho kupodivu nejenže neshodí, ale ještě mu o devět měsíců později porodí modrookého andílka... Vážně nechápu, proč to prase spisovatelské má u pánaboha takovou protekci. Uznejte samy, milé sestry: nebylo by spravedlivější, kdybychom jim po podobné inseminaci porodily podsvinče?

K prvnímu otevřenému konfliktu mezi mnou a Modrovousem dojde třetí noc po porodu na našem společném pokoji.

Ležím na přistýlce vedle dvojlužka, po boku Hedviky (malá spinká na polštáři mezi rodiči); jsem dosud vzhůru. Modrovous, který zjevně nepochopil, že novopečená matka mou účast a porozumění potřebuje i nadále, se vzepře na loktech, nakloní se přes svou spící ženu ke mně a vztekle mi pošeptá: „Říkám to nerad, ale vaše přítomnost v mém životě už mi začíná připadat nesnesitelná.“

Jeho nenadálý slovní výpad, zcela ignorující intimitu a posvátnost chvíle, mě zastihne nepřipravenou.

„Možná že porod v běžném zdravotnickém zařízení nerespektuje základní emocionální potřeby rodiny – jenomže vy zase absolutně nerespektujete moje potřeby!“ syčí na mě. „*Moje* soukromí! Úplně kašlete na *moje* city!“

Nevraživě mě pozoruje. Ano, samozřejmě že začal žárlit.

Jako všichni muži, kteří považují ženu za svůj nedotknutelný majetek a kteří nevědí, že mít rád neznamená vlastnit, se odmítá o Hedviku dělit. Trpí sobeckým pocitem, že ujídám z jeho koláče. Hedvika se vzbudí, ale on už je v ráži a vůbec na ni ani na dítě nebere ohled.

„Pod záminkou pomoci bližním uspokojujete své vlastní potřeby. Vaše manželství ztroskotalo – čemuž se nedivím – takže si z nás děláte náhradní zdroj emocí. Doma vám odpojili proud, tak jste se načerno připojila na nás.“

Hedvika poplašeně mrká.

„Ale jděte!“ snažím se usmívat.

„Víte, co jste? Tlusté zhmotnění mých nejhorších představ o plíživě militantním feminismu!“

Slovo tlusté mě zasáhne naplno. Tohle je nejhorší druh agresivního mužského hulvátství. Ano, mám rozložené tělo – stejně jako moji předci. Modrovousova zlá věta představuje dalekosáhlý útok nejen na mne, ale i na ty mé bližní, kteří již zemřeli, stejně jako na ty, kteří přijdou po mně. Hedvika naštěstí okamžitě vycítí rozsah mého vnitřního zranění. Opatrně se posadí a obejmě mě. Zpíváme tichou, plačtivou píseň za mé tělo, kterému není dovoleno se radovat, a společně se kolébáme.

„Takhle moc kalorií nespálíte,“ posmívá se mi Mojmír. „Musíte se hejbat víc. Zapojit břišní svalstvo.“

Můj vzlykot zesílí. Hedvika se na Mojmíra podívá tak, že konečně zmlkne, a potom se ta dobrá duše rozpláče také. Neboj se plakat, sestro, myslím si. Pláč vytvoří řeku kolem tvé duševní lodě a ta ji přenese přes útesy a mělčiny na nějaké lepší místo.

„Výborně,“ zuří Mojmír. „Přesně tohle chybělo k úplný dokonalosti: dvě nešťastné plačící ženy. Finále! Smyčce!“

„Nikdy nemůžete pochopit, jak těžké je být ženou!“ rozkřiknu se na něho.

„Ha! A je to tu zas! Ženský úděl!“ huláká Mojmír a samozřejmě mi cituje ze své oblíbené knihy: „Kolik ryze osobních mizérií se schová jako kuřátka pod velkou kvočnu všeobecného ženského neštěstí?“

Chápete, madam? Není třeba hledat chyby u sebe, že? Za vaše špeky přece může ženský úděl, že? Za vaše špeky přece můžou chlapi, že?

Feminismus dává vašim špekům hlubší smysl, že?“

A tak dále.

Poporodní blues si tudíž v příštích dnech zpíváme obě. Vzájemně se chlácholíme.

(Mojmír později pokrytecky popírá, že by byl takhle příkrý.

„Tlusté zhmotnění jsem nikdy neřek!“ hájí se. „Rozhodně ne!“

„Já si to bohužel pamatuji takhle.“

„Děláte ze mě většího pitomce, než jsem,“ vrtí hlavou. „Nejsem misogyn – a vy to dobře víte. Podsouváte mi názory, který nemám, jakož i věty, který jsem nikdy neřek.“

„Nápodobně!“ odseknu.

„Absurdně přeháníte. Co se vám nehodí do krámu, vynecháte.

Rád bych vás upozornil, že polopravda je součástí lži!“

„A já bych vás ráda upozornila, že podobným polopravdám se říká umění fabulace. O tom byste měl něco vědět.“)

Ráno po výše popsaném incidentu přijede do Vrchlabí Felix; Mojmír jej odjede ubytovat do penzionu – a zbylé dva dny tam s ním zůstane, takže zatímco my s Hedvikou koupeme večer Sáru v heřmánku, oni se v jakémsi baru ve Špindlerově Mlýně doslova koupou v šampaňském (nazítří celý den oba prozvrací).

Muži... Je nutné cokoli dodávat?

Hedvika má Mojžíra ráda – a samozřejmě miluje i mne. Potřebuje nás oba. Jak se blíží konec našeho pobytu v porodnici, je čím dál rozpolcenější. Jsou v ní dvě ženy: vnější bytost a criatura.

„Vnější bytost žije ve dne; je pragmatická a civilizovaná. Díky ní telefonuješ otci, odpovídáš kamarádkám na esemesky a tak dále,“ vysvětluji jí. „Criatura v tobě přichází z veliké hloubky. Objevuje se a zase mizí, ale vždy přinese něco originálního a významného.“

„Přesně tak,“ komentuje to zatrpkle Mojžíra. „A já vám řeknu, co: originální a významnou degradaci role manžela.“

V den odjezdu se Hedvika zeptá Mojžíra, zda bych po dobu šestinedělí nemohla bydlet v jejich domě. V hostovském pokoji, přirozeně.

„Jen přes mou mrtvolu!“ reaguje předvídatelně.

Hedvika jej takticky upozorní, že v příštích týdnech má hned několik tuzemských i zahraničních čtení, takže stejně téměř nebude doma.

„Ale tady jde o princip,“ nesouhlasí Modrovous. „Proč u nás musí bydlet?“

Na mou přítomnost se vůbec neohlíží. Je mi trapně za něj. „Abych nebyla sama,“ říká Hedvika. „To je snad jasné, ne?“

Využiji jeho dočasné defenzivy a informuji ho, že umím rozptýlit případné poporodní deprese, jsem schopna poradit při komplikacích s kojením a naučit Hedviku šátkování.

„Šátkování?“

Jeho hlas zní dutě. Hedvika manžela poučí, že jde o nošení dítěte v indickém šátku.

„Nejde to vysvětlit po telefonu?“

„Nejde,“ usmívá se Hedvika shovívavě. „Po telefonu to opravdu vysvětlit nejde.“

Mojžíra zavírá oči. Porozumět dvojí povaze ženy má někdy za následek, že muži zavrou oči a volají nebesa na pomoc. Zhluboka dýchá. Otevře oči a podívá se na mě.

„Aby došlo k zasvěcení dívky Vasilisy, musí navštívit babu Jagu.“
Mluví velmi pomalu, se zjevným sebeovládáním.

„Poklizením u čarodějnice se naučí, jak uklízet své duševní prostory. Učí se sloužit iracionálnímu, což je pro život nutnost, že? Co má umřít, nechat umřít. A tak dále. Bla bla bla. Tohle ještě dokážu pochopit – tedy pokud předtím pozřu kilo durmanu.“

Náhle zvýší hlas: „Ale nikde jsem se v tý vaší knize nedočet, že by se baba Jaga stěhovala k Vasilise! Nic takovýho tam není!“

Statečně čelím jeho obviňujícímu pohledu. Jsem rozhodnuta nenechat se oddělit od své instinktivní povahy. Hedvika ho pohladí po zátylku.

„Je to jen na pár týdnů,“ říká smířlivě.

Mojmír zaúpí a položí si hlavu na její naběhlá prsa.

„Takže takový dočasný pobyt vojsk,“ spíše konstatuje, než se ptá. Jedno mu nelze upřít: intuici.

Letos u nich bydlím sedmý rok.

VIII

„Sám si vařím, sám si peru, že se na to nevyseru,“ říká Felix.

Tohle už Mojmír slyšel mockrát. Venku začíná poprchávat. Mojmír vstane, přejde pokoj a rozsvítí. Potom se znovu posadí. Láhev je dopitá.

„Nevypadnem odtud?“ ptá se Felixe.

„Proč?“

„Psychologové to doporučují – vypadnout z bytu. Při depresi.“

„Ty máš depresi?“

„Nevim. Nejspíš ne.“

Oba mlčí.

„Mořskej ďas – znáš ho?“ promluví po chvíli Mojmír. „Ryba.“

„Nikdo nás nepředstavil.“

„Sameček během života přirůstá k samici tak těsně, až nakonec mice...“

„A dál?“

„Nic ti to nepřipomíná?“

„Tak jo,“ říká Felix. „Vypadnem.“

Zavolá taxík. Jedou do centra a nechají si zastavit před vinotékou

Monarch. Vstoupí dovnitř a rozhlíží se. Je tu mimo jiné rozverná čtveřice žen okolo třicítky; jedna z nich Mojmíra identifikuje, ale on záměrně vybere nejvzdálenější stůl a ještě se k nim posadí zády. Čtyři ženy pohromadě mu až příliš připomínají Mateřské centrum. Objedná Brunello di Montalcino z vinařství Banfi a talíř francouzských sýrů. Prší silněji. Felix je viditelně spokojený: ještě před pár hodinami se domníval, že jej čeká osamělé odpoledne a večer – a teď to začíná vypadat na docela zábavný program. Mojmír se však nemůže dostat do nálady. Připadá si provinile, že není s dětmi, že je před tím deštěm neochraňuje – bůhvíproč trpí představou, že

právě někde moknou. V duchu si připomene některé křivdy, kterých se na něm Hedvika v minulých týdnech a měsících dopustila, aby v sobě znovu rozfoukal skomírající plamínek rozhořčení.

„A to s váma ta baba i stoluje?“ zeptá se Felix, aby řeč nestála. „Každej den s váma obědvá a večeří?“

Pro obnovu spravedlivého hněvu je tohle dobré téma.

„Pokaždý ne. Občas zaplatťpánbůh někde rodí nebo někoho školí, a to bejvá pryč třeba i tejden. Ale když je doma, tak s náma i snídá.“

„Pánbu potěš.“

„Ale všichni ji milujou, chápeš? Moje žena ji miluje, moje děti ji milujou, sousedi ji milujou... Jsem zřejmě jedinej, kdo ji nesnáší.“ „Řek bych, že máš důvod.“

Mojmír přikývne.

„Návštěvy ji milujou!“ říká jakoby nevěřičně. „Když jim dojde, že s náma ta ženská bydlí, jsou z toho nejdřív rozpačitý a nevědí, co si maj myslet – ale nakonec to všem přijde úžasný... Vždycky!“

„Mně to teda úžasný nepřipadá.“

„Poštačka ji miluje!“ zvolá Mojmír tak hlasitě, až se obsluha otočí. „Když jí přijdu otevřít já, je zjevně zklamaná. Když jde pro poštu ona, poštačka si s ní povídá klidně i půl hodiny.“

„Hm.“

„Stojej spolu u branky, ukazujou si na náš dům, čili potažmo na mě – a smějou se!“

Zdá se, že vztahy dul a poštaček Felixe nezajímají. Jeho pohled se nápadně často vrací k dámské čtveřici.

„Poznaly tě.“

„Zapomeň na to,“ říká Mojmír.

„Ani na chvíli?“

„Dneska fakt ne. Na besedu o literatuře nemám sílu.“

Když dopijí první láhev, Felix objedná Château Margaux Premier Cru 2000.

„Lahoutová se rozvádí, víš to?“ informuje Mojmíra.

„Slyšel jsem.“

„Harry je už taky rozvedený.“

„No jo.“

„A co tchyně?“

„Pustěj ji prej v půlce trestu,“ říká Mojmír s vínem v puse. „Za dobrý chování.“

Felix se uchechtne.

„Koneckonců je učitelka,“ konstatuje Mojmír.

Mlčky upíjejí. Mojmír pozoruje kapky na skle výlohy.

„A mlčící ženy?“ promluví Felix. „Na mlčící ženy náladu máš?“

Mojmír zdvihne obočí.

„Myslíš na mlčící nahé ženy?“

„Jo.“

„Ne. Sorry.“

„To se poddá.“

Povečeří v restauraci Kogo a potom se přesunou do nedalekého striptýzového podniku; ani jeden z nich tu není poprvé. Mojmír se dívá na vysokou brunetku na pódiu a rozhlíží se po setmělém poloprázdném sále. Celkem napočítá devět mužů.

„Spolčení trubců,“ pronese polohlasem.

Jeden z mužů váhavě zdvihne ruku na pozdrav. Mojmír se zasměje. „Zdravíčko, doktore!“ zvolá.

„To je manžel tý báby,“ vysvětlí Felixovi. „Objednej něco příšerně drahého, jdu ho zatím pozdravit.“

IX

V dlouhém seznamu věcí, které mi Modrovous klade za vinu, zaujímá jedno z předních míst položka vážnoucí sex – i tohle je přirozeně křivé obvinění. Ano, občas si s Hedvikou povídáme až do noci, a když mám menses, bývám natolik přecitlivělá, že potřebuju mít někoho blízkého u sebe, ale na druhé straně mám snad dostatek taktu a soudnosti, abych se do jejich intimního života nevměšovala. Mojmír to samozřejmě popírá.

„Když se zkombinuje špatná konstelace luny, menstruace a mykózy mé ženy a perioda duly, na manželskej sex nám zbejvá jedinej den v měsíci,“ líčí Felixovi náš prozaik.

Jako vždy přehání. Ostatně už půl roku po porodu Sáry Hedvika znovu otěhotní.

„Je početí, kterému nepředchází prakticky žádnéj sex, možný označit za neposkrvněný?“ táže se Mojmír své ženy, když se tu radostnou novinu dozví. „Zajímalo by mě, zda církev v tomto ohledu nějaký to promile připouští. Pokud by totiž tolerovali 0,25 sexu za týden, mohla bys mít nárok na svatořečení.“

Mohla by se prý zjevovat mladým dívkám. On i Felix by chodili v čele svatohedvičiných procesí.

A tak dále.

Jako přední představitelka celonárodní kampaně Za přirozený porod se rozhodují takticky využít páně spisovatelovy pochybné proslulosti a pojmut Hedvičino druhé těhotenství jako osvětovou záležitost.

„Ani náhodou,“ zpraží mě Mojmír. „Na to zapomeňte.“

Hedvika je mým nápadem naopak nadšena. Po dlouhé týdny Modrovouse přesvědčuje, aby se té myšlence nebránil. Proč nechce posloužit prokazatelně dobré věci? Tisíce českých žen možná ani

nevědí, že mohou rodit bez stresu, spěchu a klystýru! Kolika ženám by ušetřil jizvy po císařských řezech a nastřižené hráze, kolik dětí by do tohoto světa vstoupilo bez šoku, v naprostém míru, na prsou své milující matky? Mojmír naštěstí nepatří k úplným idiotům, kteří z ješitnosti popírají i statisticky prokázaná fakta; na racionální argumenty většinou slyší – takže nakonec váhavě souhlasí.

Když jej však o půl roku později vítá před branou porodnice jedenáctičlenná skupina zástupců medií, ztratí nervy. Složitě se domlouváme na podmínkách: *kreténi z bulváru* musí okamžitě vypadnout, takže k porodu je akreditováno pouze šest novinářů z takzvaně seriózních listů. Fotografování Mojmír striktně omezí na snímky před a po porodu. Bez fotek z porodu to nemá cenu, namítám. Hedvika mě podpoří. Mojmír ji popadne za loket a odvede stranou.

„Opravdu chceš všem těmhle chlapům ukázat svýho nevyholenýho bobra?“ šeptá jí tak rozčileně, že to většina přítomných slyší.

Co dodat? Troglodyt v saku od Armaniho...

„Děláme to pro dobrou věc,“ ujišťuje ho Hedvika a já s ní.

Dnes Mojmír tvrdí, že právě Hedvičin altruismus je jednou z příčin postupného rozpadu jejich manželství.

„Pro dobrou věc – to je naprosto klíčovej slovní obrat,“ huláká na svou ženu. „Všechno, čím naše manželství trpí, děláš takzvaně pro dobrou věc! Pro dobrou věc padesátkrát denně telefonuješ, pro dobrou věc se hroutíš únavou, pro dobrou věc úplně zapomínáš, že existuju!“

Po narození Báry věnuje Hedvika veškerou svou lásku, energii i čas oběma dětem, takže Modrovous si připadá odstrčený. Stává se miliontým poraženým v odvěkému utkání oxytocin versus prolaktin (v němž mateřský hormon prolaktin samozřejmě vždycky zvítězí).

„Po první třetině prohrávám devět nula,“ říká Felixovi.

Prolaktin je v té době Mojmírovým druhým největším nepřítelem (hned po mně); propadne dokonce scestnému přesvědčení, že Hedvika trpí hormonální nerovnováhou a oxytocinu má naprostý nedostatek, takže bude nutné dodávat jí ho injekčně (její gynekolog má naštěstí tolik rozumu, aby mu to u piva rozmluvil).

Každý večer Hedvika také dcerky masíruje různými aromatickými olejíčky.

(„Sytit dítě svými doteky, to je stejně důležité jako starat se o jeho žaludek,“ přečte Mojmírovi z příručky o masážích kojenců.)

„Mě od svatby namasírovala sotva dvakrát, ale naše děti masíruje denně!“ stěžuje si Felixovi.

„K čemu je to dobrý?“

„Řeknu ti to: lymfa v nich proudí jako horskej potůček, takže za třicet let z nich budou ředitelky bank, případně světově uznávaný malířky. Když totiž znáš správný tlakový body a máš správněj olejíček, můžeš si i z netalentovanýho spratka vymasírovat třeba budoucího prezidenta!“

A tak dále.

Bára stejně jako předtím Sára absolvuje kurz kojeneckého plavání. První lekce probíhají pod dohledem instruktorky doma, později

Hedvika jezdí do bazénu v Praze. Instruktorce je pětadvacet a je poněkud povrchně krásná (pokud se s ní postavíte před zrcadlo, máte chuť podřezat si žíly); navíc se pokaždé vysvlékne do tílka se skandálně hlubokým výstřihem, takže když s dítětem provádí všechno to houpání a ponořování, ňadra jí doslova vypadávají do vody. Pan spisovatel se lekcí pochopitelně zúčastňuje s nevšední ochotou, a dokonce s instruktorkou nepokrytě flirtuje. Pochybuji, že by si vůbec všiml, kdyby se Bára topila. Hedvika pravou příčinu jeho zájmu o kojenecké plavání přirozeně prohlédne, ale kupodivu jí to nevadí.

„Jen ať se klidně podívá,“ říká bezelstně.

Mám o ni starost. Vidím strom tam, kde ona vidí jen semínko. Vzrušovat se v přítomnosti vlastní manželky nad bradavkami lektorky plavání mi připadá krajně nevkusné, což Mistrovi bez obalu řeknu. Jako obvykle se mi vysměje.

„Jasně. Pokud sexuální touhu pocítí žena, pak má motýlky v břiše, že? Pokud stejnou touhu pocítí chlap, pak je prase... Tak kde je ta vaše rovnoprávnost?“

Nechápu, kde bere drzost ženskou a mužskou touhu vůbec srovnávat. Mám divnou předtuchu. Cítím ji v los ovarios. Jsem Matka věků a nic mne už nepřekvapí – ale své obavy si bohužel nechám pro sebe.

Než se nadějeme, prvnímu vlčeti jsou čtyři a druhému tři. Mojmírovy původní představy o otcovství se dle očekávání (mého) začínají rozcházet s realitou. Když se Sára a Bára narodily, snil o tom, jak je za pár let naloží do svého volva a vezme je na výlet. Představoval si, že budou způsobně sedět v dětských sedačkách, prohlížet si krajinu a hezky se přitom usmívat. Obě budou pěkně oblečené a učesané. Mojmír je bude spokojeně pozorovat ve zpětném zrcátku a na delších rovinkách se k nim otočí a vesele na ně mrkne. Děvčátka mu čas od času položí nějakou bystrou otázku, která ho rozesměje. Posádky ostatních aut je budou dojatě a závistivě pozorovat.

Ve skutečnosti to probíhá takto: děvčátkům se na žádný výlet nechce. Chtějí zůstat doma a dívat se na Vílu Zvonilku nebo chtějí navštívit kamarádky. Když je Mojmír nakládá do volva, buďto trucují, nebo se přímo vzpouzejí. Bára má zcela špinavou bundu, protože na té čisté se jí vytrhl zip. Sára si nevyčistila zuby. Ani jedna není učesaná. Po celou cestu buďto vzdorně mlčí, nebo se s ním prou. Pokud mají výjimečně dobrou náladu, pokládají mu nesnesitelné množství přihlouplých otázek. Zpívají! Hlučí! Kopou do sedaček, trhají stránky autoatlasu a rozmatlávají po okně bílou

čokoládu, kterou si přes Mojmirův výslovný zákaz propašovaly do auta. Mojmir se k nim musí od volantu otáčet i na nepřehledných, nebezpečných úsecích. Dostávají hlad a žízeň. Chce se jim čůrat, kakat a blinkat.

Mojmir je zklamáný. Když je ukládá večer do postýlek, vypadá to, že na celé planetě neexistuje otec, který by své děti miloval víc a nezištněji – avšak zdání klame. Jeho láska k dětem je nárazová a alibistická. Proč by se snažil, když Hedvice platí chuť (mě)? Pak jsou tu jeho šovinistické teorie: ke zrovnoprávnění otcovství s mateřstvím došlo prý uměle, nejsou pro to žádné biologické předpoklady. Otec nezačne ke svým dětem cítit stejně spontánní lásku jako jejich matka jen proto, že si to přejí feministky... Otcové nejsou mužské matky a on nic takového nebude předstírat. Bude svůj. Bude si hrát s dětmi jen dvě hodiny denně.

A tak dále.

Později jeho nicnedělání dostoupí vrcholu: přestane se i vymlouvat. Už ani nediskutuje. Nejenže se nenamáhá uvařit dětem oběd nebo vzít je na celodenní výlet, už se neobtěžuje ani vysvětlováním, proč to nedělá. Vzdá to. Uzavře se do svého pseudouměleckého nitra. Mlčí. Nemluví – píše. Jako jiní muži chodí chytat ryby nebo vyrábějí z balzového dřeva modely letadýlek, Mojmir ve své domácí dílně zhotovuje papírové bestsellery. Jeho život nahradilo hobby. Místo aby se otevřel nezměrnému bohatství a kráse života, věnuje se na patnácti čtverečních metrech literárnímu kutilství. Tvrdí sice, že se ve vyhnanství stroze zařízené pracovny ocitl kvůli mně, ale to vědomě lže (Hedvice, mně i sám sobě). O žádný domov nepřišel, jeho jediným skutečným domovem vždycky byla, je a bude pracovna. Do pracovny by se na celé dny zavíral i tehdy, kdybych tu nebyla – ve mně našel jen vděčnou záminku.

Do pracovny se údajně zavírá i proto, že jej stávající podoba domu nanejvýš irituje. Odjakživa jak známo miluje pořádek, přehlednost

a čisté linie, ale kdykoli dnes vstane z postele, musí se prý doslova brodit rozházenými hračkami, korálky, zapékaným müsli, homeopatiky, magnetickými písmenky, foliemi, obaly od biosušenek a proutím na košíky. Nemůže si ani umýt zadek, protože buď jsem v koupelně já, nebo v bidetu schne osm plyšových zvířat, která manželka dovolila dětem vzít do vany. Mojmír s povzdechem přejde do kuchyně, jenže aby se mohl nasnídat a přečíst si noviny, musí ze stolu shrnout odstřížky látek a provázků, barevné gumičky do vlasů, několik špejlí, lepidlo a sádrové odlitky stop zajíce. Ostré šípky všudypřítomného chaosu probodávají srdce estéta. Chichi. Protože výzdobu bytu rezignovaně přenechal manželce (neměl prý sílu bojovat s ní o každý kus stěny či police), jeho pohled nyní čelí svícňům a svíčkám, lucerničkám, hmoždířům, papírovým růžím, sušeným levandulím, achátům a chalcedonům, mušlím a kamínkům z pláží, fotografiím dětí i zvířat a majákům v rámečcích z kůže.

„Nepovažuji se v tomto ohledu za odborníka,“ cituje Hedvice Grahama Greena, „ale mám pocit nahromaděného nevkusu.“

Jak se stalo, že se jeho dům (pražský byt na tom není o nic lépe) stal bizarní kombinací školního kabinetu, vily v Provence a Starého bělidla (babička jsem já)? ptá se Mojmír sám sebe. Kde se stala chyba? Jak to mohl dopustit? Neví. Je toho na něj moc. Ani jeho analytické myšlení mu neumožňuje tak složitý problém vyřešit. Copak v tomhle bordelu může člověk přemýšlet?

Nebude těm malým tyranům dělat sluhu, prohlašuje. On ne. Nehodlá podlehnout módnímu kultu dítěte. Ano, samozřejmě je miluje, na světě neexistuje nic, co by pro něj bylo důležitější než Bára, Sára a Hedvika (tedy kromě psaní a jeho samotného, dodávám v duchu), a vynasnaží se jim vytvořit ty nejlepší možné podmínky pro život – ale odmítá být ovcí, která se každý den sama podřízne před oltářem Velkého Dítěte... Za rozumnou míru sebeobětování považuje dvě až tři hodiny denně, což je už tak šíleně moc.

Hedvika obě dcerky vozí čtyřikrát týdně na kroužky (angličtina, tenis, keramika a Yamaha) a o víkendu je téměř pokaždé bere do nějakého muzea, zámku, divadla nebo na výstavu. Pravidelně s nimi také jezdí do akvaparků, IQ parků, dinoparků, lanových center a westernových městeček. Pořád se přece něco zajímavého děje. Třeba přehlídka středověkých řemesel. Když máte oči doširoka otevřené, zjistíte, že svět je nádherné, podivuhodné místo. Hedvika to dělá: surfuje po internetu a vypisuje si, kdy se koná dětský karneval, kde je v nejbližším okolí jízdárna poníků a kdy do Posázaví přijede parní lokomotiva. Její nejoblíbenější internetový portál se příznačně jmenuje Kudy z nudy. Kudy z nudy? V tomhle má Mojmír jasno. Doleva a pár kroků rovně.

A je v pracovně, kde se ještě nikdy nenudil.

Pan spisovatel své milované děti vezme jednou za měsíc do kina na nějaký rodinný film (přičemž je přecpe sladkým popkornem) a občas jim přečte pohádku nebo pro ně vymyslí nějakou infantilní hru – a to je všechno. Co po něm chceme? Aby jezdil na výstavy kedluben? Aby na internetu pátral, kdy se v toulcově dvoře, v tom *meeting pointu pražských biomanželek*, narodí další kůzle?

Zatímco se vymlouvá, Hedvika (jak jsem ji to naučila) udržuje oheň pod svým tvořivým životem. Vaří stále nápaditější věci. Jejích aktivit přibývá, takže se logicky (ano, i žena je schopna používat elementární logiku) vynoří potřeba rozvrhnout si čas. Plánovat. Na mé doporučení proto začne používat mammadiář, který na rozdíl od všech těch egoistických manažerských diářů z pravé kůže je z recyklovatelného papíru, a především má samostatné kolonky i pro ostatní členy rodiny. Nenajdete v něm sice kurz japonského jenu ani mezinárodní telefonní předvolby, ale zato fáze měsíce, přesné časy východu i západu slunce, rozvrh kroužků a pro každý týden i nějaké duchovní moto – které se Modrovous obvykle snaží obrátit ve svůj prospěch.

„Jsem žena a jsem tu od toho, abych držela věci pohromadě,“ cituje jí například Fitzgeralda. „Máš to v mammadiáři, tak to proboha dělej!“

A Hedvika to dělá – jen trochu jinak, než si představuje on. Její nakažlivý elán věci a lidi skutečně spojuje. Dá se dohromady s Jovankou a Xeníí, dvěma sympatickými matkami, které mají celkem sedm ratolestí v podobném věku, jako je Sára a Bára, a na většinu akcí a výletů začnou jezdit společně. Pochopitelně trochu žárlím, ale vždycky si připomenu, že nechci-li Hedviku ztratit, musím jí dopřát dostatek svobody. Pan spisovatel tuhle základní psychologickou poučku zná také, jenom ji jaksi nedokáže uvést v život – takže trpí a odreačovává se tím, že obě manželčiny kamarádky před Felixem pomlouvá.

„Naše doba je podle paní Jovanky hektická, sobecká a bezduchá, čili je nutno obnovit staré dobré tradice. Je třeba se vrátit k časům, kdy měl život pevný řád a ustálené rituály, lidé chodili pomalu, hezky se zdravili a nenakupovali v hypermarketech – ať už to byli staří

Slované, staří Římané, Keltové, Vikingové, Toltékové, Siouxové nebo Tuaregové.“

Felix se jízlivě usmívá (představuji si).

„Zvyky zcela odlišných kultur se totiž Jovanka nebojí vzájemně kombinovat. Jenom ženy, jako je ona, dokážou v jednom dni oškubat a upéct tradiční staromartinskou husu a z jejího peří vyrobit dětem věrnou kopii čelenky kmene Navaho.“

Xenie má pět dětí a je rozvedená, což je – jak všichni kromě Mojmirů uznávají – velmi náročná situace, kterou však Xenie obdivuhodně zvládá: jezdí se všemi pěti dětmi na kole, rozváží je svým sedmimístným autem na aerobik, na plavání a na aikido – a ještě se stihne učit španělsky, pomáhat nevidomým a třikrát týdně vést lekce pilates.

„Tři týdny tohle všechno obdivuhodně zvládá,“ upřesňuje sarkasticky Mojmir. „Čtvrtý týden se pravidelně zhroutlí. A cyklus se opakuje.“

Příznačné je, že Mojmír vztah ke Xenii bezprostředně odvozuje od postoje, který k ní zrovna zaujímá Hedvika: pokud si o kamarádku dělá upřímnou starost, Mojmír ji aspoň zčásti sdílí – avšak jakmile v manželčině názoru převáží nadšení a obdiv, začne ho Xenie iritovat (tolik k údajné nezávislosti mužského myšlení).

Ještě víc mu jde na nervy všechna ta omladina, která v jeho domě jakoby neustále přibývá. Nemá dvě děti, náhle jich má devět – a pokud přijdou na návštěvu i děcka z okolí, klidně jich tam pobíhá a ječí třeba dvanáct! Mojmír už není schopen určit, které dítě patří které matce. Plete si rodiče i všechna jména. Zuzanka? Amálka? Esterka? Karolínka? Taky ne? Tak jak se herdek to děcko jmenuje?! Ví to někdo?

Prchá před nimi. Rozvzpomene se na své sportovní mládí a začne pravidelně běhat – tvrdí sice, že potřebuje zlepšit kondici a vyplavit stresy, ale všechny víme, že je to ve skutečnosti útěk.

Od stále častějších návštěv a společně trávených víkendů je už jen krůček k hromadným dovoleným. Modrovous je nesnáší, ale musel se podrobit tyranii většiny. Jako každý hedonik dříve jezdíval k moři *na pohodu*, jak si zvykl říkat – ovšem právě pohoda (což je zástupný termín pro čtrnáctidenní maloměšťácké válení se pod palmami a stravování all inclusive) je nyní smrtelně ohrožena. Jeho jachta s názvem *Dolce vita* je každoročně přepadena tlupou malých pirátů, kteří se honí po teakové palubě, blinkají do kožených sedaček, rukama od cukroví opatřují kouřová skla a zvrhávají nerezové kbelíky se šampaňským (ta jachta je pouze metafora). Nemá kam uniknout. Jako vyhnanec sedí v hotelové hale, protože z jeho pokoje superior family suite si devět malých fakanů právě udělalo dětský koutek.

A tak dále.

A bude hůř.

X

„Tak co, doktore, ještě se vám nestejská?“

Mojmír se k lékařům odjakživa chová velmi zdvořile, ale před manželem dudy si nebere žádné servítky. Ta ženská, která sedm let okupuje jeho dům, je koneckonců dosud doktorova zákonná manželka, říká si. Šedesátiletý anesteziolog se zatváří ublíženě.

„Mluvíte se mnou jako s člověkem, jehož pes se opakovaně podhrabává na váš pozemek.“

„To je přiléhavý přirovnání. Tak stejská, nebo nestejská?“

Doktor se smutně usmívá.

„Samozřejmě se mi stýská – tedy pokud jste schopen uvěřit, že se někomu může stýskat po stárnoucí tlusté feministce,“ zdůrazní.

Mojmír narážku přirozeně zaznamená, ale nenechá se zatlačit do defenzivy.

„Netvrd'te mi, že jste jí byl celý ty roky věrnej,“ říká. Ukáže směrem k nahé dívce na pódiu, která právě končí své vystoupení: „Že vám stačí tenhle hokej bez puku?“

„Já jsem bohužel monogamní. Pohled na tyhle krásné květiny mé chřadnoucí srdce těší, ale nikdy jsem je nedokázal utrhnout.“ Mojmír se zatváří pochybovačně.

„Pro vás to musí být nepochopitelné,“ dodá doktor. „Když si připomenu všechny ty instruktorky plavání...“

Bezpochyby si povídají s manželkou víc, než jsem si myslel, uvažuje Mojmír. Na pódium přichází hezká Slovenka, s níž už tu Mojmír jednou konverzoval o svých knihách.

„Ale doktore, já to nevyhledávám, víte? Pokaždý si mě to jaksi najde samo. Než spustíte nějakou tu pohoršlivou tirádu: nemyslíte, že by to mohla být polehčující okolnost?“

„Ne.“

„Podívejte, já mám jistou vůli. Odolám čokoládě za výlohou, a dokonce si ji umím odepřít i tehdy, když leží na polici v kuchyni – ale když čokoládu někdo rozbálí a přisune až ke mně, tak se prostě neudržím a kousnu si... Vážně se to nedá pochopit?“

„Pochopit jistě. Omluvit nikoliv.“

„Doktore, krásná holka si přede mnou dvakrát tejdne doslova máchala kozy ve vodě... Vy byste odolal?“

„Bohužel ano. Miluju svou ženu.“

„Já taky. To se naneštěstí nevyklučuje.“

„Připouštím, že jsem beznadějný případ.“

„Tak proč ji konečně nepřemluvíte, ať se k vám vrátí?“

„Vy víte, že jsem to nejednou zkoušel.“

Jako už několikrát při setkání s manželem duly Mojžírovo rozhořčení pozvolna ustoupí – a nakonec mu začíná být toho osamělého chudáka líto.

„Proč jim nestačíme? Řekněte mi, doktore: proč ženský dneska chlap nestačí?“

„Kdybych to věděl, žila by se mnou.“

Na to se nedá nic namítnout, říká si Mojžír.

„Co děláme špatně?“

„Spoustu věcí. Jsme příliš dominantní. Ponižujeme je. Přivlastňujeme si je. Zavíráme je do zlatých klecí. Neposloucháme je. Příliš mlčíme.

Nařizujeme. Zakazujeme. Žárlíme. Ženy mají bohužel v lecčems pravdu. Dlužíme jim historickou omluvu.“

„Vy už jste taky infikovaní.“

„Osmdesát procent násilné trestné činnosti páchají muži. Ženy mají o čtvrtinu menší plat než muži na stejné pozici. A tak dále.“

„Já násilnou trestnou činnost nepáchám. O platech nerozhoduju.“

Slovenka se svižně shýbne pro odložené prádelko a na odchodu Mojžírovi spiklenecky zamává. Mojžír její přátelské gesto opětuje.

Očima zkontroluje Felixe, k němuž si před chvílí přisedla drobná rusovláska, a u procházející servírky objedná doktorovi i sobě drink.

Potom vysloví otázku, kterou si klade už sedm let.

„Proč od vás odešla, doktore?“

Doktor o odpovědi zjevně nepotřebuje dlouho přemýšlet.

„Dva zcela neslučitelné životní postoje. Naše názory permanentně vytvářely třaskavou směs – třeba jako vodík s kyslíkem. Ovzduší, v němž jsme žili, bylo životu nebezpečné.“

„Názory na co?“

„Téměř na všechno. Neřešitelná situace.“

„Konkrétně na co? Například?“

Doktor mlaskne.

„Na porody doma třeba,“ odpoví neochotně. „Žena je nadšeně propagovala, já je přirovnával k asistované sebevraždě.“

„Dneska si to už nemyslíte?“

„Dneska bych tu formulaci zmínil. Třeba na ruskou ruletu pod odborným dohledem.“

„No jo,“ říká Mojmír, zatímco pozoruje novou striptérku (tuhle dívku tu ještě neviděl), „ženský maj na rozdíl od chlapů obě mozkové hemisféry propojený, takže občas prostě zkratujou. To bude možná ten důvod.“

Doktora to pobaví.

„To je originální vysvětlení.“

„Mám ještě jednu otázku: měl jste někdy dojem, že je vaše žena lesba?“

„Jak vás to probůh napadlo?“

„Ani nevím,“ odpoví Mojmír poněkud upjatě. „Snad že se s ní už sedm let nedobrovolně dělím o manželku?“

Doktor zvážní.

„Může to tak vypadat,“ připustí jakoby omluvně. „Ale není to tak. Opravdu ne.“

„Připadá vám ta situace normální?“

„Jenže co je normální?“

„Když v zimě sněží a v létě je teplo. Nebo když malé děti neumějí vyslovit r a ř. To je normální. Nebo když manželka žije s manželem – a ne s dulou.“

Normální je dokonce klíčové slovo, tvrdí Mojmír doktorovi. V době, kdy Hedviku poznal, to byla naprosto normální dívka. Když ji doprovázel z první schůzky domů, dali si na Václavském náměstí klobásu. Oba! Kdyby jí to prý navrhl dnes, prohlásila by, že se zbláznil. Chce se snad dobrovolně cpát karcinogeny? Po stopadesáté by mu vysvětlila, že v té klobáse je sotva šedesát procent masa. A kdovíjestli! A kdovíjakého! Téměř polovinu obsahu klobásy tvoří rozemletá kůže, šlachy, kosti, chemická barviva, éčka, stabilizátory a další hnusy. Mojmír má samozřejmě po ruce desítky dalších příkladů.

„Když jsme spolu poprvý spali, normálně mi ho vyndala z kalhot, normálně mě vzala do pusy a za chvíli jsme šli na to – a pokud si pamatuju, spokojený jsme byli voba.“

Anesteziolog si rozpačitě odkašle.

„Dneska po mně chce – když se k nějakému sexu dvakrát za měsíc vůbec dopravujeme – abych jí nejdřív masíroval chodidla, zapaloval aromalampy a podobný píčoviny! Já neříkám, že vůně mandarinky není příjemná – ale ať mi někdo laskavě vysvětlí, jak probůh souvisí mandarinka se šukáním?!“

Doktor se krátce zasměje, jenže Mojmírovi to k smíchu nepřipadá. Ani trochu. Co je legračního na tom, že jeho žena je dnes někdo úplně jiný než ta dívka, kterou před devíti lety požádal o ruku? Není to spíš děsivé? Tuhle novou, emancipovanou ženu by si patrně nevzal. Nejhorší ovšem je, vysvětluje zapáleně doktorovi, že bohužel i onu současnou, jaksi nevyžádanou podobu Hedviky stále miluje.

„Tak o ni bojujte,“ nabádá jej doktor. „Než bude pozdě. Neudělejte stejnou chybu jako já.“

XI

Rozhodující scéna, která podle Mojžíra ovlivnila jejich manželství na bezpočet dalších let, začne nenápadně: Hedvika v obvyklém spěchu odváží obě dcerky do dramatického kroužku a nemůže najít klíčky od auta.

„Neviděls je někde?“

Mojmír chvíli pozoruje její pobíhání po domě, ale potom to nevydrží, vstane od rozečtených novin, sáhne do kapsy Hedvičina zahradnického kabátku a s okázalým odporem se prsty probírá jablečnými ohryzky, použitými papírovými kapesníky, scvrklými kaštany, zbytky lízátek (v igelitovém obalu od papírových kapesníků), odlepenými skličky z prstýnků, oblázky, které působí proti únavě a nabíjejí Hedviku energií, rozlámanými psími suchary a použitými náplastmi s obrázky Medvídka Pú a malými skvrnkami zaschlé krve. Náhodou jsou tu i klíčky.

„Ty seš úžasnej. Jaks věděl, že tam budou?“ říká Hedvika.

Hulvát Mojmír nepovažuje za nutné odpovídat a znovu zasedne k novinám.

Když se Hedvika vrátí, posadí se Mistrovi na klín, což jej zjevně potěší. Mají celou hodinu jenom pro sebe (děti jsou na kroužku a já v lázních).

„Když si žena po pěti letech manželství může vybrat mezi odpoledním sexem a četbou, pro co se rozhodne?“ sonduje opatrně Mojmír. „Pro četbu, že?“

„Pro sex,“ odpovídá nečekaně Hedvika.

Mojmír ji popadne za ruku a odvádí ji nahoru do patra. Dům je podivně ztichlý a prázdný. Zatímco si Mojmír myje na bidetu žalud a předkožku (tomuhle nechutnému dílčímu úkonu muži říkají

celková osobní hygiena...), Hedvika si uvědomí, že až obě dcerky odrostou, bude dům tichý a prázdný už navždy.

„Chtěla bych ještě jedno dítě,“ přizná Mojžírovi ihned po aktu (fabulovat mě baví, ale souložícího Modrovouse si opravdu představovat nehodlám).

Jako pokaždé, když sděluje manželovi něco opravdu zásadního, se na něj Hedvika ani tentokrát nedívá. („Když mě informuje, že praskla žárovka nebo nejde internet, hledí mi normálně očí, ale když mě žádá o třetí dítě, má obličej zabořený do polštáře,“ stěžuje si Mojžír.)

Modrovous sebou polekaně trhne a pohledem se ujistí, že jeho tělesná tekutina je až do poslední spermie tam, kde má být: na Hedvičiných štíhlých zádech (může se někdo divit lesbičkám?).

„Netvrdilas náhodou, že dvě ti stačí?!“

„No jo, tvrdila, ale...“

„Jedno dítě je málo, dvě moc,“ odcituje jí Mojžír Hřebejka. Potom zvážní.

„Tři děti, to je šílenství,“ říká rezolutně. „Na tři děti už prostě nemám síly. Bez legrace.“

Hedvika definitivně pochopí, že žádné další děti už mít nebude. Je násilně oddělena od své nejhlubší přirozenosti. Její nejdůležitější ženské sny jsou tajně vražděny za fasádou bohatství. Ale právě v tomto klíčovém okamžiku se vzepře. Nezkrotná síla její ženské duše vyrazí na povrch: posadí se na posteli a vzdorně pohlédne Modrovousovi přímo do tváře.

„Tak budu aspoň dula!“ zvolá nekompromisně. „Udělám si dvouletý kurz!“

Oba jsou stále nazí, což jejich názorovému souboji dodává bezmála biblický charakter. S přimhouřenýma očima jsem ochotna připustit, že jde o střetnutí dvou tvůrčích energií, byť samozřejmě naprosto nesouměřitelných: pan Pisálek si zuby nehty hájí svůj

pochybný *klid na práci*, zatímco do Hedviky právě s rachotem vtéká Río Abajo Río – divoká podzemní řeka nápadů. Vzdouvá se v ní a chce ven. Tvořivost je jako oslňující duch, který se nám všem zjevil, a přesto je těžké jej popsat, protože se nikdo neshodne na tom, co vlastně v té nádherné záři viděl.

„To se mě ptáš, nebo mi to oznamuješ?“

„To ti oznamuju!“

Náš nejznámější prozaik se nezmůže na odpověď. Aby získal čas, nebo možná aby se podíval, v jaké fázi je právě luna a kdy bude mít manželka příští menstruaci, vezme z nočního stolku její mamma-diář a za pomoci šarlatové záložky jej otevře. První, co spatří, je moto týdne od polské spisovatelky Olgy Tokarczukové: „Uvědomila jsem si, že bude vždy lepší to, co je v pohybu, než to, co nedělá nic; že změna je ušlechtlejší než klid; že nehybnost se časem rozpadne, zdegeneruje, obrátí se v prach, a všechno, co se hýbe, bude trvat věčně.“

Apoštol rozumu Mojmir, který předloni na čtení v Bologni své polské kolegyni zaplatil dvě předražené šestnáctileté whisky, si to iracionálně vykládá jako sprostý nevďek. Bezmocně listuje diářem. Má pocit, že se proti němu spikly všechny ženy světa.

Psychologicky vzato se stalo tohle: divoška v Hedvice zatoužila po dalším dítěti, ale protože její Río Abajo Río narazila na betonovou přehradu Modrovousova kategorického NE!, nespoutaná síla vody si okamžitě našla jiné řečiště.

Stane-li se dulou, pochopila Hedvika, bude mít tolik dětí, kolik si vzpomene! I bez Mojmirá.

Modrovous se ovšem nechce vzdát bez boje. Nejprve se snaží ženě namluvit, že dvě malé děti, dům a velká zahrada představují takový objem práce, že se nezvládne věnovat ještě čemukoliv dalšímu. Podemílá její sebedůvěru. Používá metodu odkladu: až děti trochu vyrostou, pak snad... Strojí léčky: pokud jde o dům a zahra-

du, dává jí tímto veškeré pravomoci. Ať nechá postavit altán, on to zaplatí. Zadní polovinu zahrady by mohli přestat sekat a udělat z ní krásnou horskou louku... A ať jí ten vilný zahradník spánem-bohem udělá ještě jedno rosarium, klidně větší. Anebo ne, téměř křičí Mojmír, žádná horská louka, ať si Hedvika navrhne meditační japonskou zahradu!

Už jen samotný souhlas s něčím obdobným výmluvně svědčí o míře jeho obav. Náš malý princ se strachuje, že by Popelka mohla objevit lepší plesy, než je ten, který pořádá on.

„Skoro tři tisíce metrů čtverečních!“ opakovaně jí zdůrazňuje velikost zahrady (ve které ji chce zavřít). „Copak to není dostatečný prostor pro kreativitu?“

„Cožpak to není pro vlka dostatečně velký výběh?“ vstoupím po návratu z lázní do jeho několikadenního monologu.

„Vy laskavě mlčte, madam! Vy tu naštěstí nemáte žádná hlasovací práva – aspoň doufám. Čili tahle diskuse se vás netýká, jasný?“

„Ano, Mistře.“

„Když už jste tradičně zmínila vlky – věděla jste, že stárnou překvapivě rychle? Ne? Vy nevíte, že na vrcholu sil jsou ve dvou letech?“ „Ne. Jak to víte vy?“

„Kvůli vám jsem to nastudoval. Tohle je, madam, další z důkazů, jaká kokotina je ta vaše vlčí kniha. V pěti letech jsou z vlků starci!

V pěti letech! Z vlčic samozřejmě taky. Kolik že vám to je?“ Nemilosrdně monitoruje mé šediny a vrásky.

„Jen o pár let víc než vám,“ odpovídám nevzrušeně.

„Ženský neběhaj, protože jsou vlčice, ale proto, aby zhubly – což by vám mimochodem prospělo. Uši nenastražujou, v uších maj em pé trojky! Ujišťuju vás ostatně, že žádnýho vlka tady nikdy nikdo neviděl! Jedinýho vlka mám mezi půlkama!“

A tak dále.

Hedvika ovšem jeho vychytralou taktiku snadno prohlédne i bez mé pomoci. Ujistí manžela, že bez problémů zvládne děti, dům zahradu – i kurz.

„Je to jen pět víkendů ročně,“ chlácholí ho. „A nebude tam ani jediný muž,“ dodá a v jejích očích se škádlivě zablýskne.

Mojmíra ta informace potěší, ale navenek předstírá dotčenost, že mu Hedvika podsouvá tak primitivní emoci, jako je žárlivost. Pět víkendů z dvaapadesáti se mu nicméně nezdá tak moc. Už ví, že ženě kurz nakonec schválí, jen ji chce ještě trochu potrápit.

„Já z toho nápadu nadšenej nejsem. Pochybuju o tom, ale samozřejmě ti to nebudu zakazovat.“

„Takže co teda?“ zeptá se Hedvika nezvykle přímočaře. „Můžu si ten kurz udělat, nebo ne?“

„Tak to nech kosmický energii, jak ti radí tvůj oblíbenej Coelho,“ usmívá se zlomyslně Mojmír. „Když to budeš opravdu chtít, celý vesmír se spojí, abys toho dosáhla.“

Modrovous populárního brazilského spisovatele, kterého si jeho žena oblíbila, bytostně nesnáší. Hedvice se líbí, čili je to samozřejmě šarlatán a kýčař.

„Neříkal jsi, že vesmír je ledový a lhostejný a z vysoka na nás kašle?“ namítne chytře Hedvika.

„Říkal,“ šklebí se její muž, „ale co když se mýlím? Znáš moji přehnanou skepsi...“

Opájí se svou mocí jako začínající učitel (stačí vstoupit do třídy a třicet dětí poslušně vstane...). Hedvika je zklamaná. Potlačuje v sobě vztek, ale je to jako zavřít oheň do plátěného pytle. Už chápe, že je lepší ten oheň vzít a něco dobrého na něm uvařit. Vstane a jde svého muže obejmout. Hladí ho po zádech tak dlouho, dokud všechna jeho nahromaděná zlomyslnost a panovačnost nevyprchá.

„Můžu, vid’?“

„Ale to víš, že můžeš.“

Muži...

Později Mojmír svého souhlasu začíná dle očekávání litovat.

„Co vlastně dělá taková dula?“ ptá se ho Felix.

Představuji si, že sedí v nuselském baru s podivným názvem Baretta a právě si objednávají další dvě drahé whisky. Mojmír na několikátý pokus konečně správně spočítá, že útrata přesáhla tisíc korun, což mu dá povznášející pocit, že na rozdíl od přítomných studentů, kteří tu celý večer ucucávají laciné víno, už ve svém životě něco dokázal.

„Co znamená být doulou? Řeknu ti to,“ praví se známým patosem opilců. „Být doulou znamená scházet se na dlouhé hodiny s úplně cizími lidmi, kteří jsou, budou nebo byli těhotní, a ptát se jich na jejich názory a pocity.“

„Ach tak.“

„Pro srovnání: na moje názory a pocity se mě žena neptá. Víš proč?“

„Protože je zná.“

„Správně! Jenže aby se duly mohly ptát na pocity jiných žen, musí si udělat jasno ve vlastních pocitech. Musí pracovat i na sobě. První rok kurzu proto absolvují takzvaný sebezkušenostní trénink, samozřejmě pod dohledem odborníků. Psychologů. Terapeutů.“

Mojmír pohlédne na Felixe a udělá významnou pauzu.

„Tak co mi kecá, že tam žádný chlapi nebudou!?“

„To bych nepřeceňoval.“

„Nepřeceňoval? Celkem pět sezení s terapeutem?! S psychiatrem?!“

Felix dobře ví, jaké nebezpečí představují v Mojmírových očích tihle psychologičtí dobyvatelé. Psychiatrie je pro Mojmíra trojský kůň před hradbami jeho manželství. Psychiatri jsou ještě horší než Coelho.

„Coelho je obyčejný pozlacený hovno, ale každý psychiatr je ve skutečnosti penis zakrytej kabátem z Freuda!“ tvrdí.

Coelho je zaplatpánbůh v Brazílii nebo aspoň na veletrhu ve Frankfurtu, ale psychiatři jsou tady v Praze! Sedí proti jeho ženě, dívají se jí do očí, a dokonce ji drží za ruce!

„Žádná biosyntéza, normální vomakávačka! Voni je neprstujou, voni jenom testujou jejich reakce!“

„Počkej, prstujou?!“ namítá vcelku rozumně Felix.

„No a ne? Nečteš noviny? Nečet jsi, jak docent Kanec nebo jak se ten úchyl jmenuje, pacientku psychosexuálně stimuloval? Copak si kurva tihle psychotronici můžou dělat, co chtěj? Jak to, že ho za něco takovýho nevyrazej z toho jejich cechu? Proč nemaj nějaký inspekce? Normálně tam má bez vohlášení vlítnout komando a dohlídnout, že pacientka není zhypnotizovaná a nemá kalhotky u kolen!“

„Tak horký to zase nebude.“

„To teprv uvidíme. Každopádně já teď celý víkendy hlídám děti, zatímco moje žena se někde s nějakým šrinkem prodejkává ke svému nitru!“

Žárlivost je odporná a nebezpečná vždycky, ale ta Mojmírova je ještě o stupeň nebezpečnější, neboť je uvědomělá. Poučená. Na rozdíl od většiny tupých žárlivců, jejichž věčné slídilství se dá aspoň zčásti vysvětlit zatměním mozku, Modrovous žárlí zcela přičetně, při plném vědomí svých slov i skutků. Zná spouštěcí mechanismy žárlivosti, ví také, že podezření žárlivce je nevyvratitelné jakýmkoli objektivními důkazy, a připouští i paranoidní charakter svých utkvělých představ – ovšem to, že patologicky žárlivé jednání dokáže přesně popsat, mu nijak nebrání, aby se ho se sadomasochistickým potěšením nedopouštěl.

Přestože se znovu ujistí, že ani tentokrát nebudou na kurzu (kromě jednoho postaršího obézního terapeuta) žádní další muži, příští Hedvičinu víkendovou nepřítomnost už nevydrží. V sobotu po obědě naloží obě dcerky do volva a neohlášeně vyrazí na náš statek uprostřed Českomoravské vysočiny, aby se zbavil svých mu-

čivých vidění. Aby se zbavil obrazů, v nichž nahá Hedvika v transu přechází žhavé uhlíky, mumlá vášnivá nesrozumitelná slova a svíjí se v pohanských orgiích lásky. A neustále přitom bubnuje na bubny (když mne totiž Mojmír před odjezdem podrobil výslechu, dozvěděl se, že na programu je tentokrát i bubnování). Bubny jej obzvlášť znepokojují (ještě o něco víc než indiánská potní chýše). V mé knize o ženách-vlčicích se totiž dočetl, že písně a bubny se odjakživa používají k navození jiného stavu vědomí. Ví, že bubny vyrobené z lidských kostí přivolávají mrtvé, a bubny, které jsou obzvlášť krásné, krásu. Bezpochyby se také dozvěděl, že není možné předem říci, co bude u každé jednotlivé osoby vybubnováno, jaké její brány budou otevřeny. Má z té krásy, kterou by si jeho žena mohla vybubnovat, upřímný strach. Neznámé brány jej děsí – zvlášť kdyby hned za nimi stál nějaký ezoterický guru s dlouhými vlasy a vyšívanou čelenkou na hlavě. Někáký nový mesiáš, který všem přítomným ženám včetně Hedviky poskytne volné letenky do celého vesmíru, samozřejmě oplátkou za duchovní a sexuální oddanost (všimněte si, milé sestry: žárlivé bubnování srdce dokáže zcela změnit vědomí i rádoby racionálním mužům).

Dcerky jsou toho dne v dobrém rozmaru, pochopitelně se na mámu těší. Cestou všichni tři hrají slovní kopanou. Mojmír se na ně usmívá ve zpětném zrcátku, ale v duchu nepřestává řešit jednotlivé aspekty rozvodu. Dům Hedvice a dětem velkoryse nechá, zůstane v Praze, ale bude trvat na střídavé péči. A tak dále.

Muži...

Přijedou během přípravy večere: právě strouháme brambory a cukety na cmundu. Já i účastnice kurzu jsme už na občasné přepadové kontroly manželů zvyklé, takže i v Mojmírově případě vcelku přesvědčivě předstíráme, že nás ani ve snu nenapadlo, že by motivem páně spisovatelovy návštěvy mohlo být něco tak trapného a muže nedůstojného, jako je žárlivost. S vlídnou ochotou přijímá-

me jeho vysvětlení, že vzal děti na výlet, a náhle si uvědomil, že jsou vlastně docela blízko... (Pětačtyřicet kilometrů? myslím si jízlivě, ale kvůli Hedvice si tu poznámku nechám pro sebe.) Hedvika a dvě další ženy se ujmou obou holčiček. Mojmír se podezíravě rozhlíží kolem. Bubny se povalují v koutě a vypadají neškodně. Rovněž terapeut je starší a tlustší, než náš Othello čekal; během odpolední meditace si navíc dal šlofíka, takže nyní víc než jindy připomíná medvěda brtníka probuzeného po zimním spánku. A opravdu tu nemáme žádný alkohol... Zcela nevinný charakter naší ženské skupiny Mojmíra uspokojí: chová se ke mně zdvořile, což je příjemná změna, ale především je doslova zavalen láskou ke své věrné ženě. Neustále se jí dotýká.

Když o chvíli později zaslechne blížící se zvuk bubnů, znovu zpozorní. Ženská smečka jeho neklid okamžitě vycítí: ruce na struhadle se zastaví, vlčata zmlknou, hovor utichne. Do místnosti vstoupí Láďa: s africkým bubínkem, s dlouhými vlasy a čelenkou na hlavě.

„Cejtím bramboráčky!“ říká spokojeně.

Modrovous se vzpomíná jako první. Patnáct let čtenářských besed v něm vypěstovalo schopnost reagovat na nepředvídané situace.

„Nazdárek,“ pozdraví svého domnělého soka s neupřímným úsměvem a rozhlédne se po ostatních. „Omluvte mě na okamžik, musím si venku zapálit otevřený oheň.“

Až na Hedviku, Láďu a mě jeho replice nikdo nerozumí. Mojmír věnuje Láďovi vyzývavý pohled.

„Negativní energie, chápeš? Jsem toho svinstva plnej. Je to akutní.“ Prudce se otočí k Hedvice a ke mně.

„Vy dvě pojd'te se mnou,“ nařídí nám.

Následujeme ho až k okraji lesa, kde se všichni zadýchaně zastavíme. Hedvika popravdě říká, že nevěděla, že tu Láďa bude. Chuděra je ochotná to odpřísáhnout na zdraví svých dětí, ale

Mojmír jí nevěří. Jeho mysl posuzuje a nechápe. Domnívá se, že se právě stal dalším z milionů podváděných manželů. Hloupým tuctovým paroháčem, který své ženě naletěl na primitivní léčku. Jeho bezmocný hněv se obrátí proti mně.

„Jestli s tím klukem tady pod vaším chápavým dohledem šuká, udělám si buben z vaší vrásčité kůže!“

Hrdost mu nedovoluje, aby si manželku odvezl domů. Kdyby ji teď naložil do auta, přiznal by tím přede všemi žárlivost. Byla by to veřejná kapitulace. Mojmír je na dně sil, a přesto musí předstírat, že je psychicky silnější a sebevědomější než objektivně mnohem hezčí a mnohem mladší Láďa (jsou chvíle, kdy mužům jejich úděl nezavidím). Bere děti za ruku a bez dalších scén s nimi odjíždí.

(„Ten hereckej výkon mě bude stát pět let života,“ přiznal později Felixovi.)

Děti v autě usnou. Mojmír je v oblečení, v němž strávily celý den, položí do postelí, zapne počítač a poprvé v životě otevře emailovou schránku své ženy (žádné heslo tam Hedvika samozřejmě nemá). Víkendů na statku se týkají celkem tři emaily, seznam účastníků je pokaždé v jejich příloze, jméno mladého senzibila se třikrát opakuje.

Náš princ se zalyká ponížením a vztekem.

Popelka – řečeno s páně spisovatelovou jemností – *má po píči*.

Hle, názorná ukázka děsivé mužské logiky:

- 1/ muž dělá ženě žárlivé scény a odmítá s ní spát, protože nechte emailové přílohy;
- 2/ protože spolu nespí, začne ji podvádět;
- 3/ teprve vlastní nevěra mu umožní ženě odpustit to, že jej nepodvedla.

(S kým Hedviku podvede? Ale to přece víte.)

XII

Anesteziolog odchází hned po rozhovoru s Mojmírem, ale spisovatel a Felix zůstanou až do zavírací hodiny. Oba se opijí. Mojmír mimo jiné tančí na pódiu, vesele povzbuzován dvojicí japonských turistů; naštěstí se nesvlékne. Nakonec rusovlasé striptérce (stejně to bude jenom přeliv, říká si) obšírně líčí vzestup a pád svého manželství; Felix si mezitím u stolu zdřímne.

Když vyjdou ven, začíná se rozednívat. Motají se vylidněným centrem města a potom se usadí v zakouřeném nonstopu, kde si objednájí becherovku a tonik.

„Lahoutová se rozvedla,“ říká Mojmír ztěžka Felixovi. „Věděls to?“ „To jsem ti říkal já, vole.“

„Harry je taky rozvedeněj.“

Felix potřebuje na vzduch. Mojmír u výčepu zaplatí a nechává výčepnímu absurdně vysoké spropitné; ten se přesto (nebo právě proto) tváří pohrdavě. Ještě chvíli se bezcílně procházejí a potom se sesunou na lavičku před kavárnou, která otvírá v osm; zde se posléze nasnídají.

Dvojitá káva Mojmíra trochu vzpomene. Touží jet domů, ale uvědomuje si, že nejdřív se musí v Nuslích vyspat. Takhle k ženě a dětem přijet nemůže. Oknem kavárny zahlédne v dálce přijíždějící osmnáctku; spěšně se rozloučí s Felixem a k vlastnímu překvapení se mu podaří tramvaj doběhnout.

V tramvaji plné lidí jedoucích do zaměstnání Mojmír okamžitě usne a hlasitě chrápe; zastávku u Nuselské radnice tudíž přejede a na konečné Na Veselí jej přijde vzbudit řidič. Mojmír se lekne. Obává se nepříjemností, leč tramvaják jej pozná a chová se přátelsky.

„Dlouhá noc, Mistře, co?“

Mojmír zbytečně obšírně odpovídá. Hovor se nezadržitelně mění v besedu se čtenářem v uniformě Dopravního podniku; po jejím skončení si řidič spisovatele vyfotografuje. Není to ten tramvaják, co si fotí všechny celebrity, které vezl? říká si Mojmír (kdesi o něm četl) a současně si představuje možný titulek v Blesku (*Ožralý za bílého dne!*).

Uvědomí si, že je prakticky na Pankráci a že je středa. Podívá se na hodinky. Možná to není dobrý nápad, ale když už se po vzoru Jaroslava Duška rozhodl *řídít intuicí a nezkoumat ji*, nemůže dělat nějaké účelové výjimky, říká si. Do hotelu Panorama dojde pěšky; naděje, že cestou definitivně vystřízliví, se ukáže býti lichá: při vstupu tvrdě narazí do prosklené stěny. Mladší ze dvou recepčních se jej s drzou převahou abstinentsů zeptá, zda potřebuje postel.

„Nikoliv,“ říká Mojmír upjatě. „Jdu na kurz kojeneckého plavání. Předpokládám, že ještě neskončili?“

Se svou výslovností je vcelku spokojen, ale oběma recepčním i tak pocukává koutek. Starší z nich se ptá, kdeže má v tom případě kojence?

„Potřebuji se slečnou instruktorkou konzultovat vážný problém s naším malým delfínkem,“ říká Mojmír s výrazem, který mylně pokládá za koketní. „Dcerce se při zanoření příliš brzy vynořuje ocasní ploutvička, takže pokaždé ztratí rychlost. Chápete.“

„Které dcerce?“ zeptá se mladší recepční. „Sáře, nebo Báře?“

Dívá se mu přímo do očí. Pokud jej chtěla zahanbit, povedlo se jí to. Mojmír pokývá hlavou, zatváří se jako Mick Jagger (alespoň si to myslí) a odchází k výtahům.

„Ale to je překvapení!“ přivítá jej jedna z matek, sotva v nejvyšším patře vrávoravě vystoupí. V životě tu ženskou neviděl. Zpod velké osušky jí vylézají mokré plavky a celulitida. Dítě, které drží v náručí,

má fialové rty. Doprdle, copak jsem veřejnej majetek? myslí si nakvašeně Mojmír.

„Karlík vám nastydne,“ říká mdle.

„Eliška!“ směje se dáma. „Čemu vděčíme za vaši návštěvu?“

„Chlípnosti.“

Žena zamrká. Naštěstí přichází instruktorka.

„Co tu chceš?“

Na rozdíl od ostatních matek má dvojdílné plavky. Nemá celulitidu ani fialové rty. Mojmír si svléká tričko, instruktorka se mu v tom pokouší zabránit; současně ho spěšně odvádí dozadu k bazénu, aby jej izolovala od žen, které s miminky míří k šatně. Na dálku jim udílí pokyny stran příští hodiny. Mojmír využije její nepozornosti, bleskurychle si svlékne kalhoty a slipy a vklouzne do teplé vody. Teprve nyní si všimne, že si zapomněl sundat ponožky a že dvě matky jej šokovaně pozorují. Věnuje jim vyzývavý pohled. Instruktorka matkám cosi omluvně šeptá a potom se brodí k Mojmírovi.

„Ty ses normálně zbláznil!“

Mojmír si v mělké vodě klekne, takže hladina mu dosáhne až k ústům. Zavírá oči.

„Pohoupej mě.“

Instruktorka se uchechtne.

„To myslíš vážně?“

„Ano.“

Přepadne do její náruče, musí ho zachytit.

„Jsou tu kamery,“ říká dívka.

„Seru na kamery.“

Instruktorka se znovu zasměje.

„Fakt chceš pohoupat?“

„Ano.“

I ona poklekne, podebere jej pod lopatkami a pod stehny a začíná jím pohybovat, jako to dělávala ve vaně s jeho dcerkami.

„I písničku,“ žádá Mojmír.

„Děláš si srandu?“

„Ne. Prosím.“

Oči má stále zavřené. Instruktorka zaváhá, ale po chvíli Mojmír uslyší důvěrně známý tichý nápěv:

Houpy hou, krávy jdou, nesou mlíčko pod vodou...

Krásá, myslí si Mojmír. Veliká krásá.

Když odchází, tutéž písničku si významně broukají i obě recepční.

I přes clonu opilství si připadá trapně. Náhle se mu zdá, že jeden hlas přibyl. Otočí se: ano, instruktorka zpívá s recepčními. Smějí se.

Ženo, tvé jméno je Zrada, říká si Mojmír.

XIII

Nic netušící Hedvika absolvuje pár dalších víkendových kurzů pro duly, jakož i stanovený počet sezení s terapeutem, nicméně drtivou většinu jejích dnů stále zabírá monotónní kolotoč povinností spojených s dětmi, domem, zahradou a manželem. Takto pravdivě (leč trochu netakticky) to jednoho večera Mojmírovi řekne. Lezeme zrovna po podlaze a uklízíme asi patnáct kilo lega.

„V tomto pořadí,“ dodá ihned Modrovous dotčeně, ale černé svědomí jej přiměje, aby nám s uklízením pomohl.

Hedvika se zatváří nechápavě. Ve své bezelstnosti netuší, že se její slova mohla Mistra dotknout. Mistr si pro změnu neuvědomuje, že zatím je na tom pořád ještě dobře: toho času je v hodnotovém žebříčku své ženy pátý (za dětmi, domem, zahradou a dulami). Neumí si představit, že na tom bude mnohem hůř.

„Monotónní kolotoč povinností?“ pokračuje. „Oprav mě, pokud se mýlím, ale nebylo právě tohle – manžel, děti a dům se zahrádkou – ještě docela nedávno tvým životním snem?“

Ano, bylo, musí připustit Hedvika. Opravdu si kdysi myslela, že by jí to mohlo k životnímu naplnění stačit – ale teď vidí, že jí to nestačí. Chce snad Mojmír, aby popírala sama sebe? Ne, to samozřejmě nechce, odpovídá Mojmír. Proto také souhlasil, aby se zapsala do kurzu pro duly. Proto jí nebrání, aby ten kurz dokončila, i když, jak všichni víme, z toho zatím nic dobrého nevzešlo... V Hedvičině výrazu je smutek a zoufalství. Modrovous ten pohled nevydrží. Odebere své ženě plastovou palmu, žirafu a slona a vezme ji za ruku. Moji přítomnost jako vždy ignoruje. Jsem součástí inventáře domu. Jsem velká almara, která zabírá místo a překáží, ale na kterou si už zvykl.

„Chápu-li to správně,“ říká smírně, „ráda by ses přihlásila na další kurz.“

Hedvika rozpačitě přikývne.

Rybářova žena, napadne možná Mojžíra, ale naštěstí se rozhodne nechat si to nefér přirovnání pro sebe.

„Co to bude tentokrát? Počkej, nech mě hádat: Tantrický sex? Bubnování?“

Oběma nám ukazuje, že je nad věcí. Že je silnější než Láďa. Nedívá se na mě, ale přesto jsem to já, komu předvádí, že o (domnělé) Hedvičině nevěře dokáže žertovat (jeho skutečné nevěry se tato schopnost pochopitelně netýká).

„Tkaní orientálních koberců?“

„Ne.“

„Batikování!“

„Ne.“

„Svařování?“

„Chtěla bych být laktační poradkyně. Radit maminkám s kojením.“

„Proboha, co je na kojení složitýho? Copak to není ta nejpřirozenější věc na světě? Vidělas snad žirafu nebo slonici, že by potřebovaly radit?“

„To by ses divil,“ namítá Hedvika.

Podpořím ji a popíšu Mistrovi nejružnější možné komplikace, ale ani to ho nepřesvědčí.

„Komplikovaná je i pokládka traťového svršku!“ zvyšuje hlas.
„Staneš se proto traťovou dělnicí?“

„Demagogie,“ poznamenám.

Jeho pohled mi připomene, že v počtu násilných loupežných přepadení vede mužské pohlaví nad ženami v poměru patnáct ku jedné.

„Nikoli, to je čirá logika. Má se snad moje žena věnovat všemu, co je komplikované? Nebo všemu, co si zaslouhuje pozornost? Všem oblastem, kde je – jak se říká – potřeba každá lidská ruka? Má opravdu dělat úplně všechno?“

„Bude dulou,“ upozorním ho. „Děti a kojení – to spolu jaksi přímo souvisí, Mistře. Pokud jste si toho nevšiml.“

„Řeknu vám, čeho jsem si všiml – a nejen já.“

Odchází do pracovny a vzápětí se vrací s jakýmsi časopiseckým výstřižkem.

„Samy ženy prezentují svůj život jako proud událostí, v nichž byla jejich aktivita určena náhodnými okolnostmi,“ přečte nám. „Ženy mají problém s jasnou artikulací svých záměrů, plánů a motivů. Způsob, jímž líčí svůj život, připomíná tok pramene vody, který může každým okamžikem zmizet v písku.“

Dlouze se odmlčí.

„A tohle napsala žena,“ zdůrazní triumfálně a odchází.

(Zbýlých deset kilo lega už uklízíme samy.)

Přesto nakonec souhlasí, neboť se cítí provinile. Nemůže píchat instruktorku (představuji si, že nějak takhle to řekl Felixovi) a současně Hedvice zakazovat kurzy... Jeho ženu příjemně překvapí, že kladl tak krátký odpor. Mě ne.

„Opravdu nechápu, proč je nutný k technologicky tak primitivní věci, jako je kojení, budovat síť poraden,“ tvrdí Mistr o pár měsíců později mému manželovi (jistě vám nemusím vysvětlovat, proč se ti dva sešli: aby se poradili, jak mě dostat z Hedvičina domu).

„Kdyby každá mutter dostala v porodnici malej letáček se správným postupem při kojení, pár odpověďma na Frequently Asked Questions a seznamem možnejch poruch – mlíko neteče, mlíko teče málo, mlíko teče moc, harant mlíko odmítá – nebyly by žádný poradny ani poradkyně potřeba! No řekněte, doktore, nemám pravdu?“

Můj manžel je dosud okouzlený skutečností, že poprvé v životě mluví s celebritou, a tak servilně přikyvuje.

„Jedinej blbej letáček,“ pokračuje Mojmir, „a moje žena by netrávila celý dny telefonováním o zánětech ňader a masírování bradavek. Jeden jedinej letáček – a připadal bych si míň odstrčenej.“

(Všimněte si, dámy: to, že i nadále *píchá instruktorku*, jeho „spravedlivé“ rozhořčení nijak neumenšuje.)

S těmi telefonáty ovšem příliš nepřehání: jakmile Hedvika kurz absolvuje a vejde coby laktační poradkyně v širokém okolí ve známost, neuplyne den, aby Mojmír nevyslechl minimálně dva dlouhé telefonáty o nabízení prsu, odstříkávání, mastitidě, bílých bradavkách, odsávačkách, odříhávání, žlázoové tkáni, nepřibývání na váze, prořezávání zubů, přestávkách mezi kojeními, poloze tanečnicka a poloze vleže. Dobře mu tak! Po pár měsících tohoto nedobrovolného školení si musí přiznat, že celou problematiku bagatelizoval. Už ví, že zdánlivě jednoduché kojení je poměrně složitou záležitostí, která dokáže matku i dítě pěkně potrápit – ale ješitnost mu nedovolí, aby to vyslovil nahlas.

Musím popravdě uvést, že ani u následující tragikomické scény jsme s Hedvikou nebyly, a že je tudíž z velké části produktem mé nedávno probuzené literární kreativity; její základ je nicméně zcela pravdivý, pouze dialogy jsou fiktivní (znám ale Modrovouse natolik dobře, že by mne nijak nepřekvapilo, kdyby se moje smyšlené a jeho skutečné repliky shodovaly).

Leč k věci: inkriminovaný srpnový týden jsme s Hedvikou a dětmi strávily na jedné šumavské ekofarmě. Nádherné, nezapomenutelné dny! Obilná pole se šelestivě dožadovala, abychom do nich vstoupily, vody nedalekého jezera s námi po setmění tančily a blesky nás znovu a znovu poučovaly o pomíjivosti života. Za měsíčního svitu přicházeli na lesní mýtiny vlci a my jsme s nimi pily ze společného pramene. A tak dále. Klíčovou okolností této historky je ovšem skutečnost, že v daném místě není satelitní signál (když jsme potřebovaly telefonovat, musely jsme vystoupat na nejbližší kopec), takže Darina, zoufalá matka, která potřebovala poradit s kojením, se Hedvice nemohla dovolat. Večer se proto vypravila za ní domů (s plačícím dítětem v šátku).

Odhaduji, že když zazvonila, Mojmír zrovna masturboval nad nějakým videem s ruskými studentkami. Umyl si rychle ruce (doufejme) a šel rozmrzele otevřít.

„Manželka je bohužel na Šumavě,“ oznámil Darině (její jméno ještě neznal).

Dítě stále ječelo. Modrovous se neohlášené návštěvy bezpochyby chtěl co nejrychleji zbavit. Jak často říká, není přece povinen naložit si na svá stárnoucí záda veškeré břímě světa... Co jej tedy přinutilo změnit plán? Dítě na chvíli zmlklo? Nebo změnu způsobily Darininy nešťastné oči? Byla v té chvíli ženou, která potřebuje zachránit?

„A jaké... konkrétní potíže... ehm... máte?“

Darina se chystá odpovědět, ale potom zaváhá, zda je vhodné tak intimní problém svěřit cizímu muži (není).

„Totiž,“ vysvětluje Mojmír, „já sice samozřejmě nejsem žádnéj laktační poradce, jenom jsem vyslechnul už asi padesát telefonátů o problémech s kojením, takže pokud se vaše obtíže překrejevaj s těma, o kterých jsem slyšel –“

„Příšerně mě bolejí bradavky!“ vyhrkne mladá matka. „Fakt už to nemůžu vydržet!“

Mojmír přikývne.

„Ježiš, to je trapný!“ zasměje se Darina, ale v očích má slzy.

„To je normální,“ uklidňuje ji Mojmír. „Podle statistiky to začíná kolem dvacátýho kojení, ale po pár dnech by příznaky měly vymizet.“

„Já už kojím dýl. A bolí to furt.“

Mojmír se zamyslí.

„Tak to jsou asi čtyři možnosti. Teda aspoň já slyšel o čtyřech: buď mu za prvý nedáváte bradavku dostatečně hluboko do pusy, nebo si nepodkládáte paži, takže dítěti v obojím případě bradavka každou chvíli vyklouzne, a tím vznikaj drobný prasklinky zvaný ragády,“ praví Mojmír a unikne mu samolibý úsměv. „Nebo za druhý může mít vaše dítě krátkou uzdičku jazyka, což se samozřejmě dá

lécit. Nebo za třetí špatně odsáváte odsávačkou, anebo konečně za čtvrtý máte vlhký vložky v podprsence nebo nenecháváte po kojení prsa uschnout na vzduchu. Víc nevím.“

„Víte toho dost. Víte toho každopádně víc než já.“

Spisovatel se lehce ukloní (vsadíte se, milé sestry, že to udělal). Mladá matka jej pozoruje.

„Pustíte mě dál, i když vaše žena není doma?“ zeptá se. „Abych vám tu hrůzu mohla ukázat?“

Ptáte se, jestli naznačuji další nevěru? Ne. Opravdu netuším, co se tam potom dělo. Vážně nemohu vědět všechno.

Darina je jedna z těch příliš mladých žen, které mateřství zaskočilo. Ještě včera tančily v music barech – a dnes sedí doma a utírají dítěti zadek. Marne se snaží držet krok s ostatními matkami a sdílet jejich nadšení nad prořezanými zoubky a pěknou stolicí... A tak dále. Jak víme, Mojmír je na tom podobně. To, co Darinu a Mojmíra spontánně spojí, jsou přihloupelé rouhačské řeči o rodičovství a o dětech.

Stanou se z nich tajní spiklenci. Na *setkáních matek a otců* (vymyslela to Hedvika) si šeptají o svých sobeckých pocitech. Darina, která údajně celý život ráda čte, se Mojmírovi svěří, že jí kvůli dítěti nezbývá prakticky žádný čas na knihy, což prý ovšem nemůže nikomu jinému říct, protože podobné stížnosti jsou něco jako vlastizrada.

„Přirozeně,“ přitaká Mojmír. „Pro naše děti jsme přece povinni se rozkrájet.“

„Děti jsou všechno, my nejsme nic,“ mumlá Darina tiše, aby ji nezaslechl manžel.

„A právě proto nesmíme chybět na žádné ukázce hrnčířské výroby na hradě okoř. Proto s nimi musíme jezdit čtrnáct set kilometrů do Disneylandu,“ exhibuje Mojmír, který v Disneylandu ani na okoři s dětmi nebyl.

„Proto je musíme vozit na šest kroužků týdně,“ pokračuje, přestože on sám vozí děti na kroužky sotva jednou měsíčně.

„A celý hodiny tam na ně čekat,“ vzdychne Darina.

„No jistě, protože kdyby nechodily na keramiku, na karate a na flétničku, jejich budoucnost by byla ohrožena.“

Darina se usmívá.

„Ve zvířecí říši jsou mláďata z ekonomických i z časových důvodů běžně zabíjena,“ poučí ji Mojmir. „Infanticida je překvapivě rozšířená. Když jsou mláďata pro rodiče přítěží, nebo když jim dojde potrava, jsou jednoduše sežrána. Mimochodem,“ ztiší hlas, „věděla jste, že promiskuita u zvířat se zjevně vyvinula jako strategie?“

„Ne.“

„No jo. Díky promiskuitě dostaly samice větší jistotu, že žádnéj ze samců ve skupině nemá důvod zabít její mládě.“

Mojmir sklouzne očima k jejímu opálenému plochému bříšku (všechny její džíny mají tak vulgárně nízko posazený pas, že jí koukají nejen kyčle, ale i polovina třísel). Darina pohlédne na malého

Tomáška, který na oranžovém koberci skládá s otcem puzzle s obrázkem z filmu Madagaskar.

„Něco tak strašnýho byste snad neudělal?“ říká naoko polekaně. Mojmir pokrčí rameny. Darina zkontroluje, že manžel je stále zaujat hledáním chybějících dílků, a nakloní se k panu spisovateli blíž.

Téměř se dotýkají čely. On cítí její parfém, ona whisky z jeho dechu. „Udělám všechno, abych vám v tom zabránila,“ pošeptá mu. A tak dále.

Kde se jejich známost tak nebezpečně rozvinula? ptáte se možná. Kde je ten oranžový koberec?

Tam, kde se Darina několik let marně pokoušela (dle svých vlastních slov) stát tou dobrou mámou z dětského jogurtu. V Mateřském centru.

Vlastně ji Mojmirovi na stříbrném podnose naservírovala sama Hedvika.

XIV

Mojmír se vzbudí krátce po poledni. S námahou vstane, přejde do kuchyně a zapije brufen. V koupelně si vykloktá ústní vodou s příchutí máty a potom se odšourá k oknu. Děti jdou zrovna ze školy. Pohled na ně mu připomene Hedvičino vyprávění o tom, jak jela v sedmé třídě na lyžařský kurz: matka jí odmítla být jen zapůjčit, natožpak zakoupit sjezdové lyže a přinutila ji vzít si staré běžky (které od kohosi dostala zdarma). Všichni ostatní měli samozřejmě sjezdovky. Skončila v posledním družstvu a celý týden na zledovatělé sjezdovce padala. Mnohokrát za den. Kdykoli si Mojmír představí, jak se dívka, která se později stala jeho ženou, otlouká o svah, jak znovu a znovu vstává, přemáhá bolest a se statečným úsměvem čelí posměchu spolužáků, zmocní se ho dojetí – a ani dnešek není výjimkou. Z kuchyně uslyší zvonění mobilu. Mojmír je přesvědčen, že volá Hedvika, a příliv lásky, vyvolaný neviditelnou silou předchozí vzpomínky, ještě zesílí. Spěchá k vyzvánějícímu přístroji, ale na displeji je jiné jméno: Darina.

Po krátkém zaváhání hovor přijme.

„Prý jsi utekl z domova?“

„Tak nějak.“

„Máš strašný hlas. Pil jsi včera?“

„Jak tě něco takovýho mohlo napadnout?“

„Měls mě vzít s sebou. Taky bych už nejradši utekla.“

Následujících několik minut si stěžují na svá manželství.

„Řekl mi, že nejsem dobrá matka!“ rozčiluje se Darina. „Prej se Tomáškoví dostatečně nevěnuju – a to s ním do toho vašeho slavného centra chodím třikrát týdně!“

„Našeho centra?“ zopakuje nesouhlasně Mojmír. „To je obvinění na principu kolektivní viny.“

„Já prostě některý ty profesionální matky nevydejchám.“

Mojmír má dojem, že by se měl od Mateřského centra před Darinou více distancovat.

„Já jsem mateřský centrum nezaložil,“ říká. „Mateřská centra zakládají ženy, které od mládí toužily po hodném manželovi, zdravých dětech a hezkém domě se zahradou – ale které později zjistily, že jim hodný manžel, zdravé děti a hezký dům se zahradou rozhodně nestačí a že k životnímu naplnění potřebují ještě asistovat cizím ženám u porodů, radit jim s kojením, zakládat neziskové organizace, žádat o granty, stloukat ptačí budky a obnovovat tradice.“

Darina se směje.

„To obnovování tradic mě vytáčí snad nejvíc,“ pokračuje Mojmír. „Obnovujete tradice zcela bizarní a nepotřebný, zatímco ty skutečně důležitý opomíjíte.“

„My? Já? To je obvinění na principu kolektivní viny. Já nic neobnovuju, já tam jenom chodím.“

„Je sice moc fajn, že do městečka přijel Martin na bílém koni,“ ignoruje její námitku Mojmír, „ale popravdě řečeno by mě víc potěšilo, kdyby cestou nakoupil a vyžehlil mi aspoň tři košile. Ani ta dýňová polívka, co ste vařily, není úplně špatná – pokud ji ovšem člověk nemusí jíst tři dny po sobě.“

Nemůže to Darině říct přímo, neboť nechce být považován za zpátečníka, ale ze všeho nejvíc by si přál, aby místní mateřské centrum obnovilo tradici ženy coby pořádkumilovné hospodyňky.

A tradici pevného rodinného zázemí.

A taky tradici ženy coby mužovy životní opory.

Tradici ženy, která umí odstraňovat skvrny (a nepřidělává je).

Tradici jeho babičky.

„Prý mu nejsem dostatečnou životní oporou! Prý mu nevytvářím dostatečně pevný rodinný zázemí!“

Mojmír mlčí. Proč ji kdy považoval za svého spojence?

Co s načatým odpolednem? Mojmír bojuje s touhou vrátit se domů, ale nakonec zbabělost překoná a rozhoduje se zůstat. Půjde cvičit a večer si bude číst. Žádný alkohol, samozřejmě.

Jak řekne, tak udělá.

XV

Když Hedvika jednoho horkého srpnového večera roku 2006 svému muži váhavě oznámí, že by chtěla v městečku založit Mateřské centrum, Modrovous už onen urážlivý příměr s rybářovou ženou vysloví nahlas.

„Chtělas dělat dulu – a já nebyl proti. Pak jsi chtěla radit kojícím matkám – a já taky souhlasil. Ted’ chceš Mateřský centrum. Co budeš chtít zejtra?“ ptá se řečnický.

(Bioklub, pokud to musíte vědět už teď.)

„Řečeno jednoduchou metaforou známé pohádky,“ pokračuje se svou iluzivní převahou, „dostalas chalupu, pak vilu – a ted’ chceš zámek. Rybářova žena.“

Tak zjevná křivda Hedviky musí bolet.

„Rybářova žena?! Já?!“

Modrovous se bez varování obrátí na mě.

„A jak víme z jungovské archetypové psychologie, pohádky obsahují hluboké a pravdivé zkušenosti mnoha generací našich předků, že?“

„Samozřejmě. Vy o tom snad pochybujete?“

„Vůbec ne. Ten nápad s Mateřským centrem je váš, že jo?“

Hedvika je dotčena hned dvojnásob: jednak je to její vlastní myšlenka, a především se za celou dobu manželství nikdy nezachovala sobecky. Mojmír to přece musí vědět. Všechno, co dělá, dělá pro své děti a pro druhé (pro mě například).

„Mateřské centrum není žádný můj zámek! Nechci nic pro sebe!“ hájí se nešťastně (což je v diskusích s principi ta nejlepší taktika). „Chci dělat něco užitečného pro ostatní – nechápeš to?“

To děláš taky pro sebe, namítne v duchu Mojmír, ale zvlhlé oči jeho krásné ženy mu zabrání ten argument použít. Už smířlivěji

se ptá (zcela nezávazně, zdůrazňuje legračně), cože mají mateřská centra v popisu práce? Na tuhle otázku je Hedvika připravena: ráda by v městečku zřídila nějaký prostor, řekněme dvě malé místnosti s kuchyňkou, prostě nějaké kontaktní místo, kam by ženy na mateřské mohly přijít a popovídat si. Aby jenom neseděly zavřené doma. A nečekaly, až se jejich Modrovousové vrátí z práce, myslím si. Uměla bych potřebu vzniku mateřských center panu spisovateli objasnit sugestivněji než Hedvika, ale uvědomuji si, že by to bylo kontraproduktivní – a tak mlčím.

„Čili takový maloměstský ženský meeting point,“ usmívá se Mojmír.

Hedvika jeho předvídatelnému pošklebování nepřikládá váhu, neboť dávno intuitivně pochopila, že veškeré Mojmírovy sarkasmy jsou jen zoufalé pokusy vzbuzovat zdání, že tohle manželství pořád ještě řídí on.

„Přesně,“ odpovídá, jako kdyby jeho ironii vůbec nepostřehla. „Samozřejmě nekuřácký meeting point. Pro děti by tam měla být malá hernička.“

Mojmír rozpaží.

„Lze něco namítat proti malým dětským herničkám?“ ptá se. „Nelze. Jedině snad proti jejich ceně... Kdo to mimochodem bude platit?“

Vy, Mistře, odhaduji škodolibě (a samozřejmě mám alespoň pro začátek pravdu).

Sponzoři, praví Hedvika optimisticky. Něco prý přispěje město. Otevrou dramatický kroužek, rybářský kroužek, fotografický kroužek a kroužek sportovních her.

„Skvělý,“ říká naoko vážně Mojmír. „Kroužky jsou pro děti strašně důležité. O kolik mindráků bych byl dneska chudší, kdybych na základce nechodil na vybíjenou!“

A jestli dostanou coby neziskovka grant, pokračuje nevzrušeně Hedvika, mohly by pořádat i různé jednorázové, finančně náročnější

akce, na které je potřeba nakoupit materiál – třeba ukázkou košíkářství, drátkování, korálkování nebo ukázky velikonoční a vánoční výzdoby.

„A co ukázky hrnčířské výroby?!“ zvolá pohoršeně Mojmír. „Jak můžeš opomenout hrnčířství?!“

Hedvika ho políbí.

Mateřské centrum právě vzniklo.

Během ustavující schůze, která se koná v nekuřáckém salonku restaurace U Labutě, se konečně rozprší. Mojmír jásá. Podle předpovědi, kterou včera pozorně sledoval, mělo sice pršet mnohem víc, ale i tenhle drobný deštík naštěstí stačí, aby měl legitimní důvod pro ženu (a tím pádem chtě nechtě i pro mě) přijet autem. Bude tudíž vypadat jako džentlmen, a ještě nenápadně zkontroluje, že se do toho údajně ryze ženského spolku na poslední chvíli neinfiltroval *nějakej nadrženej feminista. Nějakej další Vodrážka...* Potřebuje se osobně přesvědčit, že ta slavná síť mateřských center není jen krycí legendou, sofistickou celonárodní léčkou, husarským kouskem nevěrných paniček. Mateřská centra jako univerzální cizoložné know how... Modrovousova zvrácená představitivost dokáže vyprodukovat dokonce i otázku, zda fotografické kroužky nejsou náhodou jen geniální zástěrkou pro orgie s kamerou... A tak dále. Muž je z principu vždycky tak trochu hlupáček, ale žárlivý muž je s prominutím korunovaný vůl, to opravdu nelze říct jinak.

Už první nakouknutí do salonku Modrovouse uklidní: žádný muž tam skutečně není. Navíc nevěří, že by z té kakofonie vysokých hlasů, z toho zauzlovaného klubka odlišných představ a názorů mohlo něco kloudného vzniknout. Ano, cítí tu atmosféru soudržnosti, naše radostné sesterství, ale zároveň je tu na jeho vkus jaksi příliš smíchu a příliš čaje a žádné víno (ještě žádná mužská organizace na světě nevznikla bez alkoholu). Taky postrádá pevný program schůze, a naopak podle něj poněkud přebývají drby a historky... Protože

mu jako každému muži chybí ženské vizionářství, je přezíravý. Ve své krátkozrakosti vidí jen semínko v borové šišce, a nikoliv ten nádherný strom, který z něj už za pár let vznikne. Mojmír stojí ve dveřích, přátelsky se usmívá a nenápadně pokukuje po Darině. Jeho snění o felaci či něčem ještě odpornějším přeruší veselý potlesk: Hedvika se právě stala předsedkyní, Xenie místopředsedkyní a Darina hospodářkou (její jednání je nanejvýš rafinované: aby vyvrátila manželovy pochyby, zda je dobrou matkou, stala se jednou ze tří zakládajících členek Mateřského centra, ale současně si zamluvila funkci, která jí umožňuje vyhnout se jakémukoli kontaktu s dětmi). Schůze se zvolna chýlí k závěru. Předě všemi Mistra požádám, zda by nám coby spisovatel nepomohl sepsat stanovy, a mohl si tak připadat aspoň trochu užitečný.

„Jistě,“ říká.

Když si přečte koncept, pokrytecky se usmívá.

„Věřte, dámy, že nemám naprosto nic proti organizování divadelních představení, vyrábění draků ani proti ptačím budkám,“ začne opatrně. „Jenom malá poznámka k té obnově tradic.“

„A co se ti na tom nezdá?“ říká konfrontačně Xenie, s níž si už stihl potýkat.

„Jen si kladu otázku, zda lze staročeské, keltské, slovanské a indiánské tradice obnovovat současně? Jestli v těch zvědavých dětských hlavičkách,“ usměje se na Darinu, „nemůže vzniknout zmatek? Jestli tak trochu nevytváříte jakýsi podivný dějinný hybrid? Přiznám se totiž, že si neumím představit, jak Magdaléna Dobromila Rettigová v tradičním oděvu kmene Navahů buduje keltské hradiště.“

Zjevně očekával, že ten laciný vtip bude mít větší ohlas.

„My je samozřejmě nebudeme obnovovat současně,“ vysvětlí mu novopečená předsedkyně se shovívavostí, na kterou měl v jejich vztahu až dosud monopol on, „ale každou zvlášť.“

Ted' se naopak smějeme všechny.

Mojmír je zaskočený.

Náhle mu to dojde: onen ženský smích v restauraci U Labutě je labutí písní jeho mužské převahy. Všechny ty smějící se ženy jsou Popelčiny nevlastní sestry – které s ní ovšem skvěle vycházejí a které by vůbec nenapadlo soutěžit s ní o prince.

O týden později nám starosta v jednom z objektů patřících městu vyčlení dvě volné místnosti. Vyklidíme je a vymalujeme. Položíme koberce a obložíme kuchyňský kout žlutými a oranžovými kachličky. Dvakrát jedeme do IKEA a nakoupíme dětský nábytek (zaplatí jej Mojmir), který pak vlastnoručně smontujeme. Po nocích s Hedvikou, Xeníí, Darinou a dalšími sestrami sepisujeme žádosti o granty. Modrovous nám s předstíranou ochotou vaří čaj a otvírá víno, ale jakmile se večer nachýlí, začne být z naší přítomnosti nervózní. Okázale zívá. Nervózně přechází kolem. Před půlnocí nám obvykle popřeje dobrou noc a odchází masturbovat.

Provoz centra se rychle rozběhne: v září s dětmi vyrábíme ptačí budky a papírové draky. Před Dušičkami vydlabáváme dýně a vaříme z nich polévku. Oslavíme s dětmi halloween. Hned nato obnovíme tradiční podobu svátku sv. Martina: Xenie sežene koně a jezdce v brnění, který pak ve svitu svíček před užaslymi dětmi mečem rozpůlí svůj plášť a věnuje ho žebrákovi.

„Ten žebrák, to jsem já,“ říká Mistr, střed Všehomíra.

V prosinci dle starého keltského zvyku s dětmi sepíšeme a namalujeme všechny strachy a smutky, které se v nás za uplynulý rok nashromáždily, papírky vložíme do panáčků ze slámy a ty hodíme do ohně, kolem něhož pak tancujeme a zpíváme.

„Trochu Keltové, trochu karibské woodoo... Ale já to chápu, negativní energii je přece třeba spálit,“ komentuje náš obřad Mojmir (kterému to až příliš připomíná věci, na něž by raději nevzpomínal).

V zimě zorganizujeme karneval, bazárek dětského oblečení a dvě veřejná čtení pro děti. Uspořádáme také přednášku logo-

pedky, přednášku o drogách a přednášku dopravního policisty. Na jaře s Hedvikou vymyslíme projekt Velikonoční tvoření a v létě se zúčastníme akce Za čistou řeku. Hlídací koutek máme otevřený denně a každé odpoledne také běží několik dětských kroužků. Moje duše jásá. Ohřívám si ruce i srdce u toho mohutného ohně, který jsem pomohla v Hedvice zapálit. Mám z ní obrovskou radost. Ještě před pár lety byla zavřená mezi knihami, na které usedal prach; dnes běží svobodně nočním lesem, nozdry zeširoka rozevřené, a za sebou má už celou smečku. Mojmír ji nemůže nikdy dohnat (ani v těch svých drahých adidaskách). Naštěstí poslechl, co jsem jí říkala od začátku: Hledáš-li rádce, nikdy neposlouchej ty, kdo mají malé srdce.

Proč by ženy v jedenadvacátém století měly čůrat vsedě?

Byla to Lída, kdo tu otázku vyslovil. Zprvu vzbudila jen rozpustilé veselí a u několika konzervativnějších členek Mateřského centra upřímně řečeno i lehké pohoršení, ale Lída se nemínila vzdát. V jakémisi časopise čurokapu, papírového trychtýřku, jenž tuto průkopnickou techniku umožňuje.

„Je to úplně jednoduché. To zvládneme taky.“

I já jsem váhala, ale musím uznat, že Lídina argumentace byla přesvědčivá.

„Nečůraly jste snad nikdy v zimě venku? Proč jim stačí nepatrně rozepnout poklopec – a proč se my musíme celé svlékat a vystrkovat stehna a zadek na mráz? Připadá vám to spravedlivé?“ zlobila se.

„Ne,“ pravila jsem.

Takže jsme vzaly čtvrtky, lepidlo a nůžky a každá z nás vyrobila několik čurokapů. Uschovaly jsme je v kontejneru na hračky – ale domluvily jsme se, že je na příští akci společně vyzkoušíme.

Jen krátkozrací lidé prohlašují, že nonkonformisté jsou prohrou společnosti. Být jiným neznamená stát na okraji. Jsi-li nazývána

vzdorovitou, nepoddajnou, vzpurnou či nezkrotnou, jsi na správné cestě. Divoška je nablízku.

V tuto chvíli je mi opravdu líto, že tenhle příběh není film; následující scéna je totiž z těch, které si doslova říkají o vizualizaci a rychlý filmový střih.

Zkuste si to se mnou alespoň představit.

Obraz 1

Skupinka matek a jejich dětí si na malé mýtince mezi břízami a olšemi na břehu Sázavy opéká sójové biobuřty. V kopci na protějším břehu řeky vidíme klášter. Mezi přítomnými ženami poznáváme Hedviku, Xenii, Darinu, Lídu i moji maličkost.

Lída rozdává kelímky s ovocným čajem a nápadně často všechny pobízí, aby co nejvíc pily.

HEDVIKA: Pořád se mi nechce.

XENIE (úpěnlivě): Já se naopak do tří minut počůřám!

LÍDA: Žádný takový, jen hezky vydrž. Řeklo se společně, tak společně.

Obraz 2

Mojmír ve sportovním úboru si zavazuje tkaničky adidasek a vybíhá z domu.

Obraz 3

Lída se slavnostním úsměvem rozdává ženám i jejich dětem čurokapy. Děti Xenie, čtyři chlapci, také natahují ruku, ale Lída je se smíchem plácá přes prsty.

LÍDA: Vy nemáte nárok!

Obraz 4

Zpocený Mojmír soustředěně běží po pěšině podél břehu řeky.

Obraz 5

Všechny matky a děti stojí za hradbou keřů a za pomoci čurokapů vstoje močí. Některé se hlasitě smějí, jiné studem přivírají oči. Úzkou pěšinou mezi mlázím přibíhá Mojmír – a zůstává v šoku stát. Ženy se za hysterického jekotu zakrývají rukama, odhazují čurokapy a spěšně se oblékají.

Jediná Darina močení dokončí, dokonce přitom hledí spisovateli do očí.

Mojmířův konsternovaný pohled však patří výlučně močící Hedvice a dcerkám.

SÁRA, BÁRA (křičí): Ahoj, tati! My čůráme jako ty!

Mojmír zdrceně odvrací zrak – a beze slova běží dál.

(Zatmívačka)

Když muži stanou tváří v tvář prastarým ženským silám, obvykle se dají na útěk; vše, co z nich uvidíš, jsou paty a vystrašená záda. Také Mojmír prchá pryč, jak nejrychleji může. V běhu pozoruje klášter, který tu stojí už deset století. Deset století tu místní ženy močily vsedě. V jeho očích je nechápavé rozhořčení rasisty, že prezidentem je černocho... Nic z toho, co bylo dřív, už neplatí. Kruh je hranatý. Všechno je ode dneška jinak.

A bude hůř.

XVI

Kdyby paměť byla Mojmírovův zaměstnanec, na hodinu letí. Je líná a krajně nespolehlivá. Přestože ji opakovaně žádal, aby pečlivě zaznamenávala každý jeho den a ve zbylém čase digitalizovala a katalogizovala rukou psané záznamy z minulosti, stále si to dělá po svém. Výsledek: chce po své paměti třeba jen šest let starou vzpomínku, a ona ji v tom bordelu vůbec nedokáže najít. Tvrdí sice, že v tom má systém, ale Mojmír jí popravdě řečeno už nevěří. Navíc je jeho paměť poněkud bezcharakterní: všiml si už vícekrát, že bezostyšně kolaboruje s jeho přáními. Očividně se domnívá, že nedostačnou pracovní výkonnost lze nahradit servilitou: vždycky rychle pochopí, jaké obrazy chce Mojmír vidět, a obratem mu je nabídne.

Dnes ráno (stále v jeho nuselském bytě) mu například předloží třináct let starou videonahrávku s jeho expříteľkyní – konkrétně tu část, kde osmnáctiletá Helenka ráno vstává a svléká si noční košilku. Mojmír v tom filmu leží v posteli a pozoruje ji. Potom ji požádá, aby se k němu ještě na chvíli vrátila. Helenka vyjádří obavu, že přijde pozdě do školy, ale nakonec ho poslechne... Kouká se na to hezky. Mojmír má erekci. Navíc mu jeho paměť tvrdí, že Helenka jej vždycky obdivovala a že k němu nikdy nepřestala vzhlížet, ba co víc, že jeho život s Helenkou by byl možná lepší než s Hedvikou. Čůrala snad Helenka kluby? Přitáhne si mobil a bez rozmyšlení jí zavolá.

„Nechceš jít na oběd?“ zeptá se jí rovnou.

„Nemám hlídání.“

„Vezmi děti s sebou,“ navrhne jí Mojmír neuváženě.

„Nevadí, když ti budu říkat strejdo?“ pošeptá mu Helenka před vchodem do restaurace Magická zahrada a s významným pohledem na staršího synka omluvně zakoulí očima (manželovi totiž řekla, že jíždí Prahou).

„Přežiju to.“

„Jmenuješ se Luděk, prosím tě,“ pošeptá mu Helenka a zčervená. Mladší dítě spí v kočárku, ale tříletý chlapec Mojmíra pozoruje s viditelnou nedůvěrou.

„Jak se jmenuješ?“ zeptá se ho ještě dřív, než se dostaví servírka.

„Luděk.“

„Kolik ti je let?“ pokračuje hoch ve výslechu.

Helenka spustí ruku pod stůl a ve vzduchu namaluje číslici 6.

„Šestnáct... už asi ne,“ říká Mojmír. „Už je mi, chlapče, šedesát.“

A cítím se tak.“

Helenka se zasměje.

„Jsi pošťák?“

Helenka nenápadně přikývne.

„Jo jo. Jsem pošťák.“

Klučina přemýšlí. Už teď vypadá jako jeho otec. Dítě v kočárku se začíná podezřele vrtět, a to si ještě ani neobjednali. Helenka houpe rukojetí.

„Budí se,“ říká nespokojeně.

Mojmír si opře špičku jazyka o horní zuby a podívá se jí do očí.

„Budeš ho muset před strejdou nakojit.“

Helenka zkontroluje staršího syna pohledem a položí si prst na ústa.

„Lepíš známky?“ ptá se spisovatele dítě.

„Jasně. Každý den. Spoustu známek.“

„Kolik?“

„Pět set. Občas i tisíc. Někdy i tisíc dvě stě.“

„Olizuješ?“

„Olizuju, jasně. Jak jinak.“

„I milion třeba?!“

„I milion.“

„Nebolí tě pusa?“

„Bolí.“

XVII

Lída je rozhlasová redaktorka; na starost má vzdělávací pořady o zdravém životním prostředí. Denně dojíždí do Prahy, takže jí mnoho volného času nezbyvá, a proto jej věnuje výlučně tomu, co považuje za podstatné: ženskému vysvobození z područí mužů. Je to statečná vlčí bojovnice, která zasluhuje náš obdiv. Její životní historie patří do kategorie těch, které my contadoras nazýváme temblón – mrazivý příběh.

Lída už v mládí poznala svou tvůrčí sílu. Uvědomovala si, jak tvořivá energie proudí územím její duše a hledá přirozené štěrby, arroyos, a jak se celé její tělo stává povodím tvořivosti. Během vysokoškolských studií zasedala ve studentském výboru, zorganizovala několik protestních mítinků, podepsala desítky petic, pomáhala v Praze uspořádat první Dny bez aut a ještě jí zbyla energie, aby hrála závodně volejbal, propagovala projekt Tento měsíc menstruuji a založila útulek pro poraněné ptáky.

Po svatbě však cítila, že její kreativita stále častěji naráží na umělé překážky, které jí staví do cesty její muž. Začneš deset věcí, ale žádnou pořádně nedokončíš, posmíval se jí. Začnu bezpočet věcí – a mnohé dokončím, odpovídala dle pravdy. Kdo nic nedělá, nic nezkazí, namítala. Přesto znovu a znovu všemožně omezoval její rozlet. Tvrdíš, že mě miluješ, ale přitom veškerý svůj čas a zájem věnuješ jiným lidem, obviňoval ji tendenčně. Postupně kolem ní vystavěl klec, o kterou si lámala křídla.

Lída pochopila, že řeka jejího tvůrčího život byla znečištěna. Spojila se s několika ženami z Gender Studies a společně sepsaly a vyhlásily zbrusu novou iniciativu s názvem Den bez mužů.

„Měly původně na mysli jeden den v tejdnu,“ vypráví Felixovi se zvrácenou potěchou Mojmír, „jenomže Lídin manžel se prakticky

obratem podřezal, čímž překonal veškerá očekávání stran úspěchu akce.“

„Podřezal?!“

„Jo. Tou sebevraždou to hned dostalo vyšší level: S mužem ani den! Až budem příkladu Lídina manžela následovat i my ostatní, všechny ženy se stanou svobodné! Ranvej pro jejich životní rozlet bude konečně dokonale vyklizená!“ směje se cynicky Mojmír.

Jako vždy se mýlí. Temblón možná na první poslech pobaví, ale jeho pravým účelem je, aby se posluchač vážně zamyslel a začal rozjímat. Je lékem, neboť obsahuje zázračné prostředky pro znovunabytí ztracené psychické síly.

Lída pod hlavičkou Hedvičina Mateřského centra založí Bioklub.

„Programem bioklubů jsou přednášky o zdravé výživě, příprava a požívání biosvačinek a malování biokraslic,“ z vulgarizuje to okamžitě Mojmír. „Biokluby jsou zakládány pro matky, které chtějí jíst zdravě a žít přirozeně – to jest pro matky, kterejm připadá přirozený, že manželé zaujímaj v jejich hodnotovým žebříčku osmý místo.“

Ano, už je osmý. Ještě loni byl sedmý, ale letos ho nečekaně porazil právě Lídin Bioklub.

„Už i biosvačinkám věnuješ víc času než mně!“ vyčítá Hedvice.

Biosvačinky připravují Hedvika s Lídou pro děti v Mateřském centru. Jsou to vlastně obyčejné svačiny, například rohlík s máslem a se sýrem a jablko, jenže jsou v bio kvalitě (a rohlík musí být celozrnný a jablko samozřejmě české, a ne třeba španělské). Biosvačinky dělají

Hedvice takovou radost, jakou v ní Modrovous nedokázal vzbudit už léta. Je přece úžasné, když všechny děti jedí zdravě! říká šťastně. Pozoruje děti pojídající biosvačinky a spokojeně si představuje, jak jablko a cereálie postupují dětskými střívky a jako košťátka z nich vymetají všechno, co tam být nemá. Představuje si zářivě červená dětská jatérka nezanesená žádnými chemikáliemi.

A tak dále.

„Jediné, co si nepředstavuje, jsem já,“ stěžuje si Mojmír.

Je pobouřen, že se jeho manželka dvakrát týdně dobrovolně schází s osobou, která *zaživa vykastrovala* vlastního manžela. Se ženou, která močí vstoje. S fanatičkou, která prý pro pár stromů obětuje les. S divokou pohanskou bytostí, která si neholí nohy ani podpaží. S někým, kdo v jednadvacátém století používá látkové kapesníky, a dokonce i látkové vložky (no ano, protože je to ekologičtější).

„Voni si vlastnoručně šijou už i vložky, věřil bys tomu? Perou je, chápeš to? Když vyprázdní rudou vázu ve svém břiše, normálně ty špinavý vložky vezmou a strčej do pračky! A potom je pověsej na sušák vedle mejch košilí od Armaniho.“

„To je vtip?“ ptá se Felix.

„Ne. To je skutečnost.“

Když Mojmír zjistí, že příručku o ekologické péči o domácnost a osobní hygienu, kterou Hedvice zapůjčila Lída, vydalo nakladatelství Revolver Revue, to hnízdo intelektuálního snobismu, jeho nevěřící hněv ještě vzroste.

„Samozřejmě že tyhle ženský nežehlej... Nevyžehlený tričko je přece autentický!“ křičí, sotva knihu zběžně prolistuje. „A hlavu si mejou voctem! Já to věděl! Z těch článků je to cejtit!“

Kvůli své averzi vůči redaktorům Revolverky podrobuje sžíravé kritice i běžné ekologické zásady, které by za normálních okolností musel uznat za rozumné.

„Vem si třeba třídění odpadu!“ líčí Felixovi. „Celej život jsme sice doma říkali smetí nebo svinstvo, ale klidně tomu budu říkat tříděný odpad. Jsem moderní člověk. Já jsem pro třídění odpadu, ale odmítám fanatismus. Odmítám kurva chodit s víčkem od actimelu do garáže a hledat tam pytel na hliník! Přiznávám bez mučení, že použitej tramvajovej lístek klidně hodím do koše hned na zastávce,

protože naše planeta to docela určitě přežije – jenomže lidi jako Lída si ten pomačkanej maličkej papírek pečlivě schovaj a doma ho pak hoděj do modrého pytle...”

Právě s Lídou vede čím dál podrážděnější diskuse, nejčastěji o vodě. Lída, poučena knihami japonského profesora Masaru Emota o zázračné moci vody, se mu marně pokouší objasnit, že lidé jsou v podstatě vodní bytosti.

„Takže něco jako delfíni?“ ptá se Mojmír.

Snaží se nemyslet na to, že konverzuje se ženou, která dohnala svého muže k sebevraždě.

„Lidské tělo obsahuje sedmdesát až devadesát procent vody, věděl jsi to?“

„Devadesát procent je nesmysl.“

„Není. Půjčím ti příslušnou knihu.“

„Ne, díky.“

„Dočteš se v ní třeba, že na vodu mají vliv i naše slova nebo myšlenky,“ říká Lída, kterou zjevně baví spisovatele provokovat.

„Skutečně?“

„Ano. Lze to vědecky dokázat mikrofotografiemi zmrzlých vodních krystalů.“

Slovo vědecky Lída záměrně zdůrazní; i ona dávno ví, že Mojmír uznává pouze exaktní důkazy.

„Jinými slovy: když do jedné kapky zahuhlám slovo dalajlama, do druhé slovo lívanec a nechám je zmrznout,“ pitvoří se Mojmír, „podle tebe se v každé vytvořej odlišný krystaly?“

„Ano. Za jistých podmínek skutečně ano.“

„Za jakých podmínek?“

„Obě kapky musí pocházet z přírodního pramene. Zmrzačená chlorovaná voda z kohoutku krystal není schopna vytvořit.“

Mojmír si všimne, že Hedvika přikyvuje.

„Myslel jsem si to.“

„Ale když přírodní vodu označíš například štítkem se slovem duše tímco na slovo hlupák žádný krystal nevznikne!“

„Vidím, že voda je trochu elitářská...“

„Nebo když vodě pustíš krásnou hudbu.“

Mojmírovi připadá, že slovní spojení pustit vodě hudbu jej o další krok přiblížilo k pochopení motivu, proč se Lídin manžel zabil.

„Ty pouštíš vodě hudbu? Jak to děláš? Potopíš sluchátka do vany?“

„Já ne. Udělal to mnohokrát profesor Emoto a jeho tým. Mezi dva reproduktory umístil láhev destilované vody a pustil jí nějakou skladbu. Vznikly překrásně tvarované šestihrany. Ale hlavně: na každou skladbu úplně jiné.“

„Nepřipadá ti to fascinující?“ ptá se Hedvika manžela nadšeně.

„Připadá. Ale musím přiznat, že fascinující nevystihuje moje pocity beze zbytku.“

„Třeba na Čajkovského Labutí jezero utvořila voda krystal, jehož větévky připomínaly labutí krky.“

„Vážně?“

Mojmír si představuje, jak mu z obou zápěstí stříká krev. V jistém smyslu to musela být obrovská úleva, myslí si.

„Na Čtyři roční období vytvořila voda postupně čtyři různé krystaly!“

„To má logiku. Ale krystal v parném létě, to musela bejt fuška, co?“

„V těch laboratořích je stálá teplota mínus pět stupňů.“

Mojmíra napadne další stupidní vtip; poznám to podle toho, že jeho dětinský úsměv se ještě rozšíří.

„Tak to ale voda v Podolí musí mít v krystalech zmatek, ne? Při tolika lidech a tolika myšlenkách? Vyfotil to někdo? Vsadil bych se, že při mínus pěti stupních by krystal vody z bazénu v Podolí vytvořil fascinující obraz kožní plísně!“

A tak dále.

Jsem contadora, vypravěčka. Nehodlám předstírat, že dokážu lidem vidět do snů – avšak Mistrovy sny jsou tak povrchní a jednoduché (skoro bych řekla infantilní), že každý trochu šikovnější senzibil si je snadno „stáhne“ a přečte. Vysvětlím vám to na příkladu: Mojmír je stejně naivní jako člověk, který coby počítačové heslo nebo PIN používá datum svého narození; jeho sny jsou stejně lehce rozklíčovatelné. Někdy dokonce stačí pozorovat, co dělá a říká přes den – a přesně víte, co se mu zdá v noci.

Pochopitelně se mu většinou zdá o době před svatbou.

Tenkrát se na něj totiž Hedvika neustále usmívala a pozorně naslouchala všemu, co říkal. Byla to doba, kdy nosila sukně a střevíce na podpatku (a ne goretexové boty nebo holínky) a kdy ještě chodila ke kadeřnici a na kosmetiku, aby se mu líbila. Byla to doba, kdy neprala ani v mydlici lékařské, jak to dělaly české ženy ve středověku, ani ve směsi indických oříšků, které po namočení do vody vyplavují přírodní saponin, nýbrž v obyčejném azuru. Byla to doba, kdy na dovolenou jezdili i jinam než na ekofarmy a kdy jedli báječně nezdravé uzeniny. Když grilovali, jeho žena nemluvila o růstových hormonech a o stresu zvířat před porážkou – a když mu (v krátké sukni a lodičkách) smažila řízky, nikdy se ani slůvkem nezmínila o geneticky modifikovaných slunečnicích.

A tak dále.

„Miluju tě, lásko!“ říkává Mojmír v těch snech Hedvice. A potom se pokaždé probudí.

XVIII

Po obědě Mojmír Helenku s dětmi doprovodí na zastávku a pomůže jí s kočárkem do tramvaje, která ji odveze na nedaleké sídliště; sám odjede opačným směrem, do centra. Chce žít v centru života, nikoli mimo něj. Vystoupí u Muzea, Václavským náměstím sejde dolů a odbočí na Národní třídu. Na Perštýně v Monarchu zakoupí láhev kvalitního cabernetu z kalifornského Napa Valley a nechá si ji od překvapeného sommeliera otevřít. Původně si sice říkal, že vystačí se dvěma kelímky z McDonald's, ale nakonec cestou ke Staroměstskému náměstí zakoupí v jednom z těch strašlivých obchodů pro turisty dvě obří číše (pochopitelně mají jen český křišťál; Mojmír předstírá sám před sebou, že mu v dané chvíli nezáleží už na ničem, natož na penězích, ale dobře ví, že později jej ten zbytečně okázalý výdaj začne iritovat).

Tchán sedí na kozlíku o poznání vzpřímeněji než jeho kolegové. Mojmír musí uznat, že svou životní situaci snáší s obdivuhodným klidem a důstojností. Mlčky hledí do míst, kde před pár staletími zemřelo dvacet sedm českých šlechticů. Coby bývalý učitel češtiny a dějepisu o tom ví bezpochyby víc než já, říká si Mojmír. Vyskočí na kozlík kočáru, který jej před osmi lety vezl na svatbu.

„Jste volný?“

Pokud je tchán překvapený, nedá to najevo.

„Why women can not be like a men?“ říká Mojmír místo pozdravu, nalévá víno a podává tchánovi skleničku.

„Jestli ji upustíš, dlužíš mi sedm stovek,“ upozorní ho.

Turisté je pobaveně pozorují. Připíjejí si.

„Neděje se nic dramatického, že ne?“ zeptá se tchán s vínem v puse.

„Dramatického snad nic. Znáš to ale: stokrát nic umožilo vola.“
Tchán přikývne.

„Jaký je počasí na Zélandu?“ ptá se Mojmír s pohledem do dvou koňských zadků.

„Nic moc.“

„Jezdíš za ní?“

„Jistě.“

„Pustěj ji i tentokrát v půlce?“

„Pustěj.“

„Mlčí.“

„Sama jde po náměstí / po všech těch jiskrách / románech / sukních stažených v pase. / Stárne už madam Bovary / stárne a v bocích kolébá se,“ zarecituje tchán.

„Kdo to je?“

„Zábrana.“

„Vysvětlila ti někdy, proč to dělala?“

Velký sval pod kůží klisny se cukavě zachvěje. Tchán zdvihne obočí.

„Dá se vysvětlit, proč opakovaně okrádáš lidi, který ti důvěřují? Vlastní dceru? Sousedy? Příbuzný?“

Mojmír krčí rameny.

„Dělala léta družinářku na Praze šest, to víš, ne?“

„Jo.“

„Pro děti si přijížděli šoféři v limuzínách s diplomatickou značkou. Matky v kostýmech od Diora. Chápeš.“

„Nevim.“

Přichází trojice Japonců a měkkou zpěvavou angličtinou cosi stupují do kočáru před nimi. Mojmír si všimne, že na obloze je mrak s výrazným stříbrným okrajem. Tchán musí o pár metrů popojet.

„Japoncovi rozumíš. Holanďanovi rozumíš. Islandanovi rozumíš,“ říká a potom se podívá na Mojmíra: „Ženský nerozumíš, ani kdyby ses rozkrájel.“

Povídají si raději o autech. Po chvíli tchána osloví mladý americký pár. Nastupují.

„Můžu jet taky?“ ptá se Mojmír.

„Jistě.“

Kolem koní pobíhají děti turistů.

„Zavoláš k nám domů?“ promluví Mojmír. „Abych věděl, že jsou v pořádku?“

Tchán vzdychne a pobídne koně.

„Udělej to pro mě. Prosim tě.“

Mojmír se otočí dozadu.

„Hi, I am Mojmír,“ představí se a po svém zvyku jméno přehláskuje. Ruku jim podat nemůže, drží dvě sklenice s vínem; láhev svírá mezi koleny.

„Steven.“

„Jiřina,“ uchechtne se nakrátko ostrříhaná holka. „Mám vám to spelovat, Mistře?“

„Jo tak Češka,“ zrozpačítí Mojmír.

„Pozejtří se berem,“ informuje ho Jiřina, možná aby nedošlo k mýlce.

„Tak gratulujeme,“ říká tchán.

Mojmír se uchechtne.

„Další Američan, co je přesvědčenej, že jen v Čechách lze ještě najít ženu nezkaženou postupujícím feminismem?“

„Tak tak,“ culí se Jiřina.

„Ale to se mýlí, nebo ne?“

„Jo, to se mýlí!“ rozesměje se Jiřina a půvabně zčervená.

XIX

Sára a ostatní děti *centralizovaných matek*, jak ženy z Mateřského centra nazývá Modrovous, pomalu dorůstají do školního věku a na debaty o fotografiích zmrzlých vodních krystalů náhle není čas. Je třeba začít mluvit o tom, do jaké školy půjdou – jenže žádná škola v okolí neodpovídá Hedvičiným vysokým nárokům.

„Fanatický nadšení pro biopotraviny a vlastnoručně šitý vložky vystřídal fanatický nadšení pro domácí vyučování, pochopitelně spojený s fanatickou kritikou státního školství,“ stěžuje si Mojmír.

Hlavní propagátorkou domácího vyučování je Svatava, která postupně zaujme Lídino místo.

„Z mého života se stal pološílený orloj, v jehož okně se rok co rok zjeví apoštol nějaký fungl nový víry!“ pokračuje Mojmír. „Respektive apoštolka. Začalo to architektem, z kterýho se vyklubal stoupenec Hare Krišna, po něm přišel zahradník-lunatik, pak samozřejmě vy a vaše bláznivý teorie o vlčích ženách, pak Xenie, po ní biovdova Lída – a nakonec tahle Svatava, která zažívá orgasmus, kdykoli slyší slovo alternativní. Která bude adorovat každou nestátní školu, i kdyby její žáci nakrásně nosili uniformy a samopaly. Co přijde napřesrok?“ ptá se Modrovous řečnický (Charita a tamal, pokud to chcete vědět už teď).

„Jedinej podstatnej rozdíl mezi Lídou a Svatavou je v tom, že její manžel ještě žije,“ překrucuje realitu Mojmír.

Podle něj je Svatava sice míň švihlá, ale o to víc je prý zavilá: snad jen severokorejské školství je podle Svatavy horší než to české; prvních sedm let života rozhoduje, pak už je na všechno definitivně pozdě; dát dítěti pohlavek znamená ztratit jeho důvěru a vlastní sebeúctu – podobné názory, s nimiž nelze než souhlasit, jsou pro Mojmíra důkazy zavilosti a fanatismu. Marně mu vysvětlují, že ani já bych například nikdy pro dítě nevybrala školu, kde dávají známky.

„Myslíte čistě hypoteticky,“ poznamená uštěpačně. „Jaksi v případě, že byste děti měla, že?“

Na jeho urážky jsem zvyklá.

„Ano, čistě hypoteticky.“

„A proč ne? Protože školy, kde dávají známky, jsou jako restaurace, kde mají plastový příbory?“ žvaní Mojmír, pro něhož je život jeden velký steak house. „Protože podle vás dostat známku je něco jako chytit filcky?“

Bez komentáře.

Domácí vyučování se navzdory jeho lamentacím úspěšně rozběhne. Mojmír si náhle nevzpomíná, proč se vlastně nad Bioklubem tak rozčiloval. Čůrání vstojí mu s odstupem času začíná připadat neškodné. Bioklub je koneckonců jenom ve středu, ale šílenství zvané domácí vyučování se děje denně!

Svatava, Hedvika i Xenie jsou přesvědčeny, že než se dítě začne učit o současném světě, musí poznat, jak vznikl. Začínají proto Velkým třeskem: každé z dětí dostane pytlík lega (včetně těch úplně nejmenších kostiček) a v zájmu poznání je jim dovoleno, aby těch několik set kousků rozmetaly po Mojmírově domě.

„A právě takto vznikla naše Galaxie,“ říká spokojeně Svata. „Mléčná dráha.“

„Merkur, Venuše, Země, Mars, Jupiter, Saturn, Uran, Neptun,“ vyjmenuje planety Sára.

„A Pluto,“ vzpomene si Modrovous na svou školní docházku. Děti se mu smějí: Pluto bylo dávno ze sluneční soustavy vyřazeno. Copak Mojmír neví, že Pluto je pouhá trpasličí planetka?

Inu, neví.

Z jednotlivých místností Mistrova domu se postupně stávají improvizované školní třídy. Jsou tu nástěnné mapy, globusy, slovníky, magnetická písmenka, horniny, zarámované obrazy velryb, delfínů

a dalších kytovců, počítadlo, lidská kostra, tabule a křídly. Snad každý den přibude něco dalšího: sušené květiny, siluety křídel dravých ptáků, státní symboly, jeskynní kresba mamuta, rybí šupiny. Neuplyne týden, aby Xenie, Svatava nebo Hedvika vlastnoručně nevyrobily další názornou pomůcku: kurz první pomoci ve formě stolní hry, zábavný kvíz o ohrožených zvířatech nebo modely planet sluneční soustavy v měřítku odpovídajícím jejich skutečné velikosti.

„Čtyři hodiny vyráběj pomůcku, kterou pak potřebujou deset minut. Ukážou ji dětem ze všech stran, přidej nějaký ten komentář – a pak tu věc navždy odložej,“ nechápe Mojmír. „Takhle neefektivní dokáže být jenom ženská,“ dodává předpojatě.

Jeho oblíbené obrazy Hedvika s omluvou sundává ze stěn a nahrazuje je vláčky s očíslovanými vagony a časovými přímkami. Jemné čínské grafiky, které si přivezl ze čtení na Tchaj-wanu, vystřídala kresba postavení palců u gibbona, orangutana, šimpanze, gorily a člověka – a namísto kultivovaného humoru Jiřího Slívy má nyní Mojmír denně před očima polodementní chlupatý ksicht jakéhosi australopitheca. U snídaně se mluví o trávicím traktu, u oběda o tektonických deskách a u večeře o Altamiře.

A tak dále.

Na drahé italské dlažbě v přízemí se jednoho rána objeví pětimetrová bílá elipsa, po které děti před vyučováním chodí, aby se zklidnily. Funguje to. Jediný, kdo zůstává nervózní, je Mojmír.

„To není život, to je projekt!“ úpí.

Proč se tohle všechno nemůže odehrávat ve škole? ptá se. Proč se školou stal jeho barák? Proč když otevře skříň, vypadne na něj pokaždé replika pravěkého kyje? Když si chce na gauči přečíst Respekt, tlupa malých neandertálců (v kůžích, které zbyly po jeho babičce kožešnici) po něm hází dřevěná kopí. Proč s Hedvikou nemůžou dětem večer podepsat domácí úkoly a jít si lehnout? Proč nemůže chodit na třídní schůzky a poslouchat, v čem jeho dcera vyniká? Proč ho Hedvika o tuhle radost připravila? Proč se nemůže

dívat mladým učitelkám na prsa? Proč musí kupovat sedmimístné auto, aby Hedvika mohla vozit na exkurze úplně cizí děti?

A tak dále.

Touží odjet někam, kde nebude pětkrát denně zakopávat o papírový Saturn. Je únor, normální lidé jezdí lyžovat – ale pan spisovatel pojede k moři. Do exotického ráje... Dříve si ráj představoval jinak, ale dnes je to pro Mojmíra především místo, kde člověk nenaráží na žádné vyučovací pomůcky.

Objedná šestnáctidenní zájezd na ostrov Mauricius a před odletem Hedvice výslovně zakáže jakékoli pokusy o vzdělávání.

„Ten ostrov je bývalá kolonie, ale nebudeš dětem ani mně nic vykládat o koloniích. Ostrov obklopuje oceán, nikoli biom. Dobře si to zapamatuj. Chemický složení písku na pláži nás nezajímá. Jsme na dovolený, ne na exkurzi. Jedeme si od vzdělávání odpočinout – já teda rozhodně. Ryby budeme jíst, nikoliv je pitvat. Nebudeme se starat o to, jak dýchají, ale kolik stojí, jasný? Sára může zkoušet mluvit anglicky, ale nikdo, opakuju nikdo jí nebude opravovat předložky. Jasný?

Půjdeme se klidně podívat na východ nebo na západ slunce, ale nebudeme mluvit o vodíku, o heliu a už vůbec ne o protuberanci.“

Prohlíží její zavazadla. Jako zuřivý celník hledající heroin zkoumá, zda Hedvičin kufr nemá dvojité dno skrývající slabikář, početní úlohy a test z vlastivědy.

Hedvika jeho nařízení dodržuje. Dovolená se vydaří. Jejich luxusní apartmá denně uklízí domorodá posluhovačka: po podlaze ani po stolech se nic nepovaluje. Na stěnách nevisí nástěnky. A tak dále. Mojmír září. Mluví o regenerační schopnosti lásky...

Na poslední večer zařídí překvapení: romantickou večeři pod hvězdami (děti jim pohlídá Mojmírova dcera z prvního manželství, kterou vzali s sebou). Hedvika si oblékne své nejlepší letní šaty.

Na její opálené šíji svítí diamant, který dostala k výročí svatby. Mojmír – jak jinak – má na sobě košili od Armaniho.

Na pláži už je připraven masivní stůl z kalabového dřeva, na něm bílý ubrus a stříbrné příbory. Svíce a louče planou. Osobní číšník je zdvořilost sama. Podávají se krevety s kokosem, kari z mečouna a poisson à la créole, ryba zapékaná v banánových listech. Příliv šumí, hvězdy září. Pohádka neskončila, doufá princ.

„Stejně je to neuvěřitelný, vid’?“ říká Hedvika okouzleně.

Mojmír přikývne. Ješitně se domnívá, že manželka má na mysli jejich životní příběh, že její vnitřní zrak si znovu přehrává pohádku o Popelce – jenomže ona studuje Mléčnou dráhu.

„Mléčnou dráhu je tady na jižní polokouli vidět jasněji, protože jižní pól Země míří přibližně ve směru zářivého jádra Galaxie. Věděl jsi to?“

Její poznámka bez povolení ke vstupu překročí hranici romantiky a směřuje na území celoživotního vzdělávání, avšak Mojmír se to pro jednu rozhodne tolerovat.

„Ne.“

Hedvika zakloní hlavu k noční obloze a otočí se kolem dokola. Je trochu opilá, a proto se dál dopouští zakázaných věcí.

„Dokážeš si představit, že před třinácti miliardami let tu nebyl ani čas ani prostor?“

Mojmír zmobilizuje poslední nezletilé vojíny své trpělivosti (starší vice odpustit).

„Ne,“ usměje se. „Dala by sis moučník?“

Jenže Hedvika se stále odmítá vrátit na zem.

„Že nebylo nic?“

„Co třeba flambovaný ananas?“

Mojmír uvažuje v kategoriích hodin, ona mluví o miliardách světelných let – tak jak se mohou potkat?

„Umíš si představit, že jednoho dne všechny hvězdy vychladnou?“

„Obávám se, že je oba předběhnem.“

„Nebo že se všechny Galaxie, hvězdy, planety i atomy roztrhnou a dojde k Velkému rozervání?“

Mojmír v duchu napočítá do deseti.

„Změň téma,“ žádá ji.

Ale jeho žena radostně nabere do dlaní horký noční vzduch.

„Tady je plus třicet – a ve vesmíru je mínus dvě stě sedmdesát! To je tři sta stupňů rozdíl!“

Mojmír má pocit, že na něj z vesmíru ledově táhne.

„Ty seš ztracenej případ,“ říká.

Ve své sebelítosti se cítí jako nějaká trpasličí planetka. Právě se na své oběžné dráze dostal tak daleko od Hedvičina slunce, že zcela zamrzl. Cítí se, chudáček, jako to vyřazené Pluto. Napadne ho, že svést a opustit už dávno není jen stará mužská podlost, nýbrž zcela současná ženská zbraň. Vstane a odchází.

Co jsem mu udělala? diví se právem Hedvika.

Nazítří odlétají zpět do zmrzlých Čech (cestou na letiště vidí Hedvika poprvé v životě slumy, což v ní Mojmirovými slovy aktivuje časovanou bombu charity – ale o tom za chvíli). Doma se vše rychle vrátí do starých kolejí.

„Já konkrétně na kolej devátou,“ říká hořce Mojmír.

Ano, v aktuálním manželčině TOP TEN už je devátý, hned za domácím vyučováním. Už i trilobiti a přesličky zajímají jeho ženu víc než on. A já se jí vůbec nedivím.

První dubnový víkend je dostatečně slunečný a teplý, takže spisovatel vyleze ze své nory na denní světlo; posadí se na terasu a pozoruje nás. Právě s Hedvikou, Svatavou a Xenií natahujeme po zahradě padesátimetrové pásmo, abychom dětem co nejnázorněji předvedly, jak velcí byli dinosaurus, brontosaurus a tyranosaurus. Otevře si láhev vína, ale nám nenalije. Možná si užívá chvilkovou iluzi návratu patriarchátu: on chlastá, my pracujeme. Určitě nám

ale závidí pedagogické nadšení, všechen ten elán, kterého se mu nedostává.

Ukáže se, že brontosaurus dosahoval výšky a délky domu. Velikost vyhynulého zvířete zjevně zaskočí i Mistra; podobný údiv nedávno projevil, když se od své pětileté dcery dozvěděl, že neandertálci měli větší mozek než dnešní člověk.

„Třeba je příčina v tomhle,“ pravil tenkrát zamyšleně. „Třeba nám – nebo vám – prostě chybí část mozku.“

Když vypije polovinu láhve, vstane, ukradne nám pásmo a napříč trávníkem je rozvine na maximum. Děti ho zvědavě pozorují.

„A takhle veliká je samice tyranosaura emancipace,“ říká spokojeně. „Jde o úplně nověj druh.“

Děti jsou zmatené, my se rozpačitě usmíváme.

„Loví jenom muže. Obvykle jim trhá vnitřnosti. Některý chlapi se jí boje natolik, že se podřežou ještě předtím, než zaútočí.“

„To není vůbec vtipný,“ zlobí se Xenie.

„To nemá bejt vtipný. Dneska je to ještě mládě, ale za pár let všechny muže zabije. Zůstanete samy.“

„Jinými slovy jste proti ženské emancipaci,“ říkám.

„Nikoli. Jsem jenom proti takovému osvobození ženy, který ohrožuje svobodu muže.“

„Ach tak.“

„Věřte nebo ne, já jsem dokonce pro pozitivní diskriminaci žen,“ pokračuje nečekaně. „Protože vám to za všechna ta století prokazatelnýho útisku dlužíme. Bezpochyby vám rovněž dlužíme cosi jako veřejnou historickou omluvu.“

„No aby ne,“ konstatuje útočně Svatava.

„Nechtěl bych ale, aby se to teď jenom otočilo. Abysme byli diskriminovaný pro změnu my chlapi. To je celý.“

Modrovous se podívá přímo na mě.

„Taky bych uměl popsat, v čem jsme jedinečný, nezkrotný, odvažný a tak dále – a na rozdíl od Clarissy Pinkoly, pí ejč dý, bych

k tomu nepotřeboval ani pohádky, ani pět set stránek – jenže tudy cesta nevede. Když budem pořád jenom zdůrazňovat, co nás rozděluje, nikam se nedostanem.“

Usmívám se.

„Od spisovatele bych čekala víc než jen samá klišé.“

Mojmír mě pozoruje.

„Víte, co mě právě napadlo?“ říká. „Že Modrovous jste vy.“

„Skutečně? Neříkejte!“

„Nechápu, že mi to došlo až teď. To vy jste ten, kdo zabíjí.“

XX

Mojmír nemá náladu ani na mladé Američany hledající po světě ženy nedotčené feminismem, ani na mladé Češky, které předstírají, že takovými ženami jsou. Když s tchánem dopijí láhev (sklenice uloží do bedny pod kozlíkem), nechá si zastavit a zamíří do Haštalské. I masáž je věc, bez níž by se obešel, ale nějak čas zabít musí. Ví, že svůj rádobyútěk uměle prodlužuje a že pozítří nebo možná už zítra pojede domů – ale dneska se ještě vrátit nemůže, i kdyby krásně chtěl.

Důstojnost, to je, oč tu běží.

Thajská masérka v hotelu Maximilián si Mojmíra pamatuje z předchozích návštěv, ale přesto se jej špatnou angličtinou formálně zeptá, o jaký druh masáže má zájem.

„Jako vždycky,“ říká Mojmír, který jen nerad zkouší nové věci. „Žádné tlaky. Jenom hladit, prosím.“

Ani tentokrát si není jistý, zda mu žena rozumí – ale tenhle pocit zná koneckonců i z domova. Rád by se masérky zeptal, jak se jí tu žije nebo jestli se cítí dost milována, avšak ví, že i kdyby se k takové otázce odhodlal (a masérka mu rozuměla), stejně by slyšel jen pár frází. Thajka se k němu po chvíli diskrétně skloní.

„Do you feel comfortable, sir?“ šeptá mu.

„Yes, thank you!“

Cítí její vůni. Během hodinové masáže stejnou otázku uslyší ještě minimálně dvakrát. Co by za to dal, kdyby se jej Hedvika takhle zeptala aspoň jednou měsíčně? říká si v dalším návalu sebelítosti.

Po masáži pije čaj, jako obvykle dostává vybrat asi z deseti druhů. Doma mají bezpočet čajů, které chutnají Hedvice, a výjimečně i Earl Grey, který má rád Mojmír. Doslova se utápí v dětinských pocitech křivdy – a přesto se touží vrátit domů. Hned.

Do Nuslí k autu jde pěšky, aby spálil víno, které vypil s tchánem. Cestou zavolá Hedvice, že jede domů.

„To je dobře. Dětem už se stýská.“

Dětem. A jí? Jako vždycky si odpověď musí vynutit.

„A tobě?“

„Mně samozřejmě taky.“

Lepší už to nebude, myslí si Mojmír. Méně nároků, víc vděčnosti, připomíná si. Proč si pořád myslí, že má nárok být bezmezně milován? Miliony chlapů jsou na tom mnohem hůř. Miliony lidí by se mu vysmály: na co si stěžuje? Ví, jak vypadají skutečné životní problémy? Lidé se topí v dluzích, nemají kde bydlet, sužují je vážná onemocnění – a pan spisovatel si naříká, že je v manželčině hodnotovém žebříčku desátý.

„Mám nakoupit?“ zeptá se.

Hedvika zaváhá. Na žádný nákup nejede a pojed' rovnou domů. Tohle by chtěl Mojmír slyšet, ale ví, že to neuslyší. Lednice je příliš prázdná, aby uslyšel tohle.

„Jestli se ti chce. Nemusíš.“

„Když už pojedu kolem...“

V Průhonicích tedy udělá velký nákup; vybírá pokud možno biopotraviny (ví, že to Hedviku potěší). Přidá ještě portské, které má ráda, a dcerkám koupí nové lego. Přijíždí domů, otvírá branku, děti vybíhají z domu, objímají ho. Hedvika je po chvíli následuje.

„Ahoj,“ říká Mojmír.

„Ahoj. Hezky voníš.“

„Jasmín a citronová tráva.“

Hedvika se usmívá. Proč se nezeptá, kde k té vůni přišel? Proč nežárí? Opravdu je jí to jedno?

„Byl jsem na masáži.“

„Tak sis to užil, ne?“ říká Hedvika a začíná vynášet z auta igelitky s nákupem.

XXI

Co tak strašného Popelka viděla cestou na letiště?

„Právě že skoro nic!“ nechápe Modrovous. „Dvacet chatrčí bez elektriky a pár lehce zanedbanejch děcek se soplem pod nosem, to bylo celý. Řidič na to šlápnul a za chvíli bylo po tyátru.“

V letadle ovšem Hedvika odmítla jak lososa, tak jehněčí na rozmarýnu, a nedala si ani víno; nakonec to prý došlo tak daleko, že při přestupu v Mnichově nechtěla jít do V. I. P. salonku. Považte!

„Asi něco podobného viděla poprvé,“ vysvětluji Mistrovi.

(Kurz Ženské cítění pro začátečníky)

„Ale no jo,“ připouští neochotně. „Její první slumy, že? Srdce jí krvácí jako panna po svatební noci? Tohle myslíte?“

„Přibližně.“

„Nikdo přece není povinný brát na sebe břímě celého světa.“
„Ale to neznamená, že je povinen zůstat lhostejný.“

„Uznávám, že rozdíl mezi hliněnou podlahou a týkovým dřevem, po kterým chodila šestnáct dní ona, je jaksí markantní, ale na druhý straně se coby Středočech opravdu necejtím osobně zodpovědně za bídu v Indickém oceánu.“

Jenže Hedvika přesně tohle dělá. Vyčítá si ten pětihvězdičkový hotel. Vyčítá si ty bílé ubrusy. Vyčítá si, že ona spala v klimatizované místnosti v saténu, zatímco děti, které z autobusu zahlédla, se mačkaly ve špinavém povlečení na jakýchsi děsivých palandách.

„A jak myslíš, že jsem spal v dětství já? Tři děti, otec inženýr, máma právnička – obraceli jsme každě halíř,“ pokouší se to nejapně odlehčit Mojmír. „Nemohli jsme si vyskakovat jako zelináři nebo horníci.“

Rozčiluje ho, že chování a názory jeho ženy dokáže ovlivnit i to, co spatřila zcela nahodile. Čím se nikdy předtím netrápila. Kdyby viděla převrácený tanker, vesnici v Tibetu nebo ukrajinský bordel, tížilo by ji dnes něco úplně jiného. Z takové nekoncepčnosti Mojmir doslova šílí. Hedvika má ale v očích slzy.

Mojmir pochopí, že je to vážnější, než si myslel. Neumí si tu náhlou přecitlivělost vysvětlit. Probůh, není v tom?! Ano, je: právě otěhotněla myšlenkou sociální spravedlnosti (s tímhle outěžkem jí ovšem nepomůžu, úlohu duly bude tentokrát vykonávat pan spisovatel, chichi; místo mé široké náruče jeho otevřený účet...).

„Nejsem tak naivní, abych si myslela, že to dokážu změnit, ale nemůžu jen tak sedět a nedělat vůbec nic,“ říká Hedvika a otře si oči. „Nesnesu pomýšlení, že žijeme v nadbytku, a přitom nepomůžeme ani jednomu z nich.“

Vezme svého muže za ruku. Mojmir vzdychne.

„Oukej,“ říká. „Jednomu z nich jsem ochoten pomoci.“

„Děkuju.“

Mojmir přikývne. I on je dojatý: svou domnělou ušlechtilostí.

„Je lepší zapálit aspoň malou svíčku, než jen proklínat temnotu,“ odcituje mu Hedvika indické přísloví.

S Mistrovým souhlasem tedy odjedeme do pražské kanceláře České katolické charity, kde vyslechneme mnoho pohnutých příběhů a prohlédneme si několik desítek fotografií. Nakonec k *adopci na dálku* vybereme mimořádně krásnou čtrnáctiletou indickou dívku, která se vilnému pisálkovi bezpochyby bude líbit (shodujeme se s Hedvikou telepaticky).

„Zešilely jste už úplně?“ prohlásí ovšem Modrovous, když zhlédne foto. „Chcete ze mě udělat doktora Středu? Chcete mě společensky zlikvidovat? Zapomněly jste snad, že po mně jde bulvár?“

Donutí nás, abychom se do kanceláře nazítří vrátily a reklamovaly dívku pro paradoxní skrytou vadu: nápadný půvab.

„Vyberte kluka, proboha! Nějakýho už na první pohled ošklivýho!“ žádá důrazně. „Nejlíp někoho vyloženě hnusnýho! Zoufalýho!“

Dvanáctiletý Tamal, pro kterého se s Hedvikou napodruhé rozhodneme, není ani ošklivý, ani nepůsobí nijak zvlášť zoufale, ale Modrovous je kupodivu spokojený.

„To by snad šlo. Je černej jak bota,“ říká s úlevou. „V tomhle případě snad probůh žádný spekulace nevzniknou.“

„Netušila jsem, že jste ještě ke všemu rasista.“

Už mu ani nestojím za odpověď.

„Kolik mě ten malej Gándhí bude stát?“

„Jenom šest tisíc ročně,“ informuje ho Hedvika.

Mistr by nikdy nemohl být obchodník, neboť na jeho obličejích je až příliš vidět, že je to nečekaně nízká cena.

„Přiznejte, že je to dobřej kauf!“ popíchnu ho.

„To teprv uvidíme!“

Už za tři týdny přijde z Indie první dopis. Hedvika ani já bohužel neumíme anglicky, takže jsme odkázáni na Modrovousův trapně parodický překlad.

„Milá Hedviko a Mojmíre,“ čte otráveně a věnuje mi významný pohled. „Jak vy se máte? Nový rádek: Mnohokrát vám děkovat za peníz co vy poslat mně.“

„Nech toho,“ žádá ho Hedvika.

„Já zaplatit školníka – to asi myslí školné – a koupit učebnice, pastelka, penál a kartón cigára.“

„Přestaň!“ opakuje Hedvika.

Mlčím, ale v duchu se ptám, jak se nejčtenějším českým spisovatelem mohlo stát tohle? Modrovous nečekaně zmlkne, jeho šaškovský škleb postupně mizí; očima stále sleduje řádky.

„No, je na tom fakt mizerně,“ říká dutě.

„Co píše? Co je mu?“ ptá se Hedvika.

Mojmír na nás krátce pohlédne.

„Hele, nechci to dramatizovat, ale možná si na to radši sedněte.“
Poslechneme ho. Hedvika si strčí dlaně pod stehna jako pokaždé, když má z něčeho strach.

„Ježiš, tak to už řekni!“ zaúpí.

Mojmír dopis naoko zdrceně odloží.

„Nedostává slovní hodnocení. Dostává známky...”

Však ona ho ta legrace přejde: jedním z důsledků Hedvičiny náhodné konfrontace s absolutní chudobou je totiž nepsaná povinnost cítit se provinile; Mistr nyní musí předstírat stud za sebemenší luxus. Vína nad tři sta korun pije už jen tajně. Tygří krevety smí kupovat maximálně jednou měsíčně. Před návštěvami pracně skrývá důkazy své přetrvávající neomluvitelné rozhazovačnosti.

„Ještě nevím. Asi volvo, čistě kvůli bezpečnosti. Ale nějakou starší ojetinu,“ odpovídá například s nápadnou neurčitostí na otázku, jaké si koupí auto (přestože už zaplatil zálohu na nový vůz). Nákladné zimní dovolené u moře zase farizejsky omlouvá zdravotními důvody: potřebuje si odpočinout, protože dlouho a intenzivně pracoval (dva měsíce). A Báře se tam vždycky hrozně zlepšil ekzém (bez lupy ho nenajdete).

A tak dále.

„Každá rodina je nešťastná vlastním způsobem,“ parafrázuje Mistr (domýšlivě) Lva Nikolajeviče Tolstého. „Například ta naše jezdí na tři tejdny na Ko Samui.“

Tím pádem musí přispívat i na charitu. Tím pádem musí uznat, že ve srovnání s africkými dětmi s oční vadou nebo s oběťmi povodní mu v životě nic nechybí. Každoročně platí dovolenou i oběma bratrům (patrně mají taky ekzém).

„Čisté svědomí se nedá koupit,“ upozorňuji ho.

„Ale to víte, že dá. Jenom je mnohem dražší. Já si kupuju levnější dobrý pocit, víme?“

Drobnými částkami přispívá rovněž ženám s rakovinou prsu, útulkům pro nemocné ptáky, vdovám po známých lidech a vyhladovělým opuštěným kočkám.

„A vám, samozřejmě,“ nezapomene mi netaktně připomenout.

Aby své ženě zaimponoval, začíná Modrovous dokonce dělat i to, čemu se vždycky vyhýbal: půjčuje peníze. Lidé mu je přirozeně nevracejí a dělají z něj sklíčeného idealistu. Spisovatel překvapeně přihlíží známým změnám vztahu věřitel–dlužník: pomůže někomu z finanční tísně (Kdo rychle dává, dvakrát dává), stává se tak jeho věrným kamarádem (V nouzi poznáš přítele), ale sotva vyprší domluvený termín splátky, rázem se v očích dlužníka změni v nesympatického, ba nenáviděného lichváře (Pro korunu by si nechal vrtat koleno).

„Pro půl milionu,“ upřesňuje otráveně Mojžíř.

Ale tohle ho souží ze všeho nejméně.

Neskonale víc jej trápí, že jakožto manžel *spí na vejminku Hedvičiných citů*, zatímco cizí lidé jako Lída, Svatava, Xenie nebo já se údajně *rozvalujeme v pětihvězdičkovém hotelu její přízně*. Trápí ho také, že jediný, kdo se občas zeptá na jeho zdraví nebo jeho psaní, je Tamal.

„Jedinej člověk, kterej v týhle rodině občas předstírá zájem o mou osobu, je indickéj kluk, kterýho jsem nikdy neviděl a od kterýho mě dělí asi osm tisíc kilometrů,“ říká. „Jestli vám to nepřipadá smutný, tak máte okoralý srdce.“

Jednoho večera v opilosti vytočí číslo svého telefonního bankéře a pošle na účet své ženy sto tisíc korun; do poznámky pro příjemce nechá zapsat Na pomoc slabozrakým. Když to Hedvika o pár dní později zjistí, udiveně se ptá, zda to je omyl, nebo nějaký hloupý vtip.

„To není vtip,“ odpovídá Mojžíř bez úsměvu. „V posledních měsících mám pocit, že mě nevidíš.“

O týden později svou ženu pro změnu jízlivě požádá, jestli by mu nepomohla zorganizovat *dobročinný bazárek vlídných slov ve prospěch konta Mojmír*. Na zmíněné konto by mu prý lidé neposílali peníze, těch má dost, ale různé otázky, které mu v životě naopak chybí. Konkrétně například tyto:

Jak se má?

Nemá hlad?

Spal dobře?

Dojel dobře?

Není mu něco?

Jak mu jde psaní?

Nejde mu už ta dula strašně na nervy?

Shrnuto: nevkusné bolestíinství, zaslepená sebestřednost, citové vyděračství. Nakonec klesne tak hluboko, že si začne stěžovat i vlastním dětem.

XXII

„Víte, kdy jsem byl pro maminku naposledy ten nejdůležitější?“ ptá se Mojmír po příjezdu domů svých dětí (Hedvika ho vlažně přivítala a odjela na jógu) a sám si odpovídá: „Na svatbě.“

Sára i Bára ho zaraženě pozorují.

„Po svatbě už nikdy ne,“ stěžuje si jejich otec. „Od svatby má maminka na práci mnohem důležitější věci, než jsem já.“

„A co je pro maminku nejdůležitější?“ chce vědět Sára.

„Samozřejmě nejdůležitější jste pro maminku vy. Ale s tím jsem počítal. Děti jsou pro každou maminku důležitější než tatínkové. Takový maminky prostě jsou. V přírodě některý maminky tatínky dokonce po svatbě sežerou – třeba kudlanka nábožná.“

Obě holčičky na otce hledí s otevřenou pusou.

„Tak to jsou špatný maminky,“ promluví Bára. „Špatný.“

„To je pravda,“ souhlasí Mojmír. „To jsou moc špatný maminky.“ „A s čím jsi nepočítal, tati?“ zeptá se starší Sára.

„To je dobrá otázka,“ pochválí ji Mojmír. „Tak vůbec nejdřív jsem nepočítal s tím, že maminka bude mít tolik ráda náš dům a že s ním bude tolik práce.“

Nepočítal prý ani s tím, že maminka bude mít tolik ráda zahradu kolem domu. Kromě toho nepočítal s tím, že maminka si tolik zamiluje Mateřské centrum a Poradnu pro kojící maminky. Taky údajně netušil, že maminka bude tolik milovat biokluby, třídění odpadu, dulu a Tamala.

„Prostě jsem nepočítal s tím,“ zakončí svou reklamaci Mojmír, „že tohle všechno bude pro maminku zajímavější než já.“

Je prý moc zklamaný.

Té noci má Mojmír ošklivý sen: když přijede z Prahy, na terase jeho domu sedí kromě manželky a doly i další ženy z Mateřského centra, a k Mojmírově značné nelibosti jsou tu i Láďa a Tamal.

„Nazdárek,“ říká Mojmír a snaží se, aby to nevyznělo podrážděně, nebo dokonce žárlivě. „Vás tu ale dneska je!“

Všichni se zdají být Mojmírovým příchodem rozladěni. Jakoby nesouhlasně si jej prohlížejí. Na pozdrav mu nikdo neodpoví. Ženy si vyměňují pohledy. Mojmír se nenápadně rozhlíží: Xenie s Hedvikou píší na počítači novou žádost o grant, Svatava s Lídou vystřihávají z barevných papírů další názornou pomůcku pro domácí vyučování, jiné tři matky si vzájemně obkládají prsa kontryhelem a zbylé dvě masírují Tamala a Láďu mandarinkovým olejíčkem.

„Ty ho ještě máš?“ obrátí se Xenie na Hedviku. „A proč, prosím tě?“ Mojmírova žena viditelně zčervená.

„No jo,“ říká omluvně, „děti už si na něj zvykly.“

Přítomné ženy vyjádří svůj názor pohrdavým tssssss. Mojmír hledá Hedviku očima, ale ona se na něj nepodívá.

„Ale, miláčku,“ říká jedna z žen, jež jsou do půl těla nahé, „jeho historická role přece dávno skončila.“

„Bylo mi ho líto vyhodit,“ špitne Hedvika.

„Vyhodit?“ zvolá Lída pohoršeně. „No to snad ne?“

V Mojmírovi se rozhoří plamínek naděje – který vzápětí zhasne. „Chlapi se nevyhazují,“ poučí jeho ženu Svatava. „Chlapi se recyklují. Ukážem ti to.“

Než stačí Mojmír cokoli udělat, ženy se na něho vrhnou a za Láďova doprovodného bubnování ho zabijí.

Jeho oblečení vyperou a roztrídí a Tamal je pošle příbuzným do Dillí.

Hedvika obvolá nemocnice v kraji a věnuje jim Mojmírovy nej-důležitější orgány.

Ostatní maso uloží do mikrotenových sáčků, které Hedvika popíše permanentním fixem (Mojmír 5/2010) a nechá je zamrazit.

Z jeho kostí pak společně uvaří biomýdlo.

Ráno značně otřesený Mojmír vstane, opláchne se, vyčistí si zuby a podpaží si natře kuličkovým deodorantem, který mu Hedvika koupila k narozeninám a který na rozdíl od všech ostatních kuličkových deodorantů neobsahuje hliník. Posnídá ovesné biovločky zalité biomlékem, na žádost své ženy jí podepíše dvě zbrusu nové petice (proti lovu velryb a proti tělesným trestům) a přečte si nejzajímavější emaily, které v minulých dnech dostala, a řekne jí, co si o nich nemyslí (protože kdyby jí řekl, co si o nich myslí, naštvala by se); přeloží další dopis od Tamala, pošle mu na studia šest tisíc korun a objedná Hedviku ke kadeřníkovi a ke gynekologovi (nestihla se objednat sama, neboť už několik dní sepisuje komplikovanou žádost o evropský grant na dětské hřiště). Nakonec ještě ostříhá oběma dcerkám nehty, neboť sousedovic kocour je už od nich ošklivě podrápaný – a může jít psát.

Psaní mu ale dnes vůbec nejde, protože se utápí v sebelítosti a pořád přepočítává těch devět věcí, kterým se jeho žena věnuje víc než jemu.

Musí si s Hedvikou vážně promluvit, opakuje si.

„Musíme si vážně promluvit,“ oznámí jí v poledne.

Hedvika ovšem zrovna nemá čas, protože volají sponzoři Dětského letního biotábora. Mojmír poklidí kuchyň, slije brambory, vymíchá kaši, prostře stůl na terase a čeká, až jeho žena domluví.

„Promiň,“ říká Hedvika, když konečně odloží telefon. „Hrozně se vykecával.“

Zatímco na Mojmíra mluví, pravou rukou si cosi zapisuje do růžového mammadiáře a levou si nalévá bezinkovou šťávu. Mojmír počká, dokud sklenice není plná, jelikož nemá rád, když jeho žena dělá tři věci najednou (nemá samozřejmě rád, ani když dělá dvě věci najednou – což dělá prakticky pořád – ale s tím se už musel smířit). Hedvika se napije a přitom ho pozoruje.

„Promiň. Chtěl jsi něco?“

„Chci si promluvit.“

„O čem?“

„O tom, že si připadám odstrčenej. Přehlíženej. Odsunutej na desátou kolej.“

Hedvika chce odpovědět, ale zvoní jí mobil.

„Promiň,“ omlouvá se, dopíjí bezinkovou šťávu, otvírá znovu diář, masíruje si krk, prohlíží si díru na kalhotách a mluví do telefonu.

„Neprominu,“ říká Mojmír tiše.

Musí něco udělat, umiňuje si. Přemýšlí. Už ví.

Napíše o tom knihu. Zdánlivě humoristický román.

Tak.

Michal Viewegh

Biomanželka

Edice Současná česká próza
Ilustrace na obálce z Pixabay.com
Redakce Jaroslava Bednářová

Vydala Městská knihovna v Praze
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. vydání
Verze 1.0 z 29. 1. 2019

ISBN 978-80-7602-491-5 (epub)
ISBN 978-80-7602-492-2 (pdf)
ISBN 978-80-7602-493-9 (prc)